Course Code	D	P	B	I	5	3	6	Course Title	**ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ**

Weightage	
CA	ETE (TH.)
30	70

Sr. No	Content
1	ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ
2	ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ
3	ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਆਈ.ਪੀ.ਏ ਵਿਧੀ
4	ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
5	ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
6	ਵਿੰਡੋਜ਼: ਜਾਣ ਪਛਾਣ
7	ਐੱਮ.ਐਸ. ਵਰਡ
8	ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ
9	ਐਕਸੈੱਲ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
10	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆ
11	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
12	ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
13	ਅਜੋਕਾ ਫ਼ੋਨ ਸੰਚਾਰ
14	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਪੁਸਤਕਾਂ:

1. 'ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ', ਕੰਬੋਜ, ਸੀ.ਪੀ. (ਡਾ.), ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜਿਕਲਾ, 2015
2. 'ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ', ਕੰਬੋਜ, ਸੀ. ਪੀ. (ਡਾ.),ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2010
3. 'ਅੱਖਰ-2016', ਕੰਬੋਜ, ਸੀ.ਪੀ. (ਡਾ.), ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜਿਲਕਾ, 2016
4. ਸੂਚਨਾ ਸੰਚਾਰ, ਨਵਲਾਈ ਕਿਸ਼ਨੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਨ, 2004
5. 'ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ', ਕੰਬੋਜ, ਸੀ.ਪੀ. (ਡਾ.), ਤਰਕ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016
6. 'Fundamentals of Computing', P.K. Sinha, BPB Publication, Delhi, 2005

Course Code: DPBI536

Course Name: ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ

ਤਤਕਰਾ

ਅਧਿਆਇ ਨੰਬਰ	ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਨਾਮ	ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਮ	ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ
ਅਧਿਆਇ-1	ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	ਡਾ.ਸੋਨਾ	1-12
ਅਧਿਆਇ-2	ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	13-26
ਆਧਿਆਇ-3	ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਦਾ ਸੰਬੋਧਨ(ਆਈ.ਪੀ.ਏ ਅਨੁਸਾਰ)	ਡਾ. ਸੋਨਾ	27-38
ਅਧਿਆਇ-4	ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ	ਡਾ.ਸੋਨਾ	39-52
ਅਧਿਆਇ-5	ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ	ਡਾ.ਸੋਨਾ	53-66
ਅਧਿਆਇ-6	ਵਿੰਡੋਜ਼ ਜਾਣ ਪਛਾਣ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	67-80
ਅਧਿਆਇ-7	ਐੱਮ.ਐੱਸ ਵਰਡ ਜਾਣ ਪਛਾਣ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	81-96
ਅਧਿਆਇ-8	ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਜਾਣ ਪਛਾਣ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	97-110
ਅਧਿਆਇ-9	ਐਕਸਲ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਕਾਰਜ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	111-124
ਅਧਿਆਇ-10	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	125-138
ਅਧਿਆਇ-11	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	139-154
ਅਧਿਆਇ-12	ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਸੱਮਸਿਆਵਾਂ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	155-168
ਅਧਿਆਇ-13	ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	169-180
ਅਧਿਆਇ-14	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ	ਡਾ. ਸੋਨਾ	181-190

DPBI536

ਅਧਿਆਇ -1: ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਢਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿੰਟਾਂ ਜਾਂ ਸੰਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਸਕਣ ਕੁਝ ਕੁ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜਾਉਣ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਸਲਿਆਂ/ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਵਿਸ਼ਾ:

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਂ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਗਿਆਸਾ ਵਧੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਟਿੱਕੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਸੰਗ੍ਰਿਹ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਤਬਦੀਲੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਡਿਜਾਇਨ ਆਦਿ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਗੈਜਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਣਾਬਾਣਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੂਚਨਾ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਭਾਸ਼ਾ ਡਾਕਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਉਦਯੋਗ ਪੈਨਸ਼ਨ ਭਵਨ ਉਸਾਰੀ ਕਲਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਢਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ:

ਇਨਾਂ ਸਭ ਸਾਧਨਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਦਰਾਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਮੱਹਤਤਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਪੱਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸੂਚਨਾ ਸੰਗ੍ਰਿਹ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਤਬਦੀਲੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਡਿਜਾਇਨ ਆਦਿ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਗੈਜਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਣਾਬਾਣਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੂਚਨਾ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਣਜ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਚਾਰ ਕਰਾਂਤੀ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਹੁਣ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਘਟਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਲਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਉਭਰਦਾ ਹੋਇਆ ਖੇਤਰ ਹੈ

1.**ਸਹਿਯੋਗੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (Assistive Technology)**

ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ/ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸੋਧਣ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਛੋਟਿਆਂ ਕਰਨਾ, ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. **ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (Medical Technology)**

ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ

3. **ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ** (Information Technology)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ,ਸਾਂਭਣ ਲਈ, ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸੂਚਨਾ

ਤਕਨਾਲੋਜੀ (Information Technology)

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ, ਪੜ੍ਹਨ, ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲੰਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧੀ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਭੇਜਣ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ, ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ,ਅਧਿਐਨ, ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਵਿਕਾਸ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਮਦਦ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਤ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਆਈ.ਟੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਿਜਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ, ਸੰਭਾਲਣਾ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕਰਨਾ, ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣਾ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ।

ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ: ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਆਮ ਕਰਕੇ ਆਈ.ਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹਰੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਬਿਜ਼ਨਸ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਵ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੈੱਟਵਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਵੈੱਬ ਵਿਕਾਸ ਤਕਨੀਕੀ ਮੱਦਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵੀ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸੂਚਨਾ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਈ.ਟੀ ਸ਼ਬਦ ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ, ਇੱਥੇ ਉਥੇ ਹਰ ਥਾਂ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ। ਆਸਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ ਸ਼ਬਦ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਈ. ਟੀ ਵਿਭਾਗ ਹੀ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ:

ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਸਕਣ ਕੁਝ ਕੁ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜਾਉਣ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਸਲਿਆਂ/ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਮੰਦਹਾਲੀਆਂ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਸੁੰਗੜੀ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਟੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਬਾਹਰਲੇ ਯੂਜਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟ ਸਕਿਓਰ ਕਰਨ, ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਭੇਜਣ, ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ, ਭੇਜੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰੀਕੇ ਵੱਧ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਈ.ਟੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਗਣਿਤਕ ਸੁਆਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ, ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਆਈ.ਟੀ ਹਰ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਹਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਆਦਿ ਸਭ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੌਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

1. ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ: ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੇ ਨਵੇ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2. ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਹੇਵੰਦ : ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3.ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ : ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੈ।

4.ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਹੇਵੰਦ : ਪਬਲਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

5. ਭੂਗੋਲਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ

6. ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਂਆ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ: ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਝ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕੁਝ ਘਾਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ

1.ਗ਼ੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ।

2. ਅਸੀਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਾ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲਾਚਾਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕਾਰਜ ਰੁਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਸੁਸਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੈ।

4. ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਓਹਲਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਆਈ. ਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1. **ਵਿਭਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ:** ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਪਾਸਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਨਲਾਇਨ ਪੜਾਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪੱਧਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਜੇਕਰ 2020 ਈ. ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਿਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸਦੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. **ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ** : ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੱਧਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3.**ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ** :

ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

4. **ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੋਧ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ** :
   ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਹੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
5. **ਕਿਸੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ** :

   ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਹੀਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੱਚਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
6. **ਆਨਲਾਈਨ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ :**
   ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਨਲਾਈਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੜਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਨਲਾਇਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

7. **ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਹਰ ਸਬਜੈਕਟ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਾਉਣਾ** : ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਨਵੇਂ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪੜਾਈ ਵਿਚ ਲਗਾ ਸਕੇ।

8. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੋਮਾ :

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਗੂਗਲ ਕਰੋਮ, ਈ-ਕਨੈਕਟ, ਫਾਇਰਫਾਕਸ ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਇਟ ਤੇ ਸਰਚ ਮਾਰ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟਾਪਿਕ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਘਰ ਬੇਠੈ ਪੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਲ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਫਰ ਕਰਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਟਾਪਿਕ ਪੜ ਸਕਦਾ ਹੈ

10. ਦੂਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ :
ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੈਠਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਿੰਟਾਂ ਸੰਕਿਟਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

11. ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ :
ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

12. ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ :
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਸ਼ੀਫਲ, ਕੋਈ ਉਪਾਅ, ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ, ਆਦਿ

13. ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ :
ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਅਨੇਕਾ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਲੈਣਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਦ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਹੋਰ ਜਿਵੇਂ ਪਾਈ ਦਾ ਬਿੱਲ ਆਨਲਾਇਨ ਤਾਰਨਾ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ, ਫੋਨ ਦਾ ਬਿੱਲ , ਹੋਮ ਲੋਨ ਕਿਸ਼ਤ, ਗੱਡੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਆਦਿ।

ਗਲੋਬਲਾਈਜੇਸ਼ਨ

ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਕ Economy ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਲਿੰਗੁਵਿਸਟਿਕ ਵਿਚ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਵੀ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਾਂਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੂਚਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉਣਾ

ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੁਰਾਡੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਮੈਸੇਜ ਭੇਜ ਕੇ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਜੁਆਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਭਾਵ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ:

ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਸਦਕਾ ਹੀ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਵਧੀਆ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣਾ:

ਆਈ.ਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਆਰਥਿਕ, ਭੂਗੋਲਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲ ਬਣਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ:

ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਸਦਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ:

ਸਾਈਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦੋ ਫ਼ਰੋਖ਼ਤ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸਤਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਥੋਕ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਘਰੇਲੂ ਵਪਾਰਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਲ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਪਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਨੌਕਰੀਆਂ:

ਆਈਟੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ Systems analyser hardware and software developer and web designer ਆਦਿ

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ

ਆਈਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਗਦ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਈਮੇਲ ਹੈਕ ਕਰਨ ਤਕ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਆਈਟੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪਬਲਿਸ਼ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ

ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦੀ ਘਾਟ

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਇਵੇਸੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਿਨ ਬਦਿਨ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੈਅਬੱਧ ਢੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਹਰ ਦਿਨ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ ਉੱਤੇ ਨਿਯਮਬੱਧ ਚਲਾਉਣ ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬਦਲਾ

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਬਦਲ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਬਦਲ ਲਿਆ ਤੇ ਉਥੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਰਹੇ ਨੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਇੱਕ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਅਜੇ ਸਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਾਡੀ ਸੂਝ ਸਮਝ ਸਾਡੀ ਕ੍ਰਿਏਟੀਵਿਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਇਕ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਵੀ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਆਈ.ਟੀ

ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਈਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਈ ਟੀ ਨੂੰ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਈਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੌਂਟ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਸ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲਿਪੀ ਸਤਲੁਜ ਰਾਵੀ ਆਦਿ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਅਮਰ ਉਜਾਲਾ ਅਕਬਰ ਆਦਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ Times new roman career aerial ਆਦਿ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਉਰਦੂ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਫੌਂਟ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਆਦਿ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਈਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰੋਸ ਕਾਰਨ ਕਰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਥੇ ਇਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਈਟੀ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਈ ਟੀ ਨੂੰ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਵਧੇਰੇ ਸੂਚਨਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਾਫੀ ਫੇਕ ਨਿਊਜ਼ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਦ ਸਦਮਾ ਬੱਝਦਾ ਹੈ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋ ਜਿਆਦਾ ਫਾਇਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਈ ਟੀ ਨੂੰ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਈ.ਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੌਂਟ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਸ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲਿਪੀ ਸਤਲੁਜ ਰਾਵੀ ਆਦਿ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਵਨਾਗਰੀ

ਅਮਰ ਉਜਾਲਾ ਅਕਬਰ ਆਦਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ Times new roman career aerial ਆਦਿ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਉਰਦੂ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਫੌਂਟ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਆਦਿ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਅਨੇਕਾ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਲੈਣਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਦ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਹੋਰ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਆਨਲਾਇਨ ਤਾਰਨਾ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ, ਫੋਨ ਦਾ ਬਿੱਲ , ਹੋਮ ਲੋਨ ਕਿਸ਼ਤ, ਗੱਡੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਆਦਿ।

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

MT---ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

IT---ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਗਲੋਬਲਾਈਜੇਸ਼ਨ---ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਖਣਾ

ਆਨ-ਲਾਇਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ---ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ

ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ---ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਫੌਂਟ

ਫੌਂਟ--- ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਾਇਜ਼

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ........................ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ

   ੳ.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

   ਅ.ਕਿਰਿਆਤਮਕ

   ੲ.ਵਿਹਲਾ ਸਮਾਂ

   ਸ.ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ

   ੳ. ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

   ਅ.ਬੋਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

   ੲ.ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

   ਸ.ਪੜ੍ਹਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

3. ਆਈ. ਟੀ ਦੀ ਫੁਲ ਫਾਰਮ ਹੈ

   ੳ. Information technology

   ਅ. .comfortable technology

ੲ. incomplete technology

ਸ.infrastructure technology

4. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ੳ. ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ
ਅ. ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ
ੲ. ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

6.ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ

ੳ..ਗ਼ਲਤ

ਅ..ਸਹੀ

7.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੈ

ੳ..ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

8.ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ

ੳ.ਗ਼ਲਤ
ਅ.ਸਹੀ

9.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ

ੳ.ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ

ਅ.ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ

ੲ..ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਂਆ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਲਈ

ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਹਨ

ੳ. ਸੁਸਤ ਹੋਣਾ

ਅ.ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ੲ.ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੋਮਾ

ਸ.ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ

11. ਆਈ ਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ.ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ

ਅ.ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

ੲ..ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ

ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ

ੳ.ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ਅ. ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ

ੲ. ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬਦਲਾਓ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

13.ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ

ਆਈ.ਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ .... ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ.ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਅ.ਪੰਜਾਬੀ

14.ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਂਟ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ੳ. ਗੁਰਮੁਖੀ ਰਾਵੀ

ਅ. ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ

ੲ.ਸਤਲੁਜ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

15. ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ?
3. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ
4. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

http://www.diprpunjab.gov.in/?q=node/3985

https://www.dccourts.gov/pa/about/learn-more/information-technology

https://doit.punjab.gov.in/?q=pa

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ੲ	3. ੳ	4. ਸ	5. ਅ
6. ਅ	7. ਅ	8. ਅ	9. ਅ	10. ਸ
11. ੳ	12. ਸ	13. ਸ	14. ੳ	15. ਸ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ - 2 : ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮੱਰਥ ਹੋਣਗੇ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇਕ ਬਿਜਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੇ ਆਨ ਲਾਇਨ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਵਰਦਾਨ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਹ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਮਨੋਰੰਜਨ, ਸੰਚਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਡਾਕਟਰੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਭ ਥਾਈਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨਿੱਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲਾਂ ਤਕ ਪਸਰੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀਆ ਈ ਮੇਲ ਚੈਟਿੰਗ ਵੈੱਬ ਸਰਫਿੰਗ/ਸਰਚਿੰਗ ਆਦਿ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਵਚਿੱਤਰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਪੇਚੀਦਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਵਿਸ਼ਾ:

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਏਬਲ ਮਸ਼ੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਅੱਜ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਨਵੀਂਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਫ਼ੇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਊਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਫੇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਛੋਹਾਂ ਸਦਕਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਵੰਬਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਸੱਤ ਨੂੰ ਸਰਫੇਸ ਤਕਨੀਕ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਫੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਦੇਸ਼ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵਰਜਨ ਲਈ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਰਫੇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਪਲ ਟੀਵੀ ਦੀ ਖੋਜ ਵੀ ਨਵੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਐਪਲ ਟੀਵੀ ਜਾਂ ਆਈ ਟੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਟੀਵੀ ਉਤੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਖੋਜ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਖੋਜ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਸਕੈਨਰ ਆਦਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸਕੈਨਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਨਾ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਕੈਮਰਾ ਜਾਂ ਵੈੱਬ ਕਾਮ ਦੀ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਇਸ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਹੈ ਇਸ ਖੋਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਾਰਟ ਗਰਾਫ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਲੀ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਿਜੀਟਲ ਯੰਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬਾਇਨਰੀ ਕੋਡ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਫਰ ਅਤੇ ਇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੋ ਨੰਬਰੀ ਕੋਡ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਕ ਜ਼ੀਰੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਕ ਇੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਕ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਬੋਲਚਾਲ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਇਸ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਮਪਾਈਲਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਅੰਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਅੱਜ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਿਆਸਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰ, ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ, ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਆਦਿ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਵੀਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੁਝ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਸੰਨ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਤੱਥ ਹੋਰ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਿਸਾਬ ਗਿਣਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਸਤਾ ਤੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਈਮੇਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਆਮਦ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਨ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹਰ ਪਦਵੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਈਮੇਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਜਰਨਲਜ਼ ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਚੈਟ ਆਡੀਓ ਐਂਡ ਵੀਡਿਓ ਕਾਨਫਰੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਕੇ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤਰਕੀਬਨ ਖੇਤਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਰਾਕਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤਕ ਸਭ ਕੁਝ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੀ ਅਦਭੁੱਤ ਹੈ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੀਆਂ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਣ ਰੋਜ਼ਮੱਰਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੀ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਡਾਕਟਰੀ ਖੋਜ ਬਿਮਾਰੀਆ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਤੇ ਅਸਰ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

1. ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦਾ ਵਧਣਾ
2. ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਵਧਣਾ
3. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੋਣਾ
4. ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ
5. ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ
6. ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਹੈਕ ਹੋ ਜਾਣਾ
7. ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ
8. ਗ਼ਲਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣੀਆਂ
9. ਪੇਂਡੂ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਦੂਰ
10. ਬਿਜਲੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜ ਦਾ ਰੁਕ ਜਾਣਾ
11. ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ :

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਮਲਟੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 'ਬਹੁ' ਅਤੇ ਮੀਡੀਆਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, 'ਮਾਧਿਅਮ'। ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ਼ੀ (ਆਡੀਓ), ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਨੇਕ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਪੇਸ਼ਕਰਣ, ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਗੇਮਾਂ ਬਹੁਤਾਂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਰਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝਾਂ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਤਸਵੀਰ ਆਵਾਜ਼ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਧਨ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਭਾਤੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਸਾਧਨ ਜੋ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਦਾ ਹੈ ਸੰਕ੍ਰੀਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਸ਼ਬਦ ਜਿਹੜਾ ਸਿਰਫ਼ ਛੁਪੇ ਰੂਪਾਂ ਜਾਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਖਰੜਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਟੈਕਟਸ ਆਵਾਜ਼ ਖਲੋਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤਸਵੀਰਾਂ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਕਾਰਜ ਆਦਿ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸੂਚਨਾ ਲਿਖਤ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਆਮਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਿਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਉਪਕਰਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਮਿਕਸਡ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਵਖਰਾਇਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਮਲ ਕਲਾ ਆਦਿ

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਭਾਗ

1. ਲਿਖਤ
2. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ
3. ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ
4. ਆਵਾਜ਼
5. ਤਸਵੀਰਾਂ

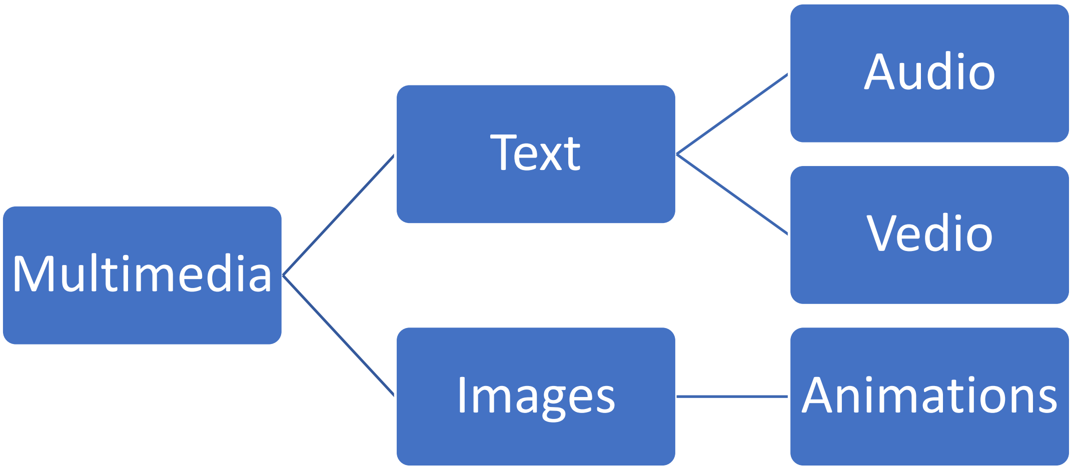

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਸਿੱਖਿਆ :

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਿਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਬੀਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਿਫਰੈਂਸ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਟ੍ਰੇਨਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦਾ ਤੇ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਸ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਚਨਾ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚੰਭਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ

ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਅੰਤਹੀਣ ਹਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਵਾਜ਼ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਮੀਡੀਆ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸੰਚਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਪਾਠ ਕ੍ਰਮਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੋਗਤਾ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੀ ਹੈ

ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਕੁ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਵੇਂ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਯੂ.ਐਸ. ਟੂ.ਡੇ ਆਦਿ ਹੁਣ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਮੀਡੀਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੁਤੰਤਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਢੰਗ ਵਰਤ ਕੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਵਰਤਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸਾਂਝੇ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਵੈੱਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਅਣਗਿਣਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਯੂਜ਼ਨੈੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਮਸਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਵਰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਵੇਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਿੱਧੀ ਹੀ ਚੁਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ

ਚੈਟ ਰੂਮ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਚੈਟ ਰੂਮ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਹ ਵੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੇਵਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਆਈ ਆਰ ਸੀ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਅਤੇ ਬਹੁ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਦਰਜਨਾਂ ਆਈ ਆਰ ਸੀ ਸਰਵਰ ਸੈਂਕੜੇ ਚੈਨਲਾਂ ਉਤੇ ਸੇਵਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲੈਗੂਨ ਲੌਗਇਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਣ ਯੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ

ਸਾਫਟ ਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਨਕਲ ਨਾਲ ਮਿਲਟਰੀ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦਾ ਦਖ਼ਲ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ

ਉਦਯੋਗ

ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਲਡਰਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿ ਕਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮਲਟੀ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਸੀਮਤ ਵੈੱਬ ਆਧਾਰਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ

ਗਣਿਤਕ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ

ਗਣਿਤ ਕਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਵਿਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਡਲਿੰਗ ਅਤਿ ਸੈਮਲਿਊਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਤਰਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ

ਡਾਕਟਰੀ ਖੋਜਾਂ

ਮੈਡੀਸਨ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਸਰਜਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਈ ਵੀ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਵਾਇਰਸ ਫੈਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਫੈਲਦੇ ਹਨ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਡਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਕੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਫਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਨਕਲਾਂ

ਭੌਤਿਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਨਕਲੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਕਲਾ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜਾਗੋ ਗਾਹਕ ਜਾਗੋ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ ਆਦਿ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਸਾਂਝੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਵਧਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣਗੇ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਾਮ ਰੰਜਨ ਜਾਂ ਕਲਾ ਦਾ ਜੌਹਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਅਨੁਭਵ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਨੂੰ ਸਾਂਝਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਜਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਆਪਸੀ ਰਲੇ ਮਿਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਭਾਂਤੀ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਟੀ ਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੜੀਵਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਆਨਲਾਈਨ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇਸ਼ ਆਧਾਰਤ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਮੂਹਿਕ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਭਾਂਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲੈਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਫੋਟੋ ਗੈਲਰੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ

ਵਾਦੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚਲ ਚਿੱਤਰ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਨੂੰਹ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਤਜਰਬੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸ਼ਬਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਜੁਲਾਈ 1966 ਵਿੱਚ ਬੌਬ ਗੋਲਡ ਸਟਾਈਨ ਨੇ ਕੀਤੀ

ਵਿਉਪਾਰ ਖੇਤਰ

ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕੰਮ ਪੁਰਾਣੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਮੀਡੀਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਤੀਜੀ ਕਦੀ ਤਮਾਸ਼ਾਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਐਡਵਾਂਸ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਨ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਧੀ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਗੈਰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਪਣੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਲਈ ਕਰਾਈ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਕਲਾਵਾਂ

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਭਾਵ ਫ਼ਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਤੋਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੇ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ

ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੀਡੀ ਰੋਮਸ ਜਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਕੁਝ ਵੀਡਿਓ ਗੇਮਾਂ ਵੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਕਲ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਨਕਲ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨੀਕ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਕਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਭਾਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਅੰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਉਸ ਲਿਖਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਕੇ ਸਾਂਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੈਨ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਧੀਆ ਡਿਜੀਟਲ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੀਅਨ ਬਿੱਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਕਨੀਕਾਂ ਖੜੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਈ ਜੇ ਪੀ ਈ ਜੀ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਲਈ ਐਮ ਪੀ ਈ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਜੇ ਪੀ ਈ ਜੀ

ਜੀ ਪੀ ਏ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੀ ਪੀ ਜੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪੀ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਅਤੇ ਈ ਮੇਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਭੇਜਣ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਐਮ ਪੀ ਈ ਜੀ

ਐਮ ਪੀ ਈ ਜੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਲਚਿੱਤਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਐਮ ਪੀ ਈ ਜੀ

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੀ ਡੀ ਐਮ ਪੀ ਥ੍ਰੀ ਵੀਡੀਓ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਐੱਮ ਪੀ ਈ ਜੀ

ਐੱਨ ਪੀ ਈ ਜੀ ਟੂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਡੀਵੀਡੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ ਵੀ ਪੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਆਡੀਓ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਗੁਣਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਐਮ ਪੀ ਈ ਜੀ

ਐਮ ਪੀ ਜੀ ਥ੍ਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਮ ਪੀ ਈ ਜੀ ਟੂ ਦਾ ਵਿਸਤਰਤ ਰੂਪ ਹੈ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਵਿਚ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਆਨਲਇਨ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਲਿਖਤ ਪੜਤ ਗੱਲ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇ ਵਿਚ ਹਰਇਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਿਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਬੀਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੈਫਰੈੱਸ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਵੀਆਂ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਲਈ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਾਂਝੇ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ---ਧੁਨੀਆ ਵਾਲ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ---ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਜਾਂ ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ

ਚੈਟ---ਬਾਤ ਚੀਤ

ਈ-ਮੇਲ---ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ

ਜਨਰਲਿਜ਼ਮ---ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਸੀਬੀਟੀ--- ਕੰਪਿਊਟਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਇਕ .... ਮਸ਼ੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

   ੳ. Programmable

   ਅ. ਕਿਰਿਆਤਮਕ

   ੲ. ਵਿਹਲਾ ਸਮਾਂ

   ਸ.ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. .... ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ

   ੳ. ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

   ਅ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ

   ੲ. ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

   ਸ.ਪੜ੍ਹਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

3. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਿੱਲ ਗੇਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

   ੳ. Inter Face

   ਅ. Inter

   ੲ. Surface

   ਸ. Deepface

4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਖੋਜ ਹੈ

   ੳ. ਡੀਜੀਟਲ ਹਾਰਡਵੇਅਰ

   ਅ. ਡਿਜ਼ਾਵੈਬ ਕੈਮ

   ੲ. ਚਾਰਟ/ਗ੍ਰਾਫ

   ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5. ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ

   ੳ. ਗ਼ਲਤ

   ਅ.ਸਹੀ

6. ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ

ੳ. ਈ ਮੇਲ

ਅ. .ਡਾਟਾ ਬੇਸ

ੲ. ਆਡੀਓ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ

ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

7 . …………ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ……………….ਰਾਕੇਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲ/ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ

ਅ. ਕਿਰਿਆ /ਭਾਵ ਵਿਚ

ੲ. .ਸੂਚਨਾ /ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ

ਸ. ਵਿਅਕਤੀ /ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ

8.ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਪਹਿਲੂ ਹਨ

ੳ. ਸਾਈਬਰ ਜੁਰਮ ਦਾ ਵਧਣਾ

ਅ..ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਓ ਦਾ ਵਧਣਾ

ੲ. ਗਲਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣੀਆਂ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

9.ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ

ੳ.ਪੰਜਾਬੀ

ਅ.ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ੲ.ਲਾਤੀਨੀ

ਸ.ਜਰਮਨ

10.ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਭਾਗ ਹਨ

ੳ. ਲਿਖਤ

ਅ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ

ੲ. ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ

ਸ .ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

11. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਤੱਤ ਹਨ

ੳ. ਸਿੱਖਿਆ

ਅ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ੲ. ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ

ੳ. 1986

ਅ. 1966

ੲ. .1994.

ਸ.1999

13. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ

ੳ. ਬੋਬ ਗੋਲਡ ਸਟਾਇਨ

ਅ. ਗੌਲਫ ਨੇ

ੲ. ਰਿਚਰਡ ਨੇ

ਸ. ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਨੇ

14.ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ. CBT

ਅ. .IT

ੲ. .BCT

ਸ.TCB

15. ਜੇ ਪੀ ਈ ਜੀ ਦੀ ਫੁਲ ਫਾਰਮ ਹੈ

ੳ. Joint photographic experts group

ਅ. Join photographic experts group

ੲ. Joint photography experts group

ਸ. Joint photo experts group

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸੋ।
2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
3. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ
4. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਤੱਤ,ਵਰਗ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
5. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://www.punjabitribuneonline.com/news/archive/chandigarh/%E0%A8%95%E0%A9%B0%E0%A8%AA%E0%A8%BF%E0%A8%8A%E0%A8%9F%E0%A8%B0-%E0%A8%A4%E0%A8%95%E0%A8%A8%E0%A8%BE%E0%A8%B2%E0%A9%8B%E0%A8%9C%E0%A9%80-%E0%A8%9A-%E0%A8%AC%E0%A8%B9%E0%A9%81-%E0%A8%AD%E0%A8%BE%E0%A8%B6%E0%A8%BE%E0%A8%B5%E0%A8%BE%E0%A8%A6-%E0%A8%AC%E0%A8%BE%E0%A8%B0%E0%A9%87-%E0%A8%AE%E0%A8%B8%E0%A8%B2%E0%A8%BF%E0%A8%86%E0%A8%82-%E0%A8%A4%E0%A9%87-%E0%A8%9A%E0%A8%B0%E0%A8%9A%E0%A8%BE-629624

https://amp.pa.shops-com.pl/29243/1/%E0%A8%95%E0%A9%B0%E0%A8%AA%E0%A8%BF%E0%A8%8A%E0%A8%9F%E0%A8%B0.html

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ਅ	3. ੲ	4. ਸ	5. ਅ
6. ਸ	7. ੲ	8. ਸ	9. ਅ	10. ਸ
11. ਸ	12. ੳ	13. ੳ	14. ੳ	15. ੳ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-3 : ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਆਈ.ਪੀ.ਏ ਵਿਧੀ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਦਾ ਆਈ.ਪੀ.ਏ ਸਟਾਇਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਈ.ਪੀ.ਏ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰ, ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ, ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਆਦਿ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਵੀਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੁਝ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਸੰਨ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ

ਵਿਸ਼ਾ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਏਬਲ ਮਸ਼ੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਅੱਜ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਨਵੀਂਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਫ਼ੇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਊਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਫੇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਛੋਹਾਂ ਸਦਕਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਵੰਬਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਸੱਤ ਨੂੰ ਸਰਫੇਸ ਤਕਨੀਕ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਫੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਦੇਸ਼ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵਰਜਨ ਲਈ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਰਫੇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਪਲ ਟੀਵੀ ਦੀ ਖੋਜ ਵੀ ਨਵੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਐਪਲ ਟੀਵੀ ਜਾਂ ਆਈ ਟੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਟੀਵੀ ਉਤੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਖੋਜ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਖੋਜ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਸਕੈਨਰ ਆਦਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸਕੈਨਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਨਾ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਕੈਮਰਾ ਜਾਂ ਵੈੱਬ ਕਾਮ ਦੀ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਇਸ ਖੋਜ ਸਦਕਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਖੋਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਾਰਟ ਗਰਾਫ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਲੀ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਿਜੀਟਲ ਯੰਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬਾਇਨਰੀ ਕੋਡ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਫਰ ਅਤੇ ਇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੋ ਨੰਬਰੀ ਕੋਡ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਕ ਜ਼ੀਰੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਕ ਇੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਕ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਬੋਲਚਾਲ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਇਸ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਮਪਾਈਲਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਅੰਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਅੱਜ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਿਆਸਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰ, ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ, ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਆਦਿ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਵੀਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੁਝ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਸੰਨ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਤੱਥ ਹੋਰ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਿਸਾਬ ਗਿਣਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਸਤਾ ਤੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਈਮੇਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਆਮਦ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਨ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹਰ ਪਦਵੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਈਮੇਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਜਰਨਲਜ਼ ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਚੈਟ ਆਡੀਓ ਐਂਡ ਵੀਡਿਓ ਕਾਨਫਰੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਕੇ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤਰਕੀਬਨ ਖੇਤਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਰਾਕਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤਕ ਸਭ ਕੁਝ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੀ ਅਦਭੁੱਤ ਹੈ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੀਆਂ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਣ ਰੋਜ਼ਮੱਰਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੀ ਹੈ

ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ 1980 ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਵਾਪਰਨੀ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬੜੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਗਏ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਗੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿੱਖ ਵਾਲੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀ ਛਪਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਰ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਵੀ ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਈ ਥਾਈਂ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਤੀਨੀ ਅੱਖਰ ਰੂਪ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 255 ਸੀ ਅਤੇ 32 ਅੱਖਰ ਨਿਰੰਤਰਨ ਅੱਖਰ ਸਨ ਸੰਨ 1984 ਵਿੱਚ ਮੈਕਿਨਟੋਸ਼ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੇ ਅੱਖਰ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਪੱਖੋਂ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਲਿਆਂਦੀ ਕੁਝ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੱਪੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਮੇਤ ਅੱਖ ਰੂਪ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ

ਗਏ ਪਰ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੋ ਸੌ ਪਚਵੰਜਾ ਹੀ ਰਹੀ ਮੈਕਿਨਟੋਸ਼ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉੱਨੀ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿੱਚ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਮਗਰੋਂ ਐੱਮਐੱਸ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਉੱਨੀ ਸੌ ਨੱਬੇ ਵਿੱਚ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਤਿੰਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਉਪਜ ਪਈਆਂ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਕੁਝ ਉੱਦਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਮਗਰੋਂ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਲਿਪੀਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਅੱਖਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਰਤੀ ਲਿੱਪੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਦੋ ਸੌ ਪਚਵੰਜਾ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਰਹੀ ਫਿਰ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਹਰੇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਵਰਤਣਯੋਗ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਕਤ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਿੱਖਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਇਹ ਸਟੈਂਡਰਡ ਨਿੱਕੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਈ ਵੀ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਛਪਾਈ ਦੀਆਂ ਅਜੋਕੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜੋਕੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ

ਮੁੱਢ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਵੱਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜੰਨਤ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਉੱਨੀ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਸੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਵੱਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁਣ ਵੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਠੰਢੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਲਗਪਗ ਉਨੀ ਸੌ ਸੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਇਕਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਬੜੇ ਮਹਿੰਗੇ ਸਨ ਤੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਹੀ ਲਗਾਏ ਸਨ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਤੀਹ ਲਗਭਗ ਉਨੀ ਸੌ ਨੱਬੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧੀ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੁਣ ਵੀ ਵੱਡੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬੜੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਭਾਵੇਂ ਵੱਡ ਅਕਾਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੱਠਵਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੌਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਈ ਵਕਤ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਿਰੰਤਰਨ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਗਏ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਹੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਈਆਂ ਪਹਿਲੀ ਸਫ਼ਲ ਮਾਈਕਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈੱਸ ਕਿੱਟ ਵਪਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਐੱਮ ਆਈ ਟੀ ਐੱਸ ਨੇ ਉੱਨੀ ਸੌ ਪਚੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇਹ ਬੜੀ ਸਫਲ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੱਸ ਹਜ਼ਾਰ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਹੋਇਆ ਪਾਲ ਐਲਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਤੀ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਨੇ ਮਾਈਕਰੋ ਸਾਫਟ ਕੰਪਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੇਸਿਕ ਇੰਟਰਪਰੇਟਰ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕਈ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਇਆ ਕਈ ਸ਼ੌਕੀਆ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਠ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਲਗਭਗ ਉਨੀ ਸੌ ਸਤੱਤਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪੱਖੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੌੜ ਹੀ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਵਲ ਐਪਲ ਨਾਂ ਦੀ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ

ਮਿਤੀ ਬਾਰਾਂ ਅਗਸਤ ਉਨੀ ਸੌ ਇਕਆਸੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੰਪਨੀ ਆਈਬੀਐਮ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੀ ਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਨਿਕਾਹ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇਰਾ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ ਉੱਨੀ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿੱਚ ਐਪਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਗਪਗ ਪੱਚੀ ਸੌ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਮੈਕਸ ਨਟੋਮਸ ਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਿਹੜਾ ਬੜਾ ਹੀ ਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ ਮਾਊਸ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੀ ਸੰਨ ਉੱਨੀ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿੱਚ ਜਨਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਪੱਖੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੌਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਵਕਤ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ

ਨਵੀਂਆਂ ਵਧੇਰੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਘਟਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੋਰਟੇਬਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪਿਆ ਹੈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਵਰਲਡਵਾਈਡ ਨੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲੈ ਆਂਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਚਾਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੀ ਸਤਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ

ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌ ਅਠਵੰਜਾ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਰੂਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਲਈ ਇਹ ਖੋਜ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਹੋਰ ਕਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਰਾਡਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਉੱਨੀ ਸੌ ਉਨੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜਾ ਅਜੋਕੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਅਗਵਾਂਣੂ ਬਣਿਆ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਉਨੀ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਵਿੱਚ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਤੇ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਗਈ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਨੀ ਸੌ ਇਕੱਨਵੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੜਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੀਹ ਸਤੰਬਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਸੱਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ ਸਵਾ ਅਰਬ ਆਬਾਦੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ

ਬਹੁਭਾਸ਼ਾ ਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ :

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਡਾਕਟਰੀ ਖੋਜ ਬਿਮਾਰੀਆ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਤੇ ਅਸਰ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ20 ਨਵੰਬਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਤ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਲੇਠੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਡਾ. ਬੀ.ਬੀ. ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਬੰਗਲਾ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਸੀ.ਡੈੱਕ. ਪੁਣੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਮ.ਕੇ. ਕੁਲਕਰਨੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ 22 ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਬੰਗਲੋਰ ਤੋਂ ਡਾ. ਏ.ਜੀ. ਰਾਮਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਸਪੀਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਤਾਮਿਲ ਤੇ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਸਪੀਚ ਸੰਕਲਨ ਅਤੇ ਓ.ਸੀ.ਆਰ. ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਡਾ. ਦੀਪਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ 9 ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲਹਿਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਉਰਦੂ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਓ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੋਇਲ ਤੇ ਡਾ. ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਉਤਪਲ ਗਰੇਨ (ਕੋਲਕਾਤਾ), ਡਾ. ਨਿਲਾਧਰੀ ਚੈਟਰਜੀ (ਦਿੱਲੀ) ਡਾ. ਕਮਲੇਸ਼ ਦੱਤਾ (ਹਮੀਰਪੁਰ), ਡਾ. ਰੇਨੂੰ ਧੀਰ (ਜਲੰਧਰ), ਡਾ. ਆਰ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਤੀਕ ਭਾਟੀਆ (ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ), ਡਾ. ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਪਤਾ (ਪੀ.ਯੂ.), ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਸਮੇਤ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਜੋਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

1. ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦਾ ਵਧਣਾ
2. ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਵਧਣਾ
3. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੋਣਾ
4. ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ
5. ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ
6. ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਹੈਕ ਹੋ ਜਾਣਾ
7. ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ
8. ਗ਼ਲਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣੀਆਂ
9. ਪੇਂਡੂ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਦੂਰ
10. ਬਿਜਲੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜ ਦਾ ਰੁਕ ਜਾਣਾ
11. ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਸੰਬੋਧ ਉਚਾਰਨ ਆਈਪੀਏ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ

ਆਈ ਪੀ ਏ ਚਿੰਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਵਰ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਠੀਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇ

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਦਰਭੀ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਪੀ ਏ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੁਝ ਕੁ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਉਚਾਰਣ ਦੀ ਸੂਖ਼ਮ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਦਬਾਓ ਸਵਾਰ ਸਮਾਂ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਣ ਆਦਿ ਹੀ ਆਈ ਪੀ ਏ ਦੀ ਸੰਕੇਤ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਈ ਪੀ ਏ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੱਖਰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਈ ਪੀ ਇਹ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧੁਨੀ ਲਈ ਧੁਨੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹੀ ਆਈ ਪੀ ਏ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੁਝ ਕੁ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬੀ ਉਚਾਰਣ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਙ,ਞ, ਣ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤਿ ਧੁਨੀਆਂ ਖ਼,ਗ਼,ਜ਼,ਫ਼,ਲ਼ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਆਰੰਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਪੱਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਉਚਾਰਣ ਦੇਣ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ : ਅ ਆ ਇ ਈ ਉ ਊ

ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਅ	ਆ	ਇ	ਈ	ਉ	ਊ
IPA :	ə	a	ɪ	i	ʊ	u
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਏ	ਐ	ਓ	ਔ		
IPA :	e	ɛ	o	ɔ		
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਕ	ਖ	ਗ	ਘ		
IPA :	k	kh	g			
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਚ	ਛ	ਜ	ਝ		
IPA :	c	ch	j			
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਟ	ਠ	ਡ	ਢ	ਣ	
IPA :	ṭ	ṭh	ḍ		ṇ	
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਤ	ਥ	ਦ	ਧ	ਨ	
IPA :	t	th	d		n	
ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਪ	ਫ	ਬ	ਭ	ਮ	
IPA :	p	ph	b		m	

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕਿਵੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਵੇ ਲਿਪੀਬੱਧ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮੱਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

MT---ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

IT---ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਗਲੋਬਲਾਈਜੇਸ਼ਨ---ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਖਣਾ

ਆਨ-ਲਾਇਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ---ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ

ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ---ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਫੌਂਟ

ਫੌਂਟ--- ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਾਇਜ਼

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਆਈ.ਪੀ.ਏ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਹੈ

   ੳ. ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਵਰਣਮਾਲਾ

   ਅ. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਵਰਣਮਾਲਾ

   ੲ. ਅੰਤਰ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਵਰਣਮਾਲਾ

   ਸ.ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ

2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਇਕ .... ਮਸ਼ੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

   ੳ. Programmable

   ਅ. ੲ. ਸ.ਕਿਰਿਆਤਮਕ

   ੲ. ਵਿਹਲਾ ਸਮਾਂ

   ਸ.ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. .... ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ

   ੳ. ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

   ਅ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ

   ੲ. ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

   ਸ. ਪੜ੍ਹਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਿੱਲ ਗੇਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

   ੳ. Inter Face

   ਅ. Inter

   ੲ. Surface

   ਸ. Deepface

5. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਖੋਜ ਹੈ

   ੳ. ਡੀਜੀਟਲ ਹਾਰਡਵੇਅਰ

   ਅ. ਡਿਜ਼ਾਵੈਬ ਕੈਮ

   ੲ. ਚਾਰਟ/ਗ੍ਰਾਫ

   ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

6. ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ

   ੳ. ਗ਼ਲਤ

   ਅ. ਸਹੀ

7. ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ

ੳ. ਈ ਮੇਲ

ਅ. ਡਾਟਾ ਬੇਸ

ੲ. ਆਡੀਓ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

8 . …………ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ………………ਰਾਕੇਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ.ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲ/ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ

ਅ. ਕਿਰਿਆ /ਭਾਵ ਵਿਚ

ੲ. ਸੂਚਨਾ /ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ

ਸ. ਵਿਅਕਤੀ /ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ

9.ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਪਹਿਲੂ ਹਨ

ੳ. ਸਾਈਬਰ ਜੁਰਮ ਦਾ ਵਧਣਾ

ਅ. ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਓ ਦਾ ਵਧਣਾ

ੲ. ਗਲਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣੀਆਂ

ਸ .ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਆਈ .ਪੀ.ਏ ਅਨੁਸਾਰ kh ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਹੈ

ੳ. ਕ

ਅ .ਤ

ੲ . ਖ

ਸ. ਭ

11. ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹੜੀ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ

ੳ. ਬੁੱਧੀਮਾਨ

ਅ. ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ

ੲ. ਯੰਤਰਿਕ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਤੀਸਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਣਨੇ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ

ੳ. 1940

ਅ. 1964

ੲ. 1952

ਸ. 1971

13. ਭੱਵਿਖ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹੜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੋਣਗੇ?

ੳ. ਪੰਜਵੀਂ

ਅ. ਤੀਸਰੀ

ੲ. ਦੂਸਰੀ

ਸ. ਪਹਿਲੀ

14. ਕੀ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇਨਪੁਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

15. ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿਚ ਵੈਕਿਊਮ ਟਿਊਬਾਂ ਹੀ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਥਨ ਹੈ

ੳ. ਸਹੀ

ਅ.ਗਲਤ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ?
3. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ
4. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
6. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸੰਬਧ ਨੂੰ ਦੱਸੋ।
7. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ।
8. ਕੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਹੁਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ
9. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਕੁਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆ ਹਨ

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

http://www.diprpunjab.gov.in/?q=node/3985

https://pa.info-about.info/2347/1/%E0%A9%B3.html

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ੳ	3. ਅ	4. ੲ	5. ਸ
6. ਅ	7. ਸ	8. ੲ	9. ਸ	10. ੲ
11. ਅ	12. ਅ	13. ੳ	14. ਅ	15. ਅ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ - 4 : ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ--

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅੱਜ 20ਵੀਂ ਅਤੇ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾ :

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਯੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੋਰੰਜਨ, ਸੰਚਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਡਾਕਟਰੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਭ ਥਾਈਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨਿੱਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲਾਂ ਤਕ ਪਸਰੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀਆ ਈ ਮੇਲ ਚੈਟਿੰਗ ਵੈੱਬ ਸਰਫਿੰਗ/ਸਰਚਿੰਗ ਆਦਿ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਵਚਿੱਤਰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਪੇਚੀਦਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੀ ਹੈ?

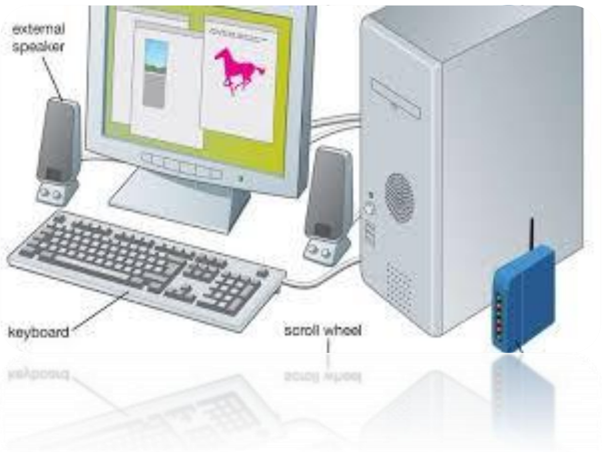

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਯੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਪੁਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਉਸ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਊਟਪੁੱਟ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੀਤੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਾਮਕਰਨ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਨਿਰੁੱਕਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕੰਪਿਊਟ ਤੋਂ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗਣਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਹਿਸਾਬ ਕਰਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਪ੍ਰਫਾਰਮਿੰਗ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹਾਜ਼ਾਰਾ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵਿਕਸਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ।

ਐਬਾਕਸ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਐਬਾਕਸ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦਾ ਫਰੇਮ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਫਰੇਮ ਨਾਲ ਤਾਰਾ ਜਾਂ ਧਾਗੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਗਿਆਂ ਵਿਚ ਮਣਕੇ ਪਰੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਮਣਕਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਗੇ ਵਿਚੋਂ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਸਰਕਾ ਕੇ ਗਣਨਾਵਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਬਾਕਸ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਜੋੜ ਘਟਾਓ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇਪੀਅਰ ਡੰਡੀਆਂ

ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੌਨ ਨੇਪੀਅਰ ਨੇ ਇਕ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੇਪੀਅਰ ਦੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਯੰਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਡੰਡੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪੀਅਰ ਬੋਨਸ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨੇਪੀਅਰ ਡੰਡੀਆਂ ਸਾਲ 1617 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਪਾਸਕਲੀਨ

ਪਾਸ ਕਲੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ ਸੀ ਇਸ ਦੀ ਖੋਜ 1642 ਵਿਚ ਬਾਲੇਜ਼ ਪਾਸਕਲ ਨੇ ਕੀਤੀ ਇਸ ਵਿਚ ਗਰਾਰੀਆਂ ਪੁਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਆਦਿ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਬਾਬੇਜ ਦੇ ਜੰਤਰ

ਚਾਰਲਸ ਬਬੇਜ਼ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਨ ਡਿਫੈਂਸ ਇੰਜਣ ਅਤੇ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਇੰਜਣ ਚਾਰਲਸ ਬਾਬੇਜ਼ ਦੇ ਗਣਨਾ ਯੰਤਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤਕ ਅੱਜ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਲਸ ਬਬੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪੰਚ ਕਾਰਡ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹਰਮਨ ਹੋਲੀਰੀਥ ਨੇ ਸਾਲ 1889 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇਕ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚ ਕਾਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਕਾਰਡਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੇੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਮਾਰਕ-1

ਸਾਲ 1944 ਵਿੱਚ ਮਾਰਕ-1 ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੈ ਚਾਲਿਤ ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਸਵਿੱਚਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਬਿਜਲਈ ਭਾਗ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ

ਐਨੀਐਕ

ਐਨੀ ਏਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਹੈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਿਊਮੈਰੀਕਲ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਿਡ ਐਂਡ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਇਹ 1946 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਮੰਤਵ ਵਾਲਾ ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੈਕਿਊਮ ਟਿਊਬਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ ਕਰੀਬ ਤੀਹ ਟਨ ਦੀ ਆਕਾਰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਕਮਰੇ ਜਿੱਡਾ ਸੀ ਇਹ ਬਿਜਲੀ ਬਹੁਤ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਲਦੀ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਡਸੈਕ ਐਡਵੇਕ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵੇਕ ਆਫ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦਫਤਰਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਲ 1982 ਈਂ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਸਨਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੀਸੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰਸਨਲ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚੌਥੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਇਕਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਹਲਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਅੰਤਰ/ਸੰਬੰਧ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿੰਨਾ ਕਾਰਨਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕਠੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ

1. ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਧੀਮੀ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਨਵ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

2. ਮਾਨਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
3. ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ-2 ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦਾ
4. ਵਿਅਕਤੀ ਅਕਸਰ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
5. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ
6. ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜੀਵ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
7. ਕਈ ਲੋਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਮਿਆਰ ਵਾਲਾ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ : ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਨਪੁੱਟ ਲੈਣੀ :

ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਇਨਪੁੱਟ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨੀ :

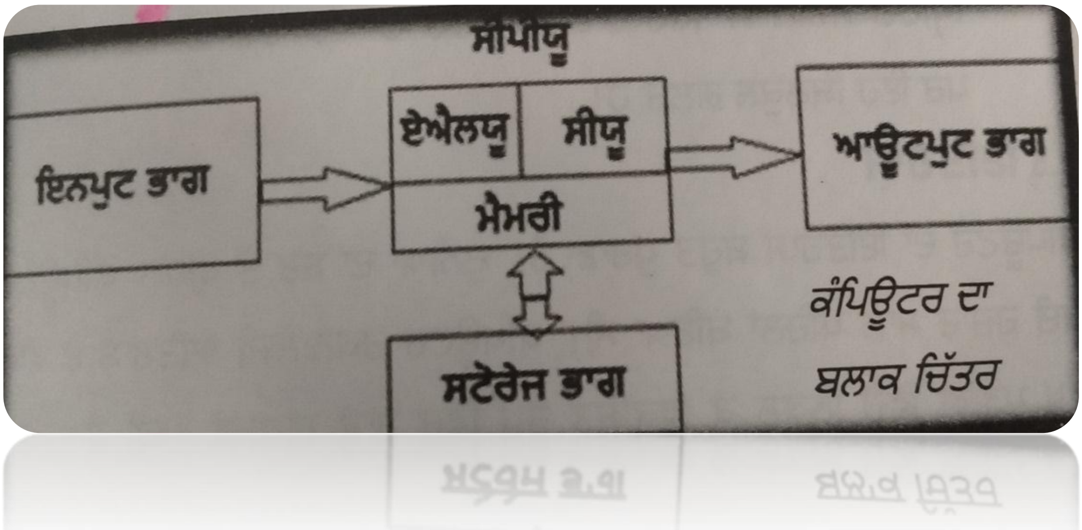

ਇਨਪੁੱਟ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਡਾਟਾ ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਊਟਪੁੱਟ ਦੇਣੀ :

ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਆਊਟਪੁੱਟ ਨੂੰ ਮੋਨੀਟਰ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਤੱਕ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਾਟਾ ਸਟੋਰ :

ਡਾਟਾ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਪਣੀ ਮੈਂਬਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ :

ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ, ਉੱਦਮਤਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ, ਸਵੈ ਚਾਲਣ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ

ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਜਾਂ ਮੈਮਰੀ

ਮਨੁੱਖ ਕੁਝ ਸੀਮਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਯਾਦ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਫ਼ਤਾਰ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕ ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅਰਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਣਨਾਵਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉੱਦਮੀ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਦੀ ਵੀ ਅੱਕਦਾ ਜਾਂ ਥੱਕਦਾ ਨਹੀਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਦੀ ਵੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੰਮ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਗੁਣ ਨੂੰ ਉਦਮਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਸਹੀ ਜਾਂ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਆਊਟਪੁੱਟ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਪੁੱਟ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਗ਼ਲਤ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ਲਤ ਇਨਪੁੱਟ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਇਨਪੁਟ ਦੇ ਦਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਂ ਆਊਟਪੁੱਟ ਵੀ ਗਲਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਸਵੈ ਚਾਲਨ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਵੈਚਾਲਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਇਸ ਗੁਣ ਸਦਕਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੈ ਚਾਲਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਗੁਣੀ

ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ, ਗਣਨਾਵਾਂ ਕਰਨ, ਪਾਠ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ, ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਾ ਬਿੱਲ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਡ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਰੇਲਵੇ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਇਸ ਗੁਣ ਨੂੰ ਬਹੁਗੁਣਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

1. **ਇਨਪੁਟ ਭਾਗ**
2. **ਆਉਟਪੁੱਟ ਭਾਗ**

ਇਨਪੁੱਟ ਕੀ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁੱਟ ਭਾਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਬੋਰਡ ਸਕੈਨਰ ਮਾਊਸ ਜੁਆਏ ਸਟਿਕ ਟੱਚ ਸਕਰੀਨ ਲਾਈਟ ਪੈੱਨ ਆਦਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਇਨਪੁੱਟ ਭਾਗ ਹਨ

ਕੀ-ਬੋਰਡ

ਕੀ-ਬੋਰਡ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਇਨਪੁੱਟ ਭਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਬਟਨ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਉਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਬਟਨ ਦੱਬਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਦੀ ਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸੀਪੀਯੂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਦਬਾਏ ਗਏ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਮੋਨੀਟਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਕਈ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਕੈਨਰ

ਸਕੈਨਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਹੈ। ਜੋ ਕਿਸੇ ਫ਼ੋਟੋ ਜਾਂ ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਸਕੈਨਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਮਸ਼ੀਨ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਢੱਕਣ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਟਨ ਨੱਪਦੇ ਹੀ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਕਾਪੀ ਕਰ ਕੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫ਼ੋਟੋ ਜਾਂ ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਸਕੈਨਰ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲੈਟ ਬੈੱਡ ਅਤੇ ਰੋਲਰ ਫੀਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਲੈਟ ਬੈੱਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਊਸ

ਮਾਊਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਇਨਪੁਟ ਯੂਨਿਟ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬਟਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਹੀਆ ਜਿਹਾ ਰੂਲਰ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਊਸ ਰਾਹੀਂ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਕੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਇੱਕ ਤੀਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਊਸ ਪੁਆਂਇੰਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਟਾਈਪ ਕਰੋਗੇ ਉਹ ਇੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤਕ ਜੰਤਰ ਜਾਂ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਡਿਵਾਈਸ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਊਸ

ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਲੰਮੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੇ ਝੰਜਟ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜੇ ਮਾਊਸ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਗੇਂਦ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਮਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਗੇਂਦ ਦੀ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਮਾਊਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੱਧਰੀ ਸਤਹਿ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਪੁਆਇੰਟਰ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗਤੀ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਊਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਚੁਣਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਮਾਊਸ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2.ਆਊਟਪੁੱਟ ਭਾਗ :

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਨਤੀਜਿਆਂ ਜਾਂ ਆਊਟਪੁੱਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੀ ਆਊਟਪੁੱਟ ਭਾਗ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਆਊਟਪੁੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਭਾਗ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਊਟਪੁੱਟ ਭਾਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਨੀਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਸਪੀਕਰ ਪਲੋਟਰ ਆਦਿ ਆਊਟਪੁੱਟ ਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।

ਮੋਨੀਟਰ

ਮੋਨੀਟਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਆਊਟਪੁਟ ਯੰਤਰ ਹੈ। ਜੋ ਸੀਪੀਯੂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਨੀਟਰ ਵਿਚ ਟੀ ਵੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਕਚਰ ਟਿਊਬ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੀਪੀਯੂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਊਟਪੁੱਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪਿੱਕਚਰ ਟਿਊਬ (ਸੀਆਰਟੀ) ਵਾਲੇ ਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹਲਕੇ ਤੇ ਪਤਲੇ ਮੋਨੀਟਰ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹਨ ਇਹ ਮੋਨੀਟਰ ਐੱਲ ਸੀ ਡੀ ਜਾਂ ਐੱਲ ਈ ਡੀ ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹਲਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਗ੍ਹਾ ਘੇਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰ ਚੰਗੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹੋ ਅਜਿਹੇ ਮਨੀਟਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਰਾਂ ਤੇ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਟਰ

ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਆਊਟਪੁੱਟ ਯੂਨਿਟ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਊਟਪੁੱਟ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਛਾਪਣ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਇੰਕਜੈੱਟ ਅਤੇ ਲੇਜ਼ਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਛਪਾਈ ਮਿਆਰ ਰੰਗਦਾਰ ਜਾਂ ਸਫ਼ੇਦ ਕਾਲੀ ਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ

ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲਗਪਗ ਹਰੇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਪੀਕਰ ਇੱਕ ਆਉਟਪੁੱਟ ਯੰਤਰ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਿਜਲੀ ਸੰਕੇਤ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਕੇਤ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵੇਖਣ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣ ਲਈ ਲੋਕ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ

ਸੀ ਪੀ ਯੂ

ਸੀਪੀਯੂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਦਬਾਅ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਗ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪੁਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ੳ. ਮੈਮਰੀ

ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਡਾਟਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਰੈਮ ਅਤੇ ਰੋਮ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ।

ਅ. ਏ ਐੱਲ ਯੂ

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤਕ ਅਤੇ ਤਾਰਕਿਕ ਕੰਮ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ੲ. ਕੰਟਰੋਲ ਯੂਨਿਟ

ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸਟੋਰੇਜ ਭਾਗ

ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੈਮਰੀ (ਰੈਮ) ਰਹਿਮ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਡਾਟੇ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭ ਸਕਦੀ ਡਾਟੇ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਂਭਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸਟੋਰੇਜ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਰੈਮ ਮੈਮਰੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਡਾਟਾ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ, ਫਲਾਪੀ ਡਿਸਕ, ਸੀਡੀ, ਡੀਵੀਡੀ, ਪੈੱਨ ਡਰਾਈਵ, ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ

ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ

ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਟੋਰੇਜ ਭਾਗ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਯੂ ਐੱਸ ਬੀ ਪੋਰਟ ਵਿਚ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਟੋਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਫਲਾਪੀ ਡਿਸਕ

ਇਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਡਿਸਕ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚਕਾਰ ਡਾਟੇ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੈਕਅੱਪ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਲਾਪੀ ਡਿਸਕ ਦੋ ਆਕਾਰ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੀਡੀ ਡੀਵੀਡੀ ਪੈਨ ਡ੍ਰਾਈਵ ਅਤੇ ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ।

ਸੀਡੀ ਅਤੇ ਡੀਵੀਡੀ

ਸੀਡੀ ਜਾਂ ਸੀਡੀ ਰੋਮ ਕੰਪੈਕਟ ਡਿਸਕ ਰੀਡ ਓਨਲੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਹੈ। ਫਲੋਪੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਡੀ ਇੱਕ ਹਟਾਉਣਯੋਗ ਮੀਡੀਆ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਬੈਕਅੱਪ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੀਡੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਗੇਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ

ਸੀਡੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਕ ਸੀਡੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸੌ ਐਮਬੀ ਤਕ ਡਾਟਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਡਾਟੇ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਬੀਡੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀਵੀਡੀ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਸਮਰੱਥਾ 4.7 ਜੀਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੈਨ ਡ੍ਰਾਈਵ

ਪੈਨ ਡ੍ਰਾਈਵ ਨੂੰ ਫਲੈਸ਼ ਡਰਾਈਵ ਜਾਂ ਯੂ ਐੱਸ ਬੀ ਡ੍ਰਾਈਵ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਯੂਐਸਬੀ ਪੋਰਟ ਵੇਚ ਸਿੱਧੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਆਕਾਰਾਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਧਾਰਨ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਡਾਟੇ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈੱਨ ਡਰਾਈਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੋ ਮੂੰਹਾਂ ਵਾਲੀ ਪੈਨ ਡ੍ਰਾਈਵ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਲੈਪਟਾਪ ਨਾਲ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਮਾਇਕ੍ਰੋ ਯੂਐਸਬੀ ਵਾਲਾ ਸਿਰਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਇਰਸ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੈਨ ਡ੍ਰਾਈਵ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਕੈਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ

ਮੈਮੋਰੀ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਫਲੈਸ਼ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਫਲੈਸ਼ ਮੈਮਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਮਰਿਆਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ ਲੈਪਟਾਪਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਟੈਬਲੇਟ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਐਮ ਪੀ ਥ੍ਰੀ ਪਲੇਅਰ ਅਤੇ ਵੀਡਿਓ ਗੇਮਾਂ ਕੌਂਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹਨ ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ ਰੀਡਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ : ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1. ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਕੰਪਿਊਟਰ
2.ਮਿੰਨੀ ਕੰਪਿਊਟਰ
3.ਮੇਨਫਰੇਮ
4.ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ

1. ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਕੰਪਿਊਟਰ:

ਇਹ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਸਨਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਪੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਆਗਤ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2.ਮਿੰਨੀ ਕੰਪਿਊਟਰ :

ਮਿੰਨੀ ਕੰਪਿਊਟਰ 1960ਈ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਇਹ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਮਿਆਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖ਼ਰਾਬੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਸੌਖੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇੱਕ ਡੈਕਸਟਾਪ ਮਾਡਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੋਟੀ ਅਲਮਾਰੀ ਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.ਮੇਨ ਫਰੇਮ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਨ ਫਰੇਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿੰਨੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਬੀਮਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਆਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਡੇ ਤੇ ਗੁੰਜਲਦਾਰ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

4.ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ :

ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਵੱਡੇ ਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਣਿਤਕ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਹੋਣ ਮੌਸਮ ਸਬੰਧੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਲਈ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭੂਚਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸ਼ੈਮਰ ਕੇਅਰ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਐਨਾਲਾਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਡੀਜ਼ੀਟਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਲੈਪਟਾਪ ਪਾਮਟਮ ਅਤੇ ਟੈਬਲੇਟ ਪੀ ਸੀ

ੳ. ਲੈਪਟਾਪ :

ਲੈਪਟਾਪ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਟੈਚੀ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀਫ ਕੇਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਡੀ ਗੋਦੀ ਲੈਪ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਉਚਾਵੇਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਜਾਂ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਊਰਜਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਟਰੀ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰਸਨਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਮੌਨੀਟਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਆਰ ਟੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਐਲਸੀਡੀ ਜਾਂ ਐਲਈਡੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਡੀ ਫਲਾਪੀ ਡੀਵੀਡੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਮਾਡਮ ਆਦਿ ਵੀ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਮਾਊਸ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅਤੇ ਮੀਟਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੈਪਟਾਪ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਅ.ਪਾਮਟਾਮ

ਪਾਮਟਾਮ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇੰਨਾ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਾਮਟਾਪ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤੀਲੀ ਸਟਾਈਲਸ ਪੈੱਨ ਨਾਲ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਕੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਨਪੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਟਨ ਬਹੁਤ ਸੂਖ਼ਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਸ ਲਈ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਫਲੈਕਸ ਕਾਰਡ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਨੂੰ ਬਲੂਟੁੱਥ ਜਾਂ ਵਾਈ ਫਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੀਸੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ੲ. ਟੇਬਲੇਟ ਪੀ ਸੀ:

ਟੈਬਲੇਟ ਵਿਚ ਪੀ ਸੀ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਮਾਊਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਨਪੁੱਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈੱਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੈੱਨ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਹਰੇਕ ਸ਼ੈਅ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇ ਉਂਗਲੀ ਦੀ ਛੋਹ ਰਾਹੀਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨ ਸਕਰੀਨ ਕੀ ਬੋਰਡ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਾਰੰਸ਼:

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਕੇ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤਰਕੀਬਨ ਖੇਤਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਰਾਕਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤਕ ਸਭ ਕੁਝ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੀ ਅਦਭੁੱਤ ਹੈ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੀਆਂ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਣ ਰੋਜ਼ਮੱਰਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਕੰਪਿਊਟਰ---ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਯੰਤਰ

ਇਨਪੁਟ ---ਕਮਾਂਡ ਦੇਣੀ

ਆਊਟਪੁੱਟ ---ਨਤੀਜੇ

ਡਾਟਾ ਸਟੋਰ --- ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਮੈਮਰੀ ਵਿਚ ਸਾਂਭਣਾ

ਐਬਾਕਸ---ਗਣਨਾ ਮਸ਼ੀਨ

ਪਾਸਕਲੀਨ--- ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ

1.ਕੰਪਿਊਟਰ ਇਕ...................... ਹੈ

ੳ. ਇਲੈਕਟ੍ਰਨਿਕ ਯੰਤਰ

ਅ. ਕਿਰਿਆਤਮਕ

ੲ. ਵਿਹਲਾ ਸਮਾਂ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2.ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੀ ਹੈ ?

ੳ. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨ
ਅ. ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਾਧਨ
ੲ. ਗੁਪਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਧਨ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

3. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ੳ. ਕੰਪਿਊਟ
ਅ. ਕੰਪੈਕਟ
ੲ. ਕੰਪਾਊਂਡ
ਸ. ਕੰਪੈਰੇਟਿਵ

4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।

ੳ. ਨਕਲ ਕਰਨੀ
ਅ. ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ
ੲ. ਗਣਨਾ ਜਾਂ ਹਿਸਾਬ ਕਰਨਾ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5. ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ੳ. ਇਨਪੁਟ ਲੈਣੀ
ਅ. ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕਰਨੀ
ੲ. ਡਾਟਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

6. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਧੀਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਦਸੋ।

ੳ. ਸਹੀ
ਅ. ਗਲਤ

7. ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਥਨ ਦੱਸੋ

ੳ. ਗਲਤ
ਅ. ਸਹੀ

8. ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜੀਵ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ੳ. ਸਹੀ
ਅ. ਗਲਤ

9.ਮਨੁੱਖ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਥਕਦਾ-

ੳ. ਸਹੀ

ਅ. ਗਲਤ

10. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

11. ਐਬਾਕਸ ਤੋ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।

ੳ. ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ

ਅ. ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ

ੲ. ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਪਾਸਕਲੀਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ

ੳ. 1642

ਅ. 1643

ੲ. 1943

ਸ. 1835

13. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ੳ. ਬਲੇਜ ਪਾਸਕਲ

ਅ. ਜੋਹਨ ਨੇਪੀਅਰ

ੲ. ਐਬਾਕਸ

ਸ. ਚਾਰਲਸ ਬਾਬੇਜ

14. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ੳ. ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਮੈਮਰੀ

ਅ. ਰਫਤਾਰ

ੲ. ਉਦਮਤਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

15. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਭਾਗ ਹਨ।

ੳ. ਕੀ-ਬੋਰਡ

ਅ. ਸਕੈਨਰ

ੲ. ਮਾਊਸ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਭਾਗ ਹਨ

3. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਭਾਗ ਹੈ
4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ
5. ਮਿੰਨੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੀ ਹੈ

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://punjabipedia.org/topic.aspx?txt=%E0%A8%95%E0%A9%B0%E0%A8%AA%E0%A8%BF%E0%A8%8A%E0%A8%9F%E0%A8%B0%20%E0%A8%A6%E0%A9%80%E0%A8%86%E0%A8%82%20%E0%A8%B5%E0%A8%BF%E0%A8%B6%E0%A9%87%E0%A8%B6%E0%A8%A4%E0%A8%BE%E0%A8%B5%E0%A8%BE%E0%A8%82

http://www.diprpunjab.gov.in/?q=node/3985

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ੳ	3. ੳ	4. ੲ	5. ਸ
6. ੳ	7. ਅ	8. ਅ	9. ੳ	10. ੳ
11. ੳ	12. ੳ	13. ਸ	14. ਸ	15. ਸ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ- 5 : ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
4. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ :

ਯੂਨੀਕੋਡ ਇਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਟਾਇਪਿੰਗ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹਨ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਖਰ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਯੂਨੀਕੋਡ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 16 ਬਿਟ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ 65536 ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਾ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸੰਕੇਤ ਮਾਣਕ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾ:

ਕੰਪਿਊਟਰ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਆ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਅੰਕੜਾ ਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸਾਡੇ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਅੱਖਰ, ਫ਼ੋਟੋ,ਆਵਾਜ਼ ਆਦਿ ਭਲੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕੜੇ ਹੀ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਸਿਫਰ (0) ਅਤੇ ਇਕ (1) ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਹ ਸਿਫਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ ਅੰਕੜੇ ਡਾਟਾ ਹਨ ਸਿਫਰ ਅਤੇ ਇਕ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਾਇਨਰੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਧੁਰ ਤਕ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਜ਼ੀਰੋ ਅਤੇ ਇਕ ਨੂੰ ਬਿਟਸ ਬਾਇਨਰੀ ਡਿਜਿਟ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਠ ਬਿਟਸ ਦੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇਕ ਬਾਈਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਅੱਖ ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ 7 ਤੋਂ 16 ਬਿੱਟ ਬਾਇਨਰੀ ਕੋਡ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਬਾਇਨਰੀ ਅੰਕ 1000001 ਦਸ਼ਮਲਵ ਅੰਕ 65 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਏ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਸ਼ਕੀ, ਇਸਕੀ, ਯੂਨੀਕੋਡ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕੋਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਆਸ਼ਕੀ ਅਤੇ ਇਸਕੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਾਂਗੇ ਉੱਥੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਲੋੜ ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ।

UNi

Unicode

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਸਕੀ

ਆਸ਼ਕੀ 8 ਬਿਟਸ ਵਾਲਾ ਇਕ ਸੰਕੇਤ ਕੋਡ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੋ ਮੀਲ ਨਾਲ ਦੋ 256 ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਮੇਲ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ 256 ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਖਰ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੱਪੀਆਂ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੌਂਟਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਲਈ ਆਸ਼ਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਕੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਤੀਨੀ ਆਧਾਰਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਖੋਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪਾਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਦੱਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫੌਂਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸਾਲ 1984 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜਾਬੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਈ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਫੌਂਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੌਂਟ ਵਿਕਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੌਂਟਾਂ ਲਈ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇਅ ਆਊਟ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇੱਕ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਬਟਨ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਊੜਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਸੇ ਬਟਨ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਫੌਂਟ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ :

ਇਸਕੀ ਸਾਲ 1991 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਕੇਤ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਸਕਰਿਪਟ ਕੋਡ ਫਾਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਚੇਂਜ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀ ਬੰਗਾਲੀ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਕੰਨੜ ਮਲਿਆਲਮ ਉੜੀਆ ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਕੂੜ ਉੱਪਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬ੍ਰਹਮੀ ਆਧਾਰਤ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਬਨਾਵਟ ਅਤੇ ਧੁਨੀ ਬਣਤਰ ਵੀ ਅਲੱਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਇਸਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਧੁਨੀ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਅੱਖਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਧੁਨੀ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੁਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰਕੇ ਵਿਉਂਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਧੁਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਧੁਨੀ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਬਟਨ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ। ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਮਜ਼ਮੂਨ ਦਾ ਦੂਸਰੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਖਰ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਯੂਨੀਕੋਡ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 16 ਬਿਟ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ 65536 ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਾ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸੰਕੇਤ ਮਾਣਕ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਨ ਸਾਲ 1991 ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਖਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਗਣਿਤਕ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਧੁਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਿੱਪੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਬੰਗਾਲੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਉੜੀਆ ਤਾਮਿਲ ਤੇਲਗੂ ਕੰਨੜ ਮਲਿਆਲਮ ਆਦਿ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੂੰ ਐਪਲ ਆਈ ਬੀ ਐਮ, ਐਚ ਪੀ ਓਰੇਕਲ, ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਸੈਪ, ਸਾਈਪੇਸ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਆਦਿ ਵਰਗੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ ਹੈ? ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫੌਂਟ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਟਾਈਪ ਕਰੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਉਸੇ ਫ਼ੌਂਟ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਗਲੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੌਂਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਢੇਰ ਸਾਰੀ ਮਿਹਨਤ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਜ਼ਾਇਆ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੇ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬਟਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਬੋਰਡ ਦਵਾਈ ਗਏ ਬਟਨ ਦੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਬਿਜਲਈ ਸੰਕੇਤ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਫੌਂਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੀਪੀਯੂ ਉਸ ਕੋਡ ਦਾ ਮਿਲਾਣ ਕਿਸੇ ਅੰਕ ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕੀ ਸੀ ਦੱਬਣ ਉਪਰੰਤ ਆਸਕੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ 99 ਉਤਪਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਸ ਸੰਕੇਤ ਦਾ ਮਿਲਾਣ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਫੌਂਟ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਫੌਂਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੀ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਮੈਟਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਜੁਆਏ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਿਪੀ ਹੀ ਫੌਂਟ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਛੂੱਫੇ ਚੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ ਬਾਕੀ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ

ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਟਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਾਏ ਫੌਂਟਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਮੰਤਵ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੋਡ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹਰੇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹਰੇਕ ਆਖ਼ਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਕੋਡ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਲਾਤੀਨੀ ਨੂੰ 0 ਤੋਂ 256ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਨੂੰ 2304 ਤੋਂ 2431 ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ 2560 ਤੋਂ 2687 ਦੀ ਕੋਡ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਹੀ ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੌਂਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਅਨੁਕੂਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਮੈਕਿਨਟੌਸ਼ ਓ ਐੱਸ 9 ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਲਈ ਮਾਈਕਰੋ ਫਾਸਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਾਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਇਹ ਵਿੰਡੋ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ। ਕਿ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੇ ਜੇਕਰ ਦੂਜਾ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਕਲ ਹੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ।

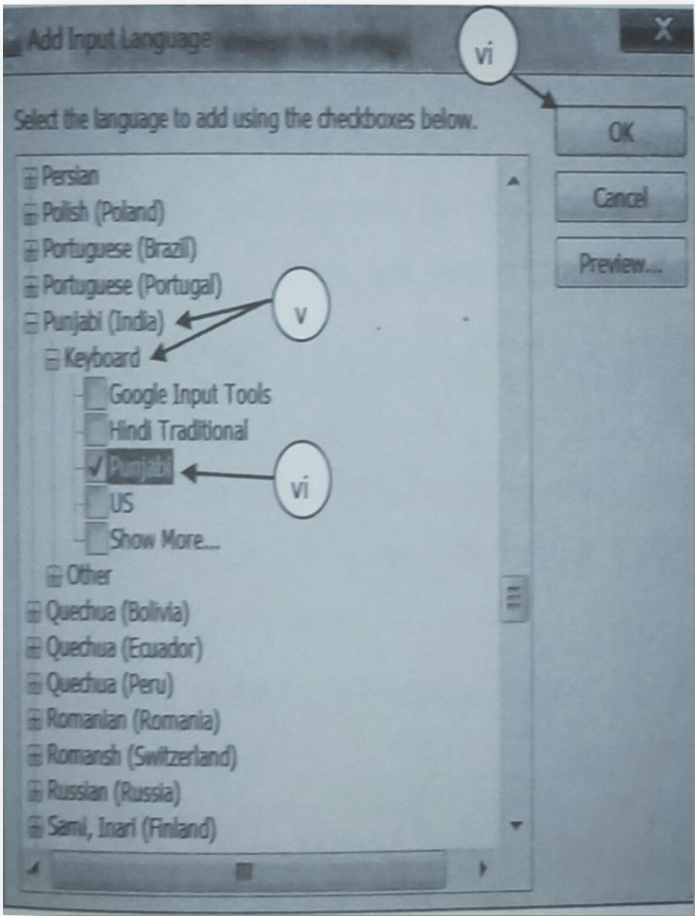

ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨਾ

ਉਪਰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੂੰ ਇਸਟਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਚਿਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਆਸਕੀ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਸਟਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਵੀ ਫੌਂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਰਾਵੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

1. ਇੰਸਟਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੌਂਟ ਜਾਂ ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਕਾਪੀ ਕਮਾਂਡ ਲਓ

2. ਸਟਾਰਟ ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਫੌਂਟ ਨਾਮਕ ਫੋਲਡਰ ਖੋਲ੍ਹੋ

3. ਇੱਥੇ ਪੇਸਟ ਕਮਾਂਡ ਲਓ

4. ਇਸ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਫੌਂਟ ਇੰਸਟਾਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇਅ ਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇਅ ਆਊਟਸ ਰਾਹੀਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿੰਡੋ ਵਿੱਚ ਇਨਸਕਰਿਪਟ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧਾ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਤੋਂ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਟੈੱਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ

1.ਸਟਾਰਟ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ

2.ਹੁਣ ਰੀਜ਼ਨ ਐਂਡ ਲੈਂਗਵੇਜ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਲਈ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ

3. ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਐਂਡ ਲੈਂਗੁਏਜ ਟੈਬ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਤੇ ਫਿਰ ਚੇਂਜ਼ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

4.ਇੱਥੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਐਡ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

5.ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਚੁਣੋ ਤੇ ਫਿਰ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

6.ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਚੁਨਾਬ ਕਰੋ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਓਕੇ ਅਪਲਾਈ ਅਤੇ ਓਕੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰੋ

7.ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਟਾਸਕਬਾਰ ਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਟੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ ਇਸ ਤੇ ਈ ਐੱਨ ਲਿਖਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਈ ਐੱਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੂਚੀ ਚ ਪੀ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਇਨਸਕਰਿਪਟ ਲੇ ਆਊਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਸ ਜਾਂ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਮਵਾਰ ਰੁਮਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਫੋਨੈਟਿਕ ਲੇਆਉਟ ਵਾਲੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਗੁਰਬਾਣੀ ਫਾਈਲਜ਼ ਡਾਟ ਓ ਆਰ ਜੀ ਤੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਇਨਫੋ ਫਾਊਂਡ ਵਾਲੇ ਲਿੰਕ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਪੰਨੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜਿਹੇ ਕਸਟਮ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਕੀ ਬੋਰਡ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ ਚ

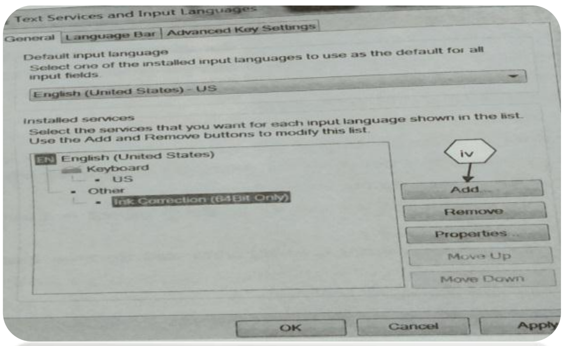

ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਦੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਕ੍ਰਿਏਟਰ ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਟਾਈਪ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦੱਸਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਨਸਕਰਿਪਟ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : ਇਹ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ 5.7 ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਬਾਹਰਲਾ ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: www.gurbanifiles.org ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦਾ ਯੂਨੀਕੋਡ ਟਾਈਪਿੰਗ ਕੀ ਬੋਰਡ : ਯੂਨੀ ਟਾਈਪ ਜੀ ਲਿਪਿਕਾ ਆਦਿ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿੱਛੇ ਦਰਸਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਦੋਵੇਂ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇੰਸਟਾਲ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਭਾਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਟਾਕਸ ਬਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਬੋਰਡ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਬਦਲੀ ਲਈ Ctrl+Shift ਅਤੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਬਦਲੀ ਲਈ alt + Shift ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦਾ ਯੂਨੀ ਟਾਈਪ ਜੀ ਲਿਪਿਕਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿੰਡੋ ਚ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਟਾਈਪ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੀ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਸਿਹਾਰੀ ਅੱਖਰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਾਫਟ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਚ ਸਿਹਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਊੜਾ ਐੜਾ ਈੜੀ ਅਤੇ ਸਿਹਾਰੀ ਆਦਿ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਅੱਖਰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਓਨੀ ਦੇਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਕੋਈ ਅਗਲਾ ਆਖਰ ਲਗਾ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਸਪੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਟਨ ਨਾ ਦੱਬਿਆ ਜਾਵੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ। ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਗ਼ਲਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲਗਾ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਐੜਾ ਨੂੰ ਔਂਕੜ ਦੁਲੈਂਕੜ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਣਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਿੰ. ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਲਗਾ ਮਾਤਰਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਹਾਰੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਸਾਈ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਲਿਖਣ ਲਈ ਯੂਨੀਕੋਡ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ?

ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਲਾਭ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਆਰ ਵਾਲੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਲਾਭ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ

1.ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਮੈਟਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਆਧਾਰਿਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੌਂਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

2.ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਾਠ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3.ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਫੌਂਟ ਅਤੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

4.ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੁਣ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸੰਭਵ ਹਨ

5.ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੱਪੀਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਤਿਆਰ ਕਿਸੇ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

6. ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈੱਸਰ ਸਪਰੈੱਡਸ਼ੀਟ, ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਆ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ

7. ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

8.ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੈੱਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਗੂਗਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਸਰਚ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

9.ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੀਨੂੰ ਅਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਬਕਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣੀ ਸੰਭਵ ਹਨ

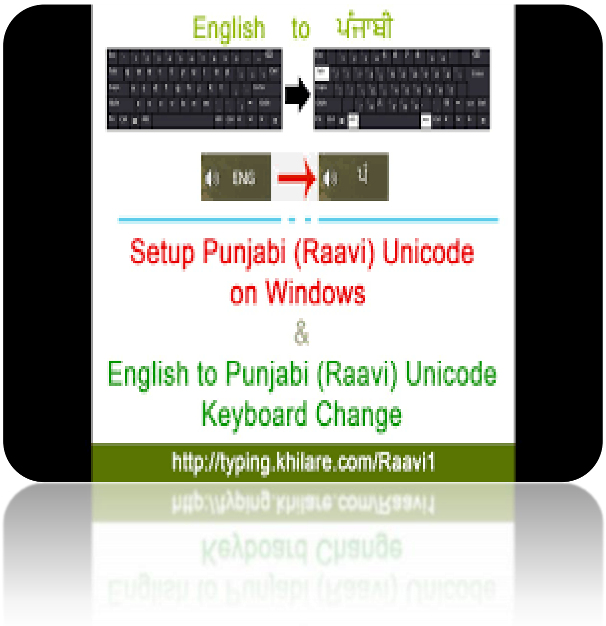

10.ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਫਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਫੋਲਡਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਫ਼ਾਈਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

11.ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣੇ ਸੰਭਵ ਹਨ

12.ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੱਕ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਫੌਂਟ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13.ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤਿ ਵਰਤਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ।

14.ਯੂਨੀਕੋਡ ਕਾਰਨ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਧੀ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਲਿਖਣੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਅਤੇ ਭੇਜਣੇ ਸੰਭਵ ਹੋਏ ਹਨ

15.ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਹੀਂ ਸੀਡੀ ਪਲੇਅਰਾਂ ਦੀ ਡਿਸਪਲੇਅ ਤੇ ਸਕਰੋਲ ਕਰਕੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਡਿਸਪਲੇ ਬੋਰਡ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

16.ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਫੌਂਟ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਚ ਈਮੇਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਖਣੇ ਭੇਜਣੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸੰਭਵ ਹਨ

17.ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬਲੌਗ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਟਵਿੱਟਰ ਵੱਟਸਐਪ ਆਦਿ ਲਿਖਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ।

18.ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਰੀ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪ੍ਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਸਾਈਟਾਂ ਈ ਮੇਲ ਚੈਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਟੈਕਸਟ ਐਡੀਟਰ ਆਦਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੁਝ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੇ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

- ਸੋਹਣੀ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਆਧਾਰਿਤ ਫੌਂਟਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ
- ਡੈਸਕ ਟਾਪ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਜ ਮੇਕਰ ਕੋਰਲ ਡਰਾਅ ਆਦਿ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇ
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਟ ਕੋਡ ਆਡਿਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਮਰਥਨ ਹੋਵੇ

  ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿਚ ਫੌਂਟ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਚ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਫਾਊਂਡਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਫੌਂਟ ਚੁਣਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਾਰਮ ਸਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ ਕਈ ਫੌਂਟ ਤਾਂ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਵਿੰਡੋ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਿਆਂ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਫੌਂਟ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਫੌਂਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੀਏ

ਫੌਂਟ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰੇਕ ਲਿਪੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਫੰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਂਜ ਇੱਕ ਲਿਪੀ ਦੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੌਂਟ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਖਾਂ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੀ ਛਾਪੀ ਨੂੰ ਫ਼ੌਂਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਥਰੂ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨੂੰ ਫੌਂਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਏਰੀਅਲ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦਾ ਭਾਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਸਟਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਸਤਲੁਜ ਰਵਾਇਤੀ ਆਸਕੀ ਆਧਾਰਿਤ ਫੌਂਟ ਹੈ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਵਿਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਫੌਂਟ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੌਂਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਡ ਮੈਪਿੰਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਕੁਝ ਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡੋ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ੳ ਅੱਖਰ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਟਨਾਂ ਦੀ ਰੇਂਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਇੱਕ ਸੌ ਬੱਨਵੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਆਖਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਲਰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਅੱਖਰ ਦੇ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਨੇ ਇਕੱਠਾ

ਦੱਬ ਕੇ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਸਤਲੁਜ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਡਰਾਈਵਰ ਜਾਂ ਡੌਂਗਲ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਲੇਆਊਟ ਡਰਾਇ◌ੀਵਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਅੱਖਰ ਕੂੜ ਦਾ ਅਸੀਸ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੌਂਟ ਤੇ ਅੱਖਰ ਕੋਡਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾਣ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਅਸੀਜਾ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਵਾਲਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਵਰਤ ਕੇ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਚ ਸਿੱਧਾ ਟਾਈਪ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਤਲੁਜ ਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਖਰ ਲਿੱਪੀਕਾਰ ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ ਜਾਂ ਡੌਂਗਲ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਖਰ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਯੂਨੀਕੋਡ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 16 ਬਿਟ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ 65536 ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਾ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸੰਕੇਤ ਮਾਣਕ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਨ ਸਾਲ 1991 ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਖਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਲਾਭ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਮੈਟਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਆਧਾਰਿਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੌਂਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਾਠ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ :

ਯੂਨੀਕੋਡ---- ਨਵਾਂ ਫੌਂਟ

ਆਸਕੀ---- ਫੌਂਟ ਕੋਡ

ਲਿਪੀ--- ਲਿਖਣ ਸੰਬੰਧੀ

ਸਾਫਟਵੇਅਰ------ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਕੀ-ਬੋਰਡ--- ਬਟਨ

ਇੰਸਟਾਲ ---------- ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ

ਸੀਡੀ------ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ੳ. ਆਸਕੀ
ਅ. ਇਸਕੀ
ੲ. ਯੂਨੀਕੋਡ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

2. ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ--------- ਕਦੋਂ ਹੋਈ

ੳ.1984

ਅ.1882

ੲ.1884

ਸ.1956

3.ISCII ਦੀ ਫੁੱਲ ਫਾਰਮ ਹੈ।

ੳ. ਇਡਿਅਨ ਸਕਰਿਪਟ ਕੋਡ ਫਾਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਚੇਂਜ

ਅ. ਇੰਡੀਅਨ ਸਕਿਮਸ ਕੋਡ ਫੋਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਚੇਜ

ੲ. ਆਵੀਂ ਸੈਕਸਨ ਕੋਡ ਫਾਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਚੇਜ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

੪. ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ --------- ਅਕਾਰ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ।

ੳ.8 ਬਿੱਟ

ਅ.11ਬਿੱਟ

ੲ.16 ਬਿੱਟ

ਸ.13 ਬਿੱਟ

5. ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੱਕ ------- ਅੱਖਰ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ।

ੳ. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਅ. ਰਾਸ਼ਟਰੀ

ੲ. ਭਾਰਤੀ

ਸ. ਜਾਪਾਨ

6. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ------- ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ੳ. ਮੈਕਿਟਟੋਜ਼ ਓ ਐਮ-9 ਲਈ

ਅ. ਮੈਕਿਟਟੋਜ਼ ਓ ਐਮ-8 ਲਈ

ੲ.ਮੈਕਿਟਟੋਜ਼ ਓ ਐਮ-7 ਲਈ

ਸ.ਮੈਕਿਟਟੋਜ਼ ਓ ਐਮ-2 ਲਈ

7. ਯੂਨੀਕੋਡ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ

ੳ. ਫੋਲਡਰ ਚੁਣਨਾ/ ਕਾਪੀ ਕਰਨਾ

ਅ. ਸਟਾਮ

ੲ. ਪੇਸਟ ਕਰਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

8. ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਡਾਟਾਬੇਸ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤਣਾ ਅਸਾਨ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

9. ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਸੰਭਵ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

10. ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਫੌਂਟ ਰਾਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਈ-ਮੇਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਖਣੇ, ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸੰਭਵ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

11. ਯੂਨੀਕੋਡ ਲਾਇਨ ਵੈਬ ਲਾਈਨਾਂ ਯੂਨੀਕੋਡ ਲਾਈਨਾਂ ਬਲੌਗ, ਵੈਬ ਲਾਇਨਾਂ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਵਿੱਟਰ, ਵੱਟਸਐਪ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ੳ. ਸਹੀ

ਅ. ਗਲਤ

12. ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ੳ. ਸਹੀ

ਅ. ਗਲਤ

13. ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀਬੋਰਡ ਲੇ-ਆਊਟ ਲਈ ----- ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ।

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

ਅ. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ੲ. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਸ. ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਬਦਲਵੀਂ ਲਈ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ.Ctrl+shift

ਅ.Alt+shift

ੲ. Ctrl+caps

ਸ.Alt+Ctrl

15. ਯੂਨੀਕੋਡ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਹਨ।

ੳ. ਹਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਅ. ਅੱਖਰ ਵੱਖਰੇ

ੲ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਯੂਨੀਕੋਡ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਭਾਰਤੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸਕੀ ਕੀ ਹੈ
3. ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਇੰਸਟਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
4. ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਲਾਭ ਹਨ
5. ਯੂਨੀਕੋਡ 'ਚ ਟਾਇਪ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
6. ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿਚ ਫੌਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
7. ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

http://g2s.learnpunjabi.org/article.htm

http://kalercomputer.blogspot.com/2013/06/blog-post_30.html

https://amp.pa.shops-com.pl/29243/1/%E0%A8%95%E0%A9%B0%E0%A8%AA%E0%A8%BF%E0%A8%8A%E0%A8%9F%E0%A8%B0.html

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ਸ	2. ੳ	3. ੳ	4. ੲ	5. ੳ
6. ੳ	7. ਸ	8. ਅ	9. ਅ	10. ਅ
11. ੳ	12. ਅ	13. ੳ	14. ੳ	15. ੳ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ - 6 : ਵਿੰਡੋਜ਼ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀਆ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ :

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਇੱਕ ਮਲਟੀ ਟਾਸਕਿੰਗ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਵਰਲਡ ਵਿਚ ਕੋਈ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਟਾਈਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਫਾਈਲਾਂ ਕਾਪੀ

ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾਸ ਸਿੰਗਲ ਟਾਸਕਿੰਗ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਉਤੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਰੈਮ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿਸ਼ਾ:

ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਇੱਕ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਡੋਸ ਕਮਾਡਾਂ ਦਾ ਪਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਡੋਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਲੰਬੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਮਾਂਡਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੌਖਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਸੰਸਕਰਨ ਮ ਸ਼ਬਦ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੰਸਕਰਨਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਕਰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ 1.0

ਵਿੰਡੋਜ਼ 2.0

ਵਿੰਡੋਜ਼ 3.0

ਵਿੰਡੋਜ਼ 3.1

ਵਿੰਡੋਜ਼ 3.11

ਵਿੰਡੋਜ਼ 3.3

ਵਿੰਡੋਜ਼ 95

ਵਿੰਡੋਜ਼ 97

ਵਿੰਡੋਜ਼ 98

ਵਿੰਡੋਜ਼ –ਐਮਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ –ਐੱਨਟੀ

ਵਿੰਡੋਜ਼-2000
ਵਿੰਡੋਜ਼-2003
ਵਿੰਡੋਜ਼-ਐਕਸਪੀ
ਵਿੰਡੋਜ਼-ਵਿਸਟਾ
ਵਿੰਡੋਜ਼-7

ਵਿੰਡੋਜ਼-8

ਵਿੰਡੋਜ਼-3.0

ਇਹ ਇਕ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕਮੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਬੂਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਡੋਸ ਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਪਚੱਨਵੇ ਵਿੰਡੋ ਸਤੱਨਵੇ ਵਿੰਡੋ ਅਠੱਨਵੇ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਕਰਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੰਸਟਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਂਟੀ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਜੀਜੂ ਆਈ ਅਰਥਾਤ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲਾ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਸਕਰਣ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨਵ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਟੈਕਸਟ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਵਾਲਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਆਓ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਇੱਕ ਮਲਟੀ ਟਾਸਕਿੰਗ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਵਰਲਡ ਵਿਚ ਕੋਈ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਟਾਈਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਫਾਈਲਾਂ ਕਾਪੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾਸ ਸਿੰਗਲ ਟਾਸਕਿੰਗ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਉਤੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਰੈਮ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ ਕੱਟ ਕਾਪੀ ਪੇਸਟ ਅਤਿ ਡਿਲੀਟ ਕਰਨਾ ਡਿਸਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਮੇਟ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਜੀ ਯੂ ਆਈ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਕਮਾਂਡਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਡੌਸ ਵਿਚ ਡੀਡ ਰਾਈ ਵਿੱਚ ਪਈ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਾਂਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਲਿੱਪ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੱਟ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸਟ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲਿੱਪ ਬੋਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਉਸੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸਟ ਕਮਾਂਡ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲਿੱਪਬੋਰਡ ਵਿਚਲੇ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਪਰੈੱਡਸ਼ੀਟ ਵਿਚਲੀ ਕਿਸੇ ਚਾਰਟ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਵਰਲਡ ਵਿੱਚ ਪੇਸਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਉਪਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵਰਡ ਐਕਸਲ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਐਕਸੈਸ ਦੀਆਂ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮਾਂਡਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕਿਸੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਡਾਇਨ ਡਾਟਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਅਬਜੈਕਟ ਲੀਕਿੰਗ ਐਚ ਐਮਬੈਡਿੰਗ ਨਾਮਕ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪੇਸਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਕਲਿੱਪ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪੇਸਟ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਭਿੰਨ ਹੈ ਇੱਥੇ ਸਰੋਤ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੀ ਬਦਲਾਓ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੇਸਟ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਭਾਗ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸਟ ਕੀਤੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਸਰੋਤ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਛਪਾਈ ਫੌਂਟ ਟਾਈ ਫੀਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਡੀਓ ਵੀਡਿਓ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਟੈਕਸਟ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਆਪ੍ਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਸਾਊਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਅਰ ਆ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਆਦਿ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਫਾਇਲਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਨ ਸੇਵ ਕਰਨ ਆਦਿ ਲਈ ਡਾਇਲਾਗ ਬਾਕਸ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸੌਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਲਸੀਡੀ ਸਕਰੀਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਐਕਸੈਸਰੀਜ਼ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਐਕਸੈੱਸਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਂਟ ਨੋਟ ਪੈਡ ਵਰਲਡ ਪੈਡ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਸਿਸਟਮ ਟੂਲਜ਼ ਆਦਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਕਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਨਾਮਕ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਵਿੰਡੋ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਹੈ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਕਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਇਕੱਠੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤਿਆਂ ਨਵੀਂ ਦੂਸਰੀ ਵਿੰਡੋ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਸਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਡਰੈਗ ਅਤੇ ਡਰੋਪ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਫਾਈਲ ਫੋਲਡਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿੰਡੋ ਤੋਂ ਡਰੈਗ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰੀ ਵਿੰਡੋ ਵਿੱਚ ਡਰਾਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨਾਮਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਇਤਿਹਾਸ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਕਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਮਾਊਸ ਵਰਗੀ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਤਰਕੀਬ ਲਈ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਨਵੰਬਰ 1983 ਵਿੱਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਨੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਕਰਨ ਦੀ ਮੁਨਿਆਦੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਪ੍ਰੈਲ ਉੱਨੀ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਫੋਨ ਪ੍ਰਿੰਟ ਜ਼ੀਰੋ ਸੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਹ ਸੰਸਕਰਨ ਦਾ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬੜਾ ਮਾੜਾ ਸੀ ਤੇ ਏਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਟੂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਜ਼ੀਰੋ ਸੰਸਕਰਣ ਅਕਤੂਬਰ ਉੱਨੀ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਜਨਵਰੀ ਉੱਨੀ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਵਿਚ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਟੂ ਪੋਂਟ ਜ਼ੀਰੋ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਟੂ ਪਿੰਡ ਜ਼ੀਰੋ ਥ੍ਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਮਈ ਉੱਨੀ ਸੌ ਨੱਬੇ ਵਿੱਚ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਡ ਜ਼ੀਰੋ ਸੰਸਕਰਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਉਨੀ ਸੌ ਇਕੱਨਵੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਡ ਵਨ ਸੰਸਕਰਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਚ ਟਰੂ ਟਾਈਫਾਇਡ ਅਤਿ ਅਬਜੈਕਟ ਲਿਕਿੰਗ ਐਂਡ ਅਮੈਡਿੰਗ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਉੱਨੀ ਸੌ ਬੱਨਵੇ ਵਿਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਨੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐੱਨਟੀ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੁਵਿਧਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਸੀ ਤੇ ਡਾਂਸ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਮਲਟੀ ਟਾਸਕਿੰਗ ਥ੍ਰੇਡਿਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਸੀ ਉੱਨੀ ਸੌ ਤੇਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਨੇ ਵਰਕ ਗਰੁੱਪਸ ਲਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਡ ਵਾਨਗਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਅਰ ਟੂ ਪੀਅਰ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੁਵਿਧਾ ਸੀ ਚੌਵੀ ਅਗਸਤ ਉਨੀ ਸੌ ਪਚੱਨਵੇ ਵਿਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਸੱਪ ਨੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਈਨਟੀ ਫਾਈਵ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਚਾਲੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਵਿੰਡੋ ਨਾਈਟੀ ਈਟ ਜਨਵਰੀ ਉੱਨੀ ਸੌ ਅੱਠਨਵੇ ਵਿੱਚ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਤਾਰਾਂ ਫਰਵਰੀ ਦੋ ਹਜਾਰ ਨੂੰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੋ ਹਜਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸ ਪੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਗਏ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿੰਡੋ ਸ਼ਹਿਵਤ ਦਾ ਸੰਸਕਰਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਈਟ ਵੀ ਜਲਦੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼-98

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੋਟੀ ਨਾਂ ਹੇਠ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰੀ ਲਈ ਬੜੇ ਗਜ਼ਬ ਦਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸਰੋ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਈਨਟੀ ਫਾਈਵ ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅੱਜ ਭੰਗ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਈਨਟੀ ਏਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਅਠੱਨਵੇ ਨੂੰ ਸਦਾਬਹਾਰ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਯੂ ਐੱਸ ਬੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ ਆਓ ਹੁਣ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਅਠੱਨਵੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੀਏ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ 5 ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਅਠੱਨਵੇ ਸੰਸਕਰਣ ਭਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋ 98 ਯੂਐੱਸਬੀ ਬ੍ਰਾਡਬੈਂਡ ਨੈੱਟਵਰਕ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਉਤੇ ਨੈੱਟ ਮੀਟਰਿੰਗ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ 98 ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਇਸ ਉੱਤੇ ਹਾਰਡ ਡ੍ਰਾਈਵ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ ਲਈ ਸੋਧੀ ਹੋਈ FAT ਫਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਅਠੱਨਵੇ ਛੱਟ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਸੰਸਕਰਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਵਿੰਡੋ ਅਠੱਨਵੇ ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਬੂਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਨੂੰ ਆਨ ਅਤੇ ਆਫ ਕਰਨ ਹੋਵੇਗੀ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰੀ

ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ

ਫਾਈਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਬਿਹਤਰ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਹੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਵੈਚਲਿਤ ਸੁਵਿਧਾ

ਬੈਕਅੱਪ ਦੀ ਬੜੀ ਆਸਾਨ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਸਟਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲੀ

ਇਸ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ

ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਣ ਹੈ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਵਿਜ਼ਾਰਡ ਦੀ ਆਸਾਨ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਮ ਈ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਦੇ ਹੋਮ ਅਡੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਐਡੀਸ਼ਨ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋ ਸੰਸਕਰਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਘਰੇਲੂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਅਜੋਕੇ ਪਰਸਨਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਪਟਾਪ ਪਾਮ ਟਾਮ ਆਦਿ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਸੰਸਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਆਕਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਆਸਾਨ ਹੈ ਇੱਕ ਆਮ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਵੀ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਵਿਜ਼ੁਅਲ ਸਟਾਈਲ ਇਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਤਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੀ ਹੈ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਰੰਗ ਬੜੇ ਮਨਮੋਹਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਵਸਥਾ ਆਲਾ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਧਾਰਨ ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂੰ ਤੋਂ ਸਿੰਗਲ ਕਲਿੱਕ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਲਤੂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਜ਼ਾਰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਕਲੀਨ ਆਪ ਵਿਜ਼ਾਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਟਾਸਕਬਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਅਪਡੇਟ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਮਰੇ ਤੋਂ ਫੋਟੋਆਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹਨ ਬਸ ਤੁਸੀਂ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਲੀਡ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜੋੜੋ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਈ ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ

ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਸੀਡੀ ਉਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਵੀਡਿਓ ਗੇਮਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਬਿਹਤਰ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਪਏ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਸਪਰੈੱਡਸ਼ੀਟ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਥੀ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਿਸੀ ਫਾਇਲ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਟੀਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਸਕੈਨਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਜਾਂ ਫੈਕਸ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਦੂਸਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕੋ ਸਾਂਝੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵੈੱਬ ਸਰਫਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸਟਾ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅੱਠ ਨਵੰਬਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਛੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਤੀਹ ਜਨਵਰੀ ਦੋ ਹਜਾਰ ਸੱਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਲਾਹੇਵੰਦ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਡੀਵੀਡੀ ਮੇਕਰ ਵਰਗੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਵਿਕਾਸ ਟੂਲ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਆਦਿ ਗੁਣ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਵਿਸਟਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1. ਵਿਸਟਾ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਵਾਲੀ ਛਪਾਈ ਖੋਜ ਫਿਲਟਰ ਆਦਿ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

2. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਦੇ ਟਾਕਸ ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟੂਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

3. ਸਾਝੀਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਨਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਕ ਅਨੋਖੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਡਰੈੱਸ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

4. ਵਿਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਵਿਚ ਫਾਇਲਾਂ, ਫੋਲਡਰਾਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਾਇਵ ਥਬਨੇਲ, ਲਾਇਵ ਆਈਕਾਨ ਆਦਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਵੀਡਿਓ ਫਾਇਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਿਥਿਤ ਕਰਨ ਪਲੇਅ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਵਿਧਾ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਸਟਾ ਚਿਵ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੀਡੀਆ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੂੰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਉੱਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਖਾਮੀਆਂ

ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ

ਖ਼ਾਮੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸਟਾ ਸੰਸਕਰਣ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿਸਟਾ ਅੱਠ ਸੌ ਐਮ ਐਚ ਜ਼ੈੱਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਪੰਜ ਸੌ ਬਾਰਾਂ ਐਮਬੀ ਰੈਮ ਡਾਇਰੈਕਟ ਐਕਸ ਐਨ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲਾ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਕਾਰਡ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸੌ ਜੀ ਬੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਸਮਰੱਥਾ ਪੰਦਰਾਂ ਜੀ ਬੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਦੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਡੀਵੀਡੀ ਰੂਮ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਟਾ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲਾਂ ਉਪਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਪੀ ਕਰਨਾ ਡਿਲੀਟ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਇੱਕ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਇਹ ਅਨੇਕਾਂ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਆਦਿ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਜ਼ਰ ਫਰੈਂਡਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਮਲਟੀ ਟਾਸਕਿੰਗ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਭਾਗ ਜੋੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਹ ਬਾਕੀ ਆਪ੍ਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਫ਼ਤਾਰੀ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੈ ਇਹ ਗ੍ਰਾਫ਼ਿਕ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਅਰਥਾਤ ਜੀ ਯੂ ਆਈ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਵਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਨਪੁੱਟ ਆਊਟਪੁੱਟ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਮੈਂਬਰੀ ਦੀ ਆਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੀਟਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕਰੀਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਡੈਕਸਟਾਪ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਡੈਕਸਟਾਪ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਕਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੇ ਭਾਗ

ਡੈਕਸਟਾਪ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਕਰੀਨ ਨੂੰ ਡੈਕਸਟਾਪ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਡੈਕਸਟਾਪ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਇਕਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਈਕਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਾਸਕਬਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੌਜੂਦ ਸਟਾਰਟ ਬਟਨ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਟਾਸਕਬਾਰ ਟਾਸਕਬਾਰ ਵਿੰਡੋ ਦੀ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਸਟਾਰਟ ਬਟਨ ਲੱਗਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਟੈਕਸ ਬਾਰ ਉੱਪਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਆਈਕਨ ਆਈਕਨ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਡੈਕਸਟਾਪ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਇਕਨ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਅਤੇ ਟਾਸਕਬਾਰ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ ਆਈਕਨ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਆਇਕਨਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਡੈਕਸਟਾਪ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਆਇਕਨ

ਮਾਈ ਕੰਪਿਊਟਰ

ਨੈੱਟਵਰਕ

ਨੇਬਰਹੁੱਡ

ਰੀਸਾਈਕਲ ਬਿਨ

ਇਨਬਾਕਸ

ਵਿੰਡੋ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਕੀਜ਼ ਵਿੰਡੋ ਲਈ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਲਈ ਜਾਦੂ ਦੀ ਛੜੀ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਮਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਵਿੰਡੋ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿੰਡੋ ਕੀ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ CTRL ਅਤੇ ALT ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ : ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ + M : ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਨੀਮਾਇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ + SHIFT + M : ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਨੀਮਾਇਜ਼ ਵਿਡੋਜ਼ ਨੂੰ ਅਨ-ਡੂ ਕਰਨ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ +E : ਵਿਡੋਜ਼ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ+D : ਸਾਰੇ ਮਿਨੀਮਾਇਜ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਸਵਿੱਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਖਣ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ + F: ਫਾਇੰਡ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਖੋਲਣ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ +R : ਰਨ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਖੋਲਣ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ BREAK/PAUSE : ਸਿਸਟਮ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀਜ਼ ਦੇਖਣ ਲਈ

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੀਅ +TAB : ਟਾਸਕਬਾਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਲਈ

ਆਮ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ :

CTRL+X : ਕੱਟ

CTRL+C : ਕਾਪੀ

CTRL+V : ਪੇਸਟ

CTRL+Z : ਅਨ-ਡੂ

F1 : ਹੈਲਪ ਮੀਨੂ

ENTER : ਮੋਜੂਦਾ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

ESC : ਮੋਜੂਦਾ ਕੰਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ

F4 : ਜਾਂ ਦੀ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ

F5 : ਮੋਜੂਦਾ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨੂੰ ਰੀਪਰੈਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ

CTRL+F4 : ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੋਜੂਦਾ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ

ALT+F4 : ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ

TAB : ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ

ALT+TAB :ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਖੁਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦਰਮਿਆਨ ਘੁੰਮਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

CTRL+TAB: ਸਕਰੀਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੈ ਟੈਬਜ਼ ਦਰਮਿਆਨ ਸਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ

ALT+SPACE BAR : ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੰਡੋ ਦਾ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਮੀਨੂ ਖੋਲਣ ਲਈ

CTRL+ESC : ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂ ਦੇਖਣ ਲਈ

ਫਾਈਲ਼ਾਂ ਅਤੇ ਡੈਸਕਟਾਪ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

CTRL+SHIFT: ਡਰੈਗ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਫਾਈਲ ਦਾ ਸ਼ਾਰਕੱਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

SHIFT+DELETE: ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਰੀਸਾਇਕਲ ਬਿੱ ਨ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀਲੀਟ ਕਰਨ ਲਈ

F2: ਫਾਈਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀਜ਼ ਦੇਖਣ ਲਈ

ਫਾਈਲ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਲਈ

ਮਾਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

BACKSPACE : ਫੋਲਡਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਵੇਖਣ ਲਈ

ALT+RIGHT ARROW: ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਲਈ

ALT+ LEFT ARROW: ਪਿਛਲੇ ਵੀਊ ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਜਾਣ

ALT+ ਮੀਨੂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਡਰਲਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੱਖਰ ਉਸਦੇ ਮੀਨੂ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰੀ ਲਈ ਬੜੇ ਗਜ਼ਬ ਦਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸਰੋ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਈਨਟੀ ਫਾਈਵ ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅੱਜ ਭੰਗ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਸਕਰਨ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਈਨਟੀ ਏਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਅਠੱਨਵੇ ਨੂੰ ਸਦਾਬਹਾਰ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਯੂ ਐੱਸ ਬੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ ਆਓ ਹੁਣ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਅਠੱਨਵੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੀਏ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ---ਪ੍ਰਾਸੈਸਰ

ਵਿੰਡੋਜ਼---ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖਿੜਕੀ

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣਾ --- ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨਾ

ਯੂਨੀਕਸ ---ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਮ

ਲਾਇਨਕਸ---ਵਿੰਡੋਜ਼

ਕੈਕੁਕੇਟਰ--- ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸੈਸਰੀਜ਼

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ....................... ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ

   ੳ. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

   ਅ. ਕਿਰਿਆਤਮਕ

   ੲ. ਵਿਹਲਾ ਸਮਾਂ

   ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ

   ੳ. ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

   ਅ. ਬੋਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਏ. ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਸ. ਪੜ੍ਹਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

3. ਆਈ. ਟੀ ਦੀ ਫੁਲ ਫਾਰਮ ਹੈ

ੳ. Information technology

ਅ. comfortable technology

ੲ. incomplete technology

ਸ. infrastructure technology

4. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ੳ. ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ
ਅ. ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ
ੲ. ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

6.ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

7.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

8.ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ

ੳ.ਗ਼ਲਤ
ਅ.ਸਹੀ

9.ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ

ੳ. ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ

ਅ. ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ

ੲ. ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਂਆ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਲਈ

ਸ .ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਹਨ

ੳ. ਸੁਸਤ ਹੋਣਾ

ਅ. ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ੲ. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੋਮਾ

ਸ. ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ

11. ਆਈ ਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ. ਨਲਾਈਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ
ਅ. ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ੲ. ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ
ੳ.ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
ਅ.ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ
ੲ.ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬਦਲਾਓ
ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

13.ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ

ਆਈ.ਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ .... ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ.ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਅ.ਪੰਜਾਬੀ

14.ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਂਟ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ੳ.ਗੁਰਮੁਖੀ ਰਾਵੀ
ਅ.ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ
ੲ.ਸਤਲੁਜ
ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

15. ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
ੳ. ਗਲਤ
ਅ. ਸਹੀ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ
3. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

4. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
5. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸੈਸਰੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://punjabipedia.org/topic.aspx?txt=%E0%A8%B5%E0%A8%BF%E0%A8%A1%E0%A9%8B%E0%A9%9B%20%E0%A8%A6%E0%A9%87%20%E0%A8%AD%E0%A8%BE%E0%A8%97

https://punjabipedia.org/topic.aspx?txt=%E0%A8%B5%E0%A8%BF%E0%A8%A1%E0%A9%8B%E0%A9%9B%20%E0%A8%A6%E0%A9%87%20%E0%A8%AD%E0%A8%BE%E0%A8%97

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ੲ	3. ੳ	4. ਸ	5. ਅ
6. ਅ	7. ਅ	8. ੳ	9. ਸ	10. ੳ
11. ਸ	12. ਸ	13. ੳ	14. ਸ	15. ਅ

DPBI536

ਆਧਿਆਇ –7 : ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਵਰਡ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ :

ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਸਹਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਜਾਂ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਹੈ ਇਹ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਾਲੀ ਪੈਕੇਜ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਵੀਂਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਕੇਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪੈਕੇਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ, ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਵਪਾਰਕ/ਸਿੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਉਣੇ, ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਵਿਆਕਰਣਕ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨਾ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭਣੇ, ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਾਟਾ ਭਰਨਾ ਸੁਧਾਈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਬਣਾਉਣੇ ਆਦਿ

ਵਿਸ਼ਾ :

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪੈਕੇਜ (ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ) ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ, ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣੀ, ਗਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਵਿਆਕਰਣਕ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰਨਾ, ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ, ਵੈੱਬ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਪੇਜ ਬਣਾਉਣਾ, ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜੋ ਦਿਖਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (What you see is what you get) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਖਾਸ ਪੈਕੇਜ ਚ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
2. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
3. ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
4. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਨਵੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
5. ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
6. ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
7. ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਜੋੜਨਾ, ਕੱਟਣਾ, ਸੋਧਣਾ ਆਦਿ (Insert,Delete,Update) ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
8. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੈਮਰੀ ਉੱਤੇ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
9. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲੀ ਜਾਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸੌਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
10. ਵਿਆਕਰਣਕ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਚੈੱਕ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
11. ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਗਰਾਫ, ਟੇਬਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
12. ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਲਾਈਨਾਂ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਤੱਕ, ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ
13. ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ

14. ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ
15. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਹੈੱਡਰ ਫੁੱਟਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ
16. ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਨਾ
17. ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਮੇਲ ਮਰਜ਼ ਦੀ ਖਾਸ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਪੱਤਰ ਚਿੱਠੀ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਨੈੱਟਵਰਕ ਉੱਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
18. ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
19. ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਪਿੱਛੇ Background ਦਾ ਰੰਗ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ Background ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
20. ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
21. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਜਾਂ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ:-

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਵਰਡ, ਐਮ.ਐਸ ਆਫਿਸ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਵਰਡ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਡੈਕਸਟਾਪ (ਡੈਕਸਟਾਪ) ਉੱਤੇ ਮਾਇਕਰੋਸੌਫਟ ਵਰਡ ਦੇ ਆਈਕਨ ਨੂੰ ਮਾਊਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਵਿੰਡੋ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

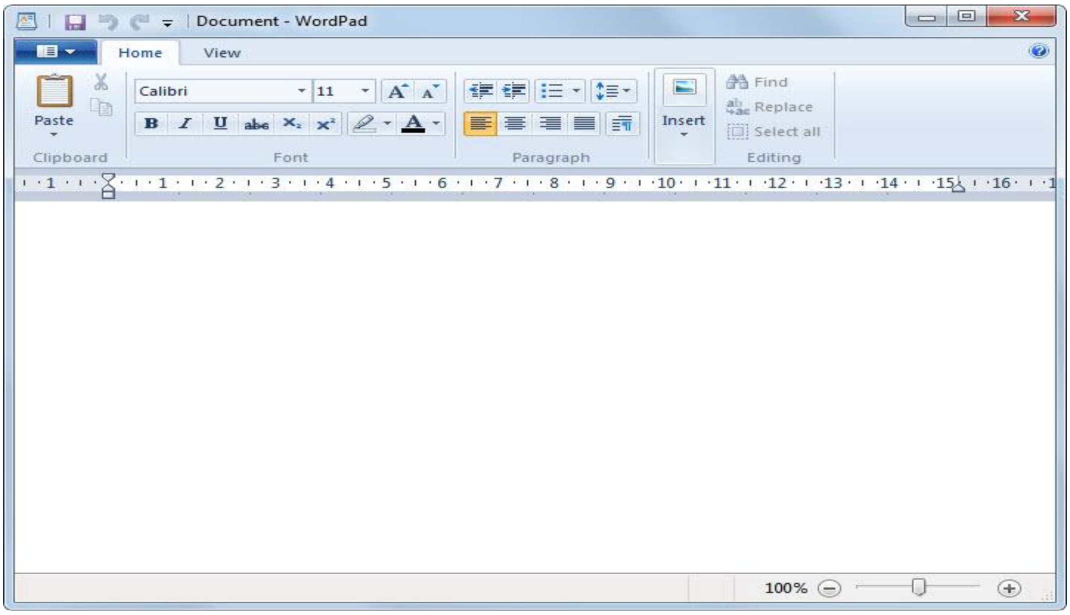

2.ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਸਟਾਰਟ ਮੇਨੂ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚੋਂ ਮਾਇਕਰੋਸੌਫਟ ਵਰਡ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਨ ਬੁੱਕਸ ਵਾਲੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਿੰਨਵਰਡ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਉਕੇ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

4.ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ DOS ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਮਾਂਡ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:

c:/program files/microsoft office/office>winword.exe

5.ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪਲੋਰ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਆਪਸਨਾਂ

ਟਾਇਟਲ ਬਾਰ (Title Bar):

ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਵਿੰਡੋ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਬਾਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਕੰਟਰੋਲ ਬਾਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੀਸਾਇਜ਼, ਮੂਵ, ਮੈਕਸੀਮਾਇਜ਼, ਮੀਨੀਮਾਇਜ਼, ਕਲੋਜ਼ ਦਾ ਵਿੰਡੋ ਆਦਿ। ਇਸੇ ਟਾਇਟਲ ਬਾਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਕਾਰਨਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿੰਡੋ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬਟਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ minimize ਬਟਨ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਕਰਕੇ ਡੈਸਕਟਾਪ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਦੂਜਾ maximize ਬਟਨ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੀਜਾ close ਬਟਨ ਖੁਲ੍ਹੀ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੀਨੂੰ ਬਾਰ (Menu Bar):

ਇਹ ਬਾਰ ਟਾਇਟਲ ਬਾਰ ਤੋਂ ਇਕ ਸਟੈਪ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਾਂਅ ਵਾਲੀ ਮੀਨੂੰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸਨਾ ਨੂੰ short cut ਨਾਲ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ file, edit, view, insert, table window, help ਆਦਿ।

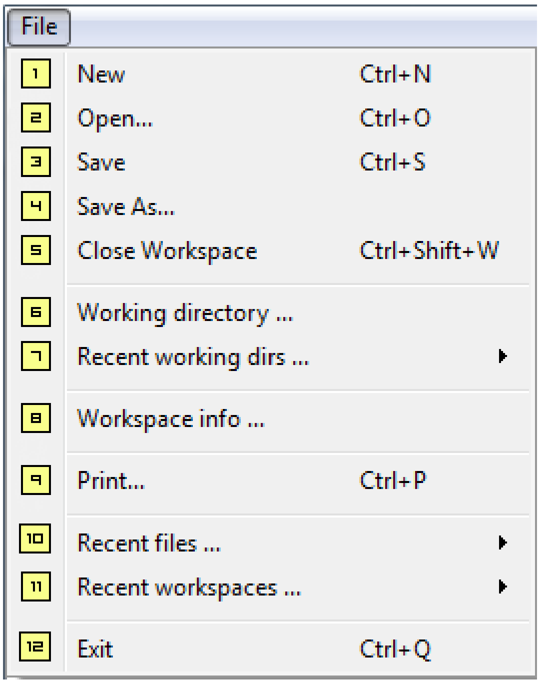

ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ: 'file'

New: ਨਵਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਖੋਲਣ ਲਈ।

Open: ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ।

Close: ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ।

Save: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ।

Save as:ਇਕ ਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ।

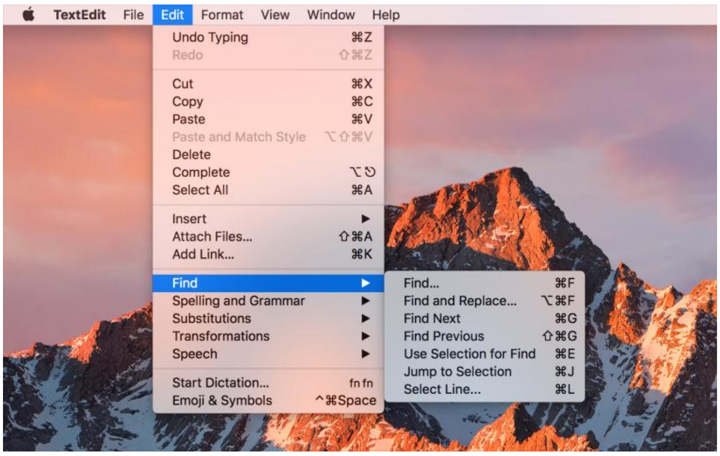

Page setup: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Print preview: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ।

Print: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਲੈਣ ਲਈ।

Exit: ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ।

ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿਚਲੀ ਦੂਜੀ ਆਪਸ਼ਨ: 'Edit'

Undo (Ctrl+Z): ਪਿਛਲੀ ਕੰਮਾਂਡ ਨੂੰ cancel ਕਰਨ ਲਈ।

Repeat (Ctrl+R):cancel ਕੀਤੀ ਕੰਮਾਂਡ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਵਰਤਣ ਲਈ।

Copy: ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

Paste: ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਪੇਸਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Paste special: ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਗ ਤੋਂ ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ।

Clear: ਸਿਲੈਕਟ ਕੀਤੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ (Delete) ਕਰਨ ਲਈ।

Find: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ।

Replace: ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ।

Go To: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਪੰਨੇ ਉੱਤੇ jump ਕਰਨ ਲਈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਪਸ਼ਨ 'View'

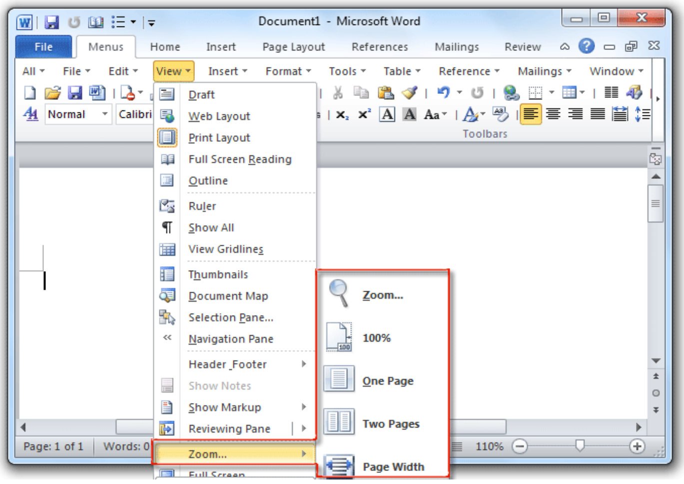

Normal: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਾਰਮਲ ਰੂਪ ਵੇਖਣ ਲਈ।

Print layout: ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣਾ।

Outline: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਆਉਟ ਲਾਇਨ ਦੇਖਣ ਲਈ।

Toolbars: ਟੂਲਬਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ

Rulers: ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਸਕਰੋਲ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Header and Footer: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹੈਡਰ ਅਤੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Full Screen: ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਦੇਖਣ ਲਈ।

Zoom: ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਦਿੱਖ ਰਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ size set ਕਰਨਾ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 'Format' ਮੀਨੂੰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

Font: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ font ਦਾ ਸਟਾਇਲ, size ਬਦਲਣ ਲਈ।

Paragraph: ਇਕ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ।

Bullets and numbering:ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਪੁਆਇੰਟਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

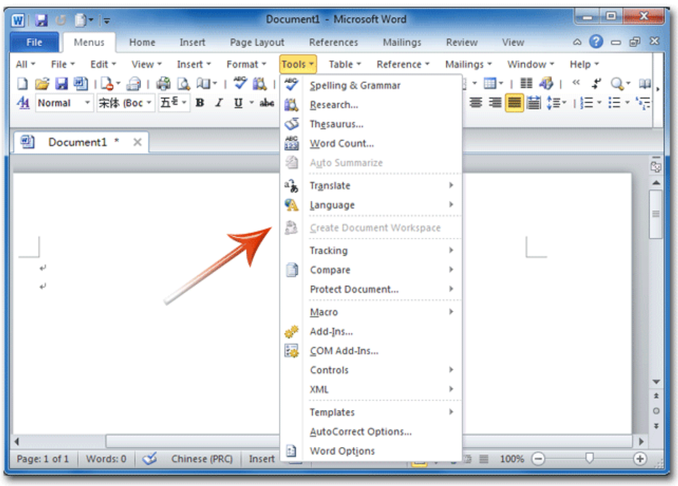

Borders shading: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਦੇਣ ਲਈ।

Columns: ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ।

Tabs: ਲਿਖੇ ਗਏ ਅੱਖਰਾਂ/ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੇਸ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Background: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਗਰਾਉਂਡ ਬਦਲਣ ਲਈ।

Autoformatting: ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਆਟੋ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ।

Tools: ਟੂਲਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਿਖ਼ਤ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨਾ, ਲਿਖਤ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ, ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚੋ ਸਾਰ ਲਿਖਣਾ, ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਮੇਲ ਮਰਜ਼ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਹੀ ਚਿੱਠੀ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ,ਆਦਿ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Table: ਇਹ ਮੀਨੂ option ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਜੋੜਨ, ਡੀਲੀਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੀਨੂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ Table, ਟੇਬਲ ਦੇ ਕਲਮਾਂ, ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਵਿੰਡੋ ਵਿਚ ਹੋਮ ਪੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨਸਰਟ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੁੰਧਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਾਨਿਆ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਲਗ ਅੱਲਗ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੱਵਿਕ ਬਾਰ, ਡਰਾ ਟੇਬਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਆਪਸ਼ਨ Window

Window: ਇਸ ਆਪਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਕ੍ਰੀਨ ਉੱਤੇ ਅਨੇਕਾਂ windows ਦਿੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

New Window: ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਨਵੀਂ ਵਿੰਡੋ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ।

Arrange all: ਸਕਰੀਨ ਉਤੇ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ windows ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ।

Split: windows : ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਢਣਾ।

ਟੂਲ ਬਾਰ (Tool Bar): ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੂਲ ਬਾਰ ਦੇ view ਆਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਲੈਕਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲ ਬਾਰ (Standard toolbar): ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਦੇ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਲਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ , ਟੇਬਲ ਜੋੜਨ ਲਈ , ਡਰਾਇੰਗ ਲਈ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ cut ,ਕਾਪੀ ,ਪੇਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਟੂਲ ਬਾਰ (Formatting Toolbar): ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਟੂਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਫਾਰਮੈਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਵ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਫੌਂਟ ,ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼, ਰੰਗ, ਆਦਿ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ short cut ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਰਡਰ ਟੂਲ ਬਾਰ (Border Toolbar): ਬਾਰਡਰ ਟੂਲ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰੇ,ਸ਼ਬਦਾਂ, ਜਾਂ ਪੰਨੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਡਾਟਾਬੇਸ ਟੂਲਬਾਰ (Database toolbar): ਡਾਟਾਬੇਸ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਾਰਟ ਕਟਾ ਨੂੰ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

1. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੇ ਭਾਗ ਖੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚਲੀਆ ਮੀਨੂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਵਿੱਚੋਂ File ਮੀਨੂ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਕੇ open ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।

2. ਫਿਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਲੱਭ ਕੇ open ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਾਲੀ ਖਿੜਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕ ਖਾਸ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:ਫਾਇਲ ਮੀਨੂ ਵਿਚੋਂ close ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੋ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਛੋਟੀ ਖਿੜਕੀ ਖੁੱਲੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਿਖਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੇਵ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 'yes' ਕਰੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ No ਕਰੋ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਕਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਵਿੰਡੋ ਖੁੱਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ cancel ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਦੋ keys ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੀ ਵਰਤਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਕਿ 'Alt+F4' ਇਕੱਠੀਆਂ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿਛੇ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ options ਵਿੱਚੋਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਆਪਸ਼ਨਾ

1. ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਫੋਂਟ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨਾ: ਮੀਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿਚ format optionਵਿੱਚੋਂ font option ਨੂੰ ਸਲੈਕਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ font ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰੋ।

2. ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲਡ ਕਰਨਾ, ਟੇਢੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਅੰਡਰ-ਲਾਇਨ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।

3. ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਣ ਲਈ bullets ਅਤੇ numbering ਆਪਸ਼ਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

4. ਪੈਰੇ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਲਈ format ਮੀਨੂ ਆਪਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ paragraph option ਚੁਣ ਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਕਰਨਾ।

5. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ file/Replace option ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਆਪਸ਼ਨ ਲਗਾਉਣੀ , ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾਂ।

6. ਟੇਬਲ ਆਪਸ਼ਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਟੇਬਲ ਜੋੜਨੇ, ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਲਾਈਨਾ ਜ਼ਾ ਕਾਲਮ ਜੋੜਨੇ,ਆਦਿ।

7. ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਚਾਰਟ, ਡਰਾਇੰਗ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ।

8. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਖਾਸ ਸਹੂਲਤ 'Mail Merge' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨੈਟਵਰਕ ਉੱਤੇ ਜੁੜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ/ ਸੰਦੇਸ਼ /ਸੂਚਨਾ, ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ।

9. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਫਾਰਮੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

10. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਕਾਰ, ਰੂਪ, ਰੰਗ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਆਦਿ।

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ

ਹੈੱਡਰ ਅਤੇ ਫੂਟਰ

ਹੈੱਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਹੁਟਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਹੈੱਡਰ ਜਾਂ ਫੁੱਟ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸਟ ਹਰੇਕ ਪੰਨੇ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਜ ਨੰਬਰ ਪਾੜਦਾ ਨਾਂ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਂ ਤਰੀਕ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ

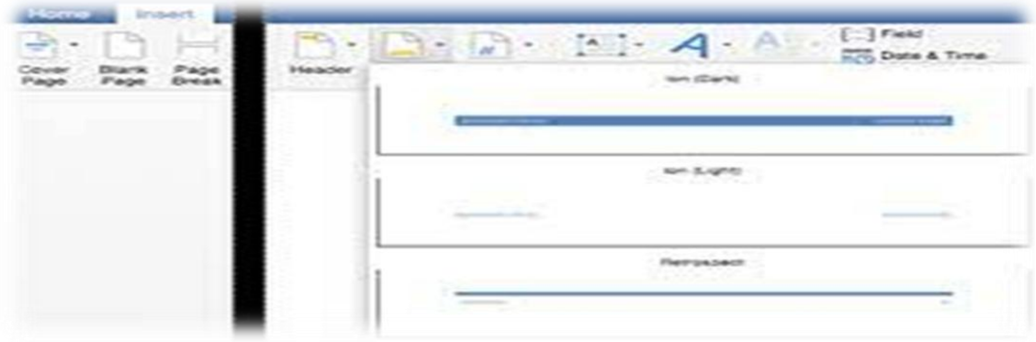

ਹੈੱਡਰ ਫੁਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ

view>Header and footer ਮੀਨੂ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਇਹ ਟੂਲ ਵਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਜ਼ ਉੱਪਰਲੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਫਰੇਮ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਇੱਥੇ ਹੈੱਡਰ ਅਤੇ ਹੁਟਰ ਟਾਈਪ ਕਰ ਦਿਓ ਹੈਡਰ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪੇਜ ਨੰਬਰ ਦੇਣ ਲਈ ਟੂਰ ਬਾਰ ਦੀ ਇਨਸਲਟ ਪੇਜ ਨੰਬਰ ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਪੇਜ਼ ਸੈੱਟਅਪ

ਪੇਜ਼ ਸੈੱਟਅਪ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਔਰੀਅਨਟੇਸ਼ਨ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ

ਹਾਂ

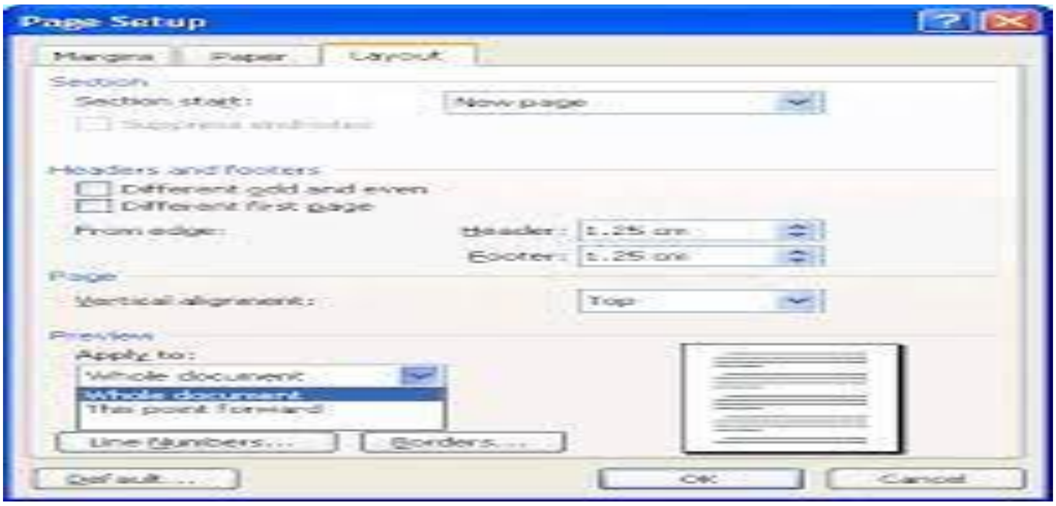

ਪੇਜ਼ ਸੈੱਟ ਅਪ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ

file>page setup ਮੀਨੂੰ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

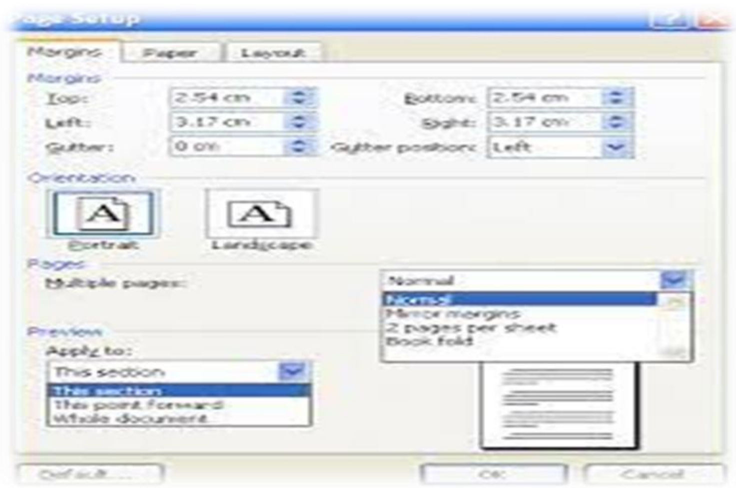

margins ਟੈਬ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਖੱਬਾ ਸੱਜਾ ਉਪਰਲਾ ਤੇ ਹੇਠਲਾ ਮਾਰਜਨ ਸੈੱਟ ਕਰੋ

paper size ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੇਪਰ ਅਦਾਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਈ ਫੋਰ ਲੈਟਰ ਤੇ ਲੀਗਲ ਸੈੱਟ ਕਰੋ

ok ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਪ੍ਰਿੰਟ ਪ੍ਰੀਵਿਊ

ਇਹ ਕਮਾਂਡ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟ ਸਮੇਂ ਪੀਜ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਪ੍ਰੀਵਿਊ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਸੈੱਟ -ਅਪ

file>print preview ਮੀਨੂੰ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਪ੍ਰਭੂ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲੋਜ਼ ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ

ਟੇਬਲ

ਟੇਬਲ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੇਟਵੇਂ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹਵੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਟੇਬਲ ਦੀਆਂ ਲੇਟਵੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਹੌਰੀਜੈਂਟਲ ਰੋਅਜ਼ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹਵੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਰਿਅੰਟ ਲਾਇਨਜ਼ ਕਾਲਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

	A	B	C	D	E	F
1	Cookie Sales by Region					
2	SalesRep	Region	# Orders	Total Sales		
3	Bill	West	217	$41,107		
4	Frank	West	268	$72,707		
5	Harry	North	224	$41,676		
6	Janet	North	286	$87,858		
7	Joe	South	226	$45,606		
8	Martha	East	228	$49,017		
9	Mary	West	234	$57,967		
10	Ralph	East	267	$70,702		
11	Sam	East	279	$77,738		
12	Tom	South	261	$69,496		
13						
14						
15						

ਵਰਲਡ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਟੇਬਲ ਇਨਸਰਟ ਕਰਨ

ਟੇਬਲ ਡਰਾਅ ਕਰਨਾ

ਟੇਬਲ ਇਨਸਰਟ ਕਰਨ

ਜੇਕਰ ਸਟੇਬਲ ਇਨਸਰਟ ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਢੰਗ ਵਰਤੋ

ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰੱਖੋ ਜਿੱਥੇ ਸਟੇਬਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ

table>insert ਮੀਨੂੰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਇਕ ਡਾਇਲਾਗ ਬਾਕਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ

Rows ਅਤੇ columns ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ

ok ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਵਿਚ ਟੇਬਲ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ

ਰੋਅਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਲਮ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ

ਰੋਅਜ਼ ਦੀ ਉਚਾਈ ਅਤੇ ਕਾਲਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਟੈੱਪ ਵਰਤੋ

ਟੇਬਲ ਦਾ ਕੋਈ ਇਕ ਸੈੱਲ ਚੁਣੋ

ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਉਚਾਈ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਿਡ ਰੋਅਜ਼ ਇਵਨਲੀ ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਸਾਰੇ ਕਾਲਮਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡਿਸਟੀਬਿਊਟਰ ਕਾਲਮਜ਼ ਇਮਲੀ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਟੇਬਲ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਦੀ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਵੱਡੀ ਵਲ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੋਅਜ਼ ਕਾਲਮ ਅਤੇ ਸੈੱਲਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵੀ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ ਇਹ ਕੰਮ ਟੇਬਲ ਟੇਬਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਮੀਨੂੰ ਤੋਂ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਟੇਬਲ ਦੀ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਬਦਲਣਾ

ਕੈਂਸਰ ਨੂੰ ਟੇਬਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲੈ ਜਾਓ

table>table properties ਮੀਨੂੰ ਨੂੰ ਸਲੈਕਟ ਕਰੋ ਇਕ ਡਾਇਲਾਗ ਬਾਕਸ ਉੱਪਰ ਦਿਖਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ

ਟੇਬਲ ਟੈਬ ਨੂੰ ਸਲੈਕਟ ਕਰੋ

ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੈਫਟ ਰਾਈਟ ਜਾਂ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ

ਓਕੇ ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਵੰਡਣਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ

table>mrrge cells ਮੀਨੂੰ ਨੂੰ ਸਲੈਕਟ ਕਰੋ

ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੈੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਹੋ ਸੈੱਲ ਇੱਕ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸਟੈੱਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ

ਉਹ ਸੈੱਲ ਚੁਣੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਪਿੱਲਿਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ

table>split table ਮੀਨੂੰ ਨੂੰ ਸਲੈਕਟ ਕਰੋ ਦਿਖਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਡਾਇਲਾਗ ਬਾਕਸ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ

ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਰੋਅਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ

ਹੁਣ ਓਕੇ ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਸਾਰੰਸ਼

ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈੱਸਰ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਨੀਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੋਨੀਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾ ਕੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸੇਵ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਮ ਐਸ ਬਰਡ ਵਰਲਡ ਪੈਂਹਠ ਵਰਲਡ ਪ੍ਰਫੈਕਟ ਪੇਜ ਮੇਕਰ ਆਦਿ

ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਹੋ ਗਏ ਹਨ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

MT---ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

IT---ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਗਲੋਬਲਾਈਜੇਸ਼ਨ---ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਖਣਾ

ਆਨ-ਲਾਇਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ---ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ

ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ---ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਫੌਂਟ

ਫੌਂਟ--- ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਾਇਜ਼

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1.MO ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਹੈ

ੳ. Microsoft office

ਅ. Music office

ੲ. Music word

ਸ. Ms word

2. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਹੈ

ੳ. ਪੜਨ ਕਿਰਿਆ

ਅ. ਲਿਖਤ ਕਿਰਿਆ

ੲ. ਬੋਲਣ ਕਿਰਿਆ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

3. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ

ਅ. ਬੈਲੇਂਸਸ਼ੀਟ

ੲ. ਕਿਰਿਆ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

4. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ

ੳ. ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

ਅ. ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

ੲ. ਵੈੱਬ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਪੇਜ ਬਣਾਉਣਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

6. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਆਕਰਣਕ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਚੈੱਕ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

7. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ੳ.ਹਾਂ

ਅ. ਨਹੀਂ

ੲ. ਹਾਂ/ਨਾ ਦੋਨੋਂ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

8. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ …………..ਭਾਗ ਹੈ

ੳ. ਐੱਮਐੱਸ ਵਰਡ

ਅ. ਐੱਮ ਐੱਸ ਐਕਸਲ

ੲ. ਐਮਐਸ ਪਾਵਰ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

9. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹਨ

ੳ. ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ

ਅ. ਮੀਨੂੰ ਵਾਰ

ੲ. ਸੇਵ ਐਜ਼

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਮੀਨੂੰ ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹਨ

ੳ. ਨਿਊ

ਅ. ਓਪਨ

ੲ. ਸੇਵ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ

11. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਟੂਲਜ਼ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਵਿਆਕਰਣ ਗਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰਨਾ

ਅ. ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ

ੲ. ਮੇਲ ਮਰਜ਼ ਕਰਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੈਟਿਕਸ ਕਰਨਾ

ੳ. ਫੌਂਟ

ਅ. ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ

ੲ. ਵਾਰਡਰ ਸ਼ੇਡਿੰਗ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

13. ਫਾਰਮੈਟਿਕਸ ਟੂਲ ਬਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ੳ. ਫੌਂਟ ਸਾਈਜ਼ ਲਈ

ਅ. ਰੰਗ ਬਦਲਣ ਲਈ

ੲ. ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਫੌਂਟਾਂ ਲਈ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

14. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. close

ਅ. ਸੇਵ ਵਿਚ yes

ੲ. ਸੇਵ no

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

15. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਕਾਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ
3. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
4. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੱਸੋ।
5. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਵਿਚ ਟੂਲ ਬਾਰ ਅਤੇ ਟੇਬਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://punjabi-computer-learning.blogspot.com/2018/05/how-to-merge-table-cells-in-ms-word.html

http://www.diprpunjab.gov.in/?q=node/3985

http://blog.cfpunjab.com/pb/%E0%A8%AA%E0%A8%A0-5-%E0%A8%90%E0%A8%AE%E0%A8%90%E0%A8%B8-%E0%A8%B5%E0%A8%B0%E0%A8%A1-%E0%A8%B5%E0%A8%9A-%E0%A8%AB%E0%A8%B0%E0%A8%AE%E0%A8%9F%E0%A8%97-2

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ਅ	3. ੳ	4. ਸ	5. ਅ
6. ਅ	7. ੳ	8. ੳ	9. ਸ	10. ਸ
11. ਸ	12. ਸ	13. ਸ	14. ਅ	15. ਅ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-8 : ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ : ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਹੈੱਡ ਪੁਆਇੰਟਸ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖੋ ਵਖਰੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਸਲਾਇਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸੋਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਸਲਾਇਡ ਸ਼ੋਅ ਲਈ

ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ, ਗ੍ਰਾਫ, ਅਤੇ ਹਾਈਪਰਲਿੰਕ ਵੀ ਲਗਾ ਕੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾ:

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ (Microsoft PowerPoint)

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਟੂਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੌਖੇ ਤਰੀਕੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੇਟ ਉੱਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ, ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਆਦਿ ਜੋੜੇ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

੧. ਇਸ ਨਾਲ ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋਅ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਲਾਈਡਾਂ, ਇਕ- ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਕੁੱਝ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

੨. ਮਾਇਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ representation ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੩. ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਾਫ, ਚਾਰਟ, table ਜੋੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

੪. ਹਰ ਇੱਕ ਸਲਾਈਡ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵਿਭਿੰਨ- ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਠ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

੫. ਹਰ ਇਕ ਸਲਾਇਡ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੰਗ, ਆਪਣੀ ਬਣਤਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

੬. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਲਾਇਡ ਉੱਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

੭. ਹਰੇਕ ਸਲਾਈਡ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

੮. ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

੯. ਸਲਾਇਡਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਪਾਠ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰਟ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਧਾ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਆਪਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

੧੦. ਇਕ ਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

11. ਇਕ ਸਲਾਇਡ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਹਾਈਪਰਲਿੰਕ ਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰੌਚਕ ਹੁੰਦਾ ਜਿੰਨਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਡਰਾਇੰਗ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਰੰਗ ਭਰਨੇ।

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ (Open the Powerpoint)

੧. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਡੈਸਕਟਾਪ ਉੱਤੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਆਈਕਨ ਨੂੰ mouse ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

੨. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਟਾਸਕਬਾਰ ਉੱਤੇ start menu ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਦੇ ਪੈਕੇਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

੩. Start menu ਵਿੱਚ Run ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ ਖਾਕੇ ਵਿੱਚ POWERPNT ਲਿਖ ਕੇ ok ਵਾਲਾ ਬਟਨ ਦਬਾਓ।

੪. ਜੇਕਰ DOS ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਕਮਾਂਡ ਲਿਖ ਕੇ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਤੋਂ enter ਬਟਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ :

c:/program_files/Microsoft_office/office/PowerPoint. Exe

੫. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ find option ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਸ ਦੀ extension '.ppt' ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਨਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਸੀਂ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਇੰਜ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ :

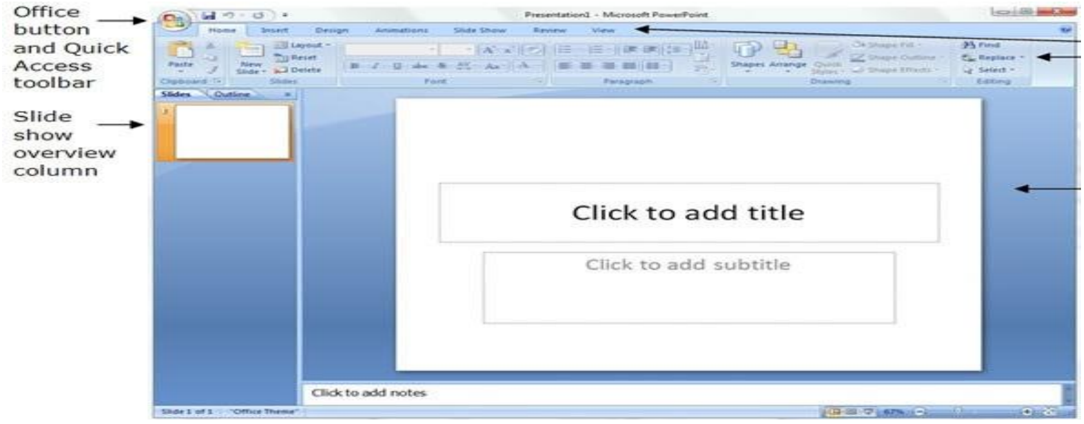

ਇਸ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਨਿਊ ਸਲਾਇਡ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਸਲਾਇਡ ਨੂੰ ਐੱਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੀ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਵਾਲੀ ਫਾਇਲ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਸਲਾਇਡ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਤਾਂ ਅਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੀ ਹੋਈ ਸਲਾਇਡ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਪੈਸਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਖੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨ ਹੋਣੀਆਂ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆ ਆਪਸ਼ਨਾਂ

ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਆਪਸ਼ਨ ਉਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਅਤੇ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਵੱਖ ਹਨ ਉਹ ਅਸੀਂ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ:

ਟਾਇਟਲ ਬਾਰ (Title bar): ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ

ਵਿੰਡੋ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬਟਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਛੋਟਿਆਂ ਕਰਕੇ ਟਾਕਸਬਾਕਸ ਉੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਵੱਡਿਆਂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਕੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੀਨੂ ਬਾਰ (menu bar): ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਅੰਕਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

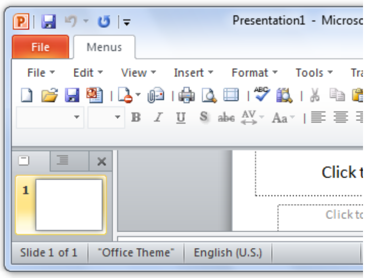

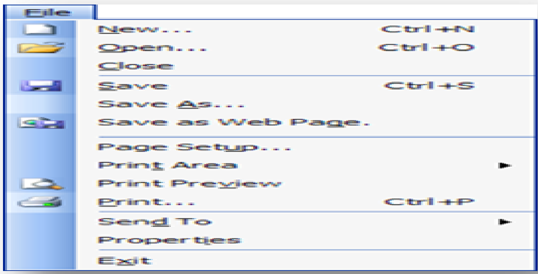

File' ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਖੋਲਣ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਪਰਿੰਟ ਰੂਪ ਲੈਣ ਲਈ, ਆਦਿ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

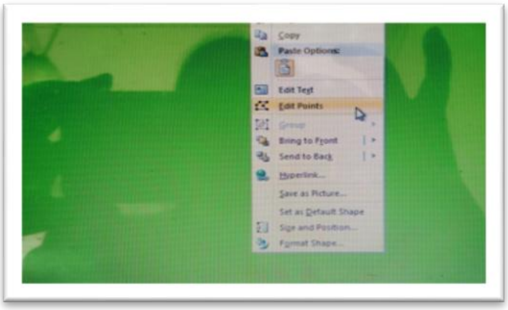

"Edit" ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ/ਪਾਠ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਪੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਠ ਪੇਸਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹੀ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਸਲਾਈਡ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਦਿ।

"View" ਮੀਨੂ ਦੀਆ ਆਪਸ਼ਨਾ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਨਾਰਮਲ ਵਿੰਡੋ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਲਈ, ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋ ਦੇਖਣ ਲਈ, ਮਾਸਟਰ ਸਲਾਈਡ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਗੁਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਟੂਲਬਾਰ ਆਪਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਬਾਰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਰੂਲਰ ਵਾਲੇ ਪੰਨੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਚੋੜਾਈ ਦੇਖਣ ਲਈ, ਆਦਿ ਵਿਚੋਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

"Insert" ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਸ਼ਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਲਾਈਡ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਸਲਾਇਡਾਂ ਨੂੰ ਨੰਬਰ ਲਾਉਣ ਲਈ, ਹਰ ਸਲਾਈਡ ਉੱਤੇ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਸੂਚਨਾ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਚਾਰਟ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਟੇਬਲ

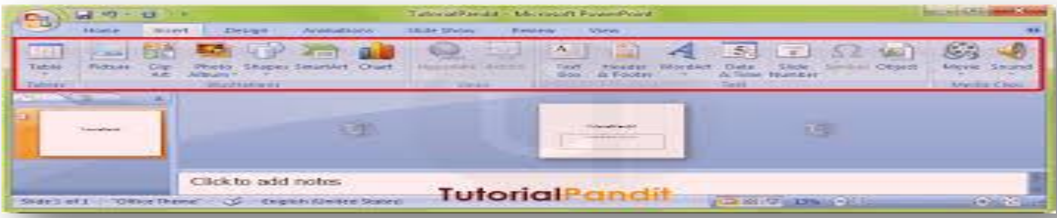

ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਦਿ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

"Format" ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਵਾਲੇ ਫੌਂਟ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ, ਸਲਾਇਡਾਂ ਦੀ ਅਲਾਇਨਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਲਾਇਡਾਂ ਦਾ ਡੀਜਾਇਨ ਜਾਂ ਪਿੱਠ-ਛਾਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"Tools" ਮੀਨੂ ਆਪਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚਲੀ ਸਪੀਚ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, customise and options ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਆਦਿ, ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਚਿੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

"Slide show" ਮੀਨੂ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋਅ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਈਡ ਉੱਤੇ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਲਾਈਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਸਲਾਈਡ

ਸ਼ੋ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

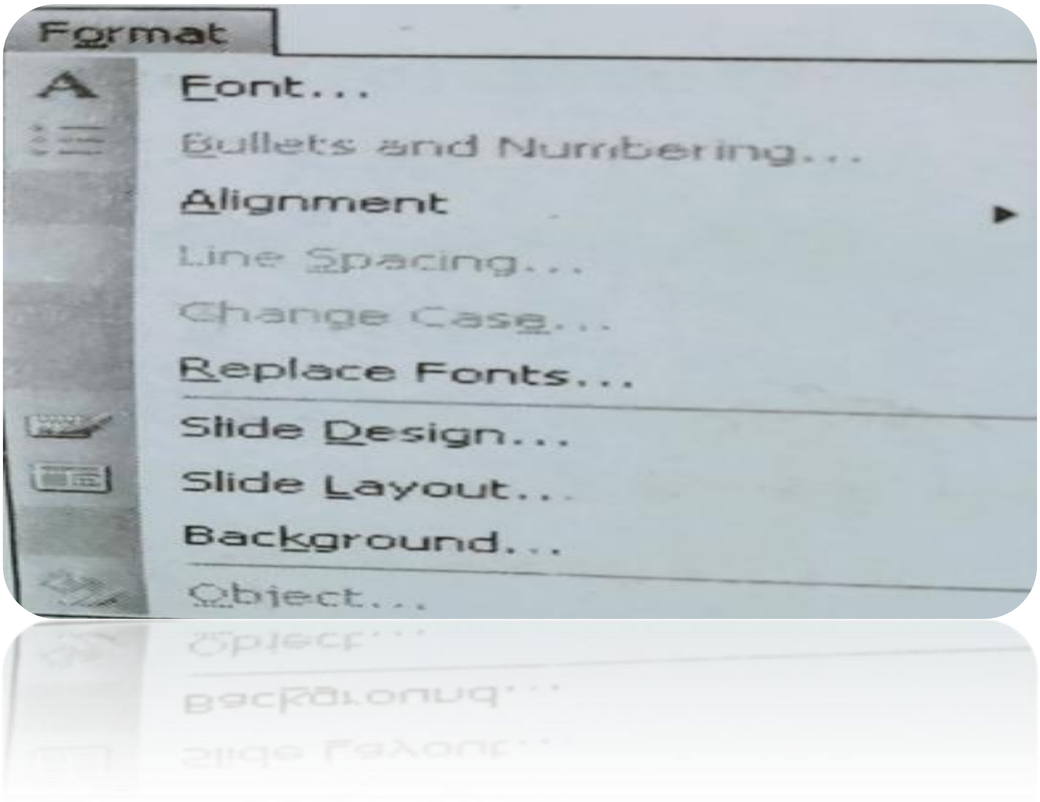

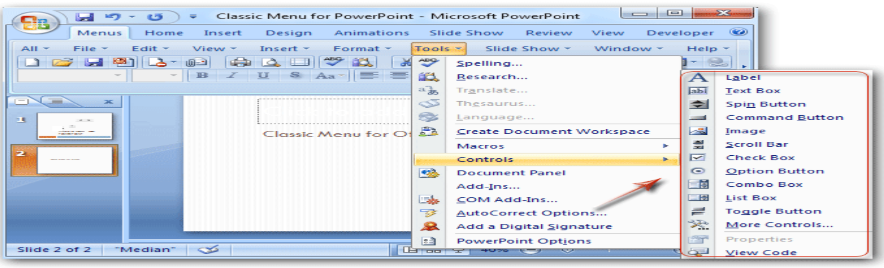

"Window" ਮੀਨੂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿੰਡੋ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ, ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਤਰੀਕੇ ਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਲਈ, ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲਬਾਰ (standard toolbar): ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰ - ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਟੂਲਬਾਰ (formatting toolbar): ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਫਾਰਮੈਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੌਂਟ, ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼, ਰੰਗ ਆਦਿ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

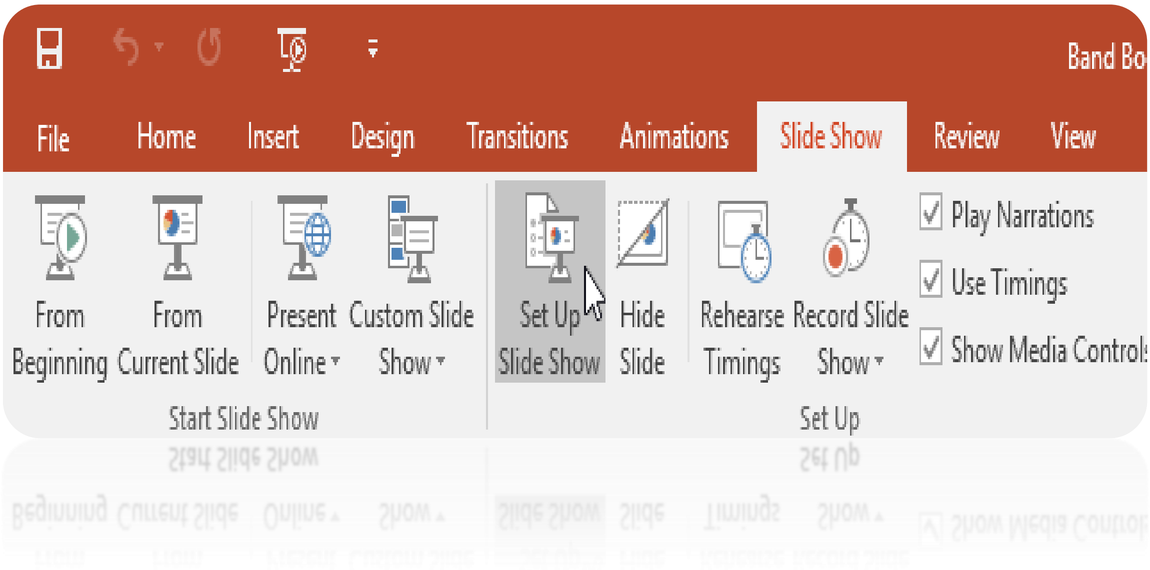

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ

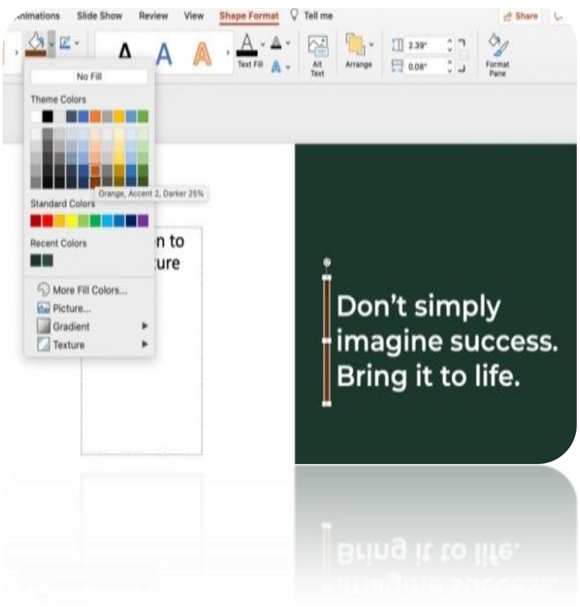

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

1.'File'ਮੀਨੂ ਵਿੱਚੋਂ Exit ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਯੇਸੇ ਬਟਨ ਨੂੰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

2. ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ ਵਿਚ ਵੰਡੋ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬਟਨ ਵਿਚੋ close ਬਟਨ ਨੂੰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

3. ਕੀ-ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਦੋ ਕੀ ਇਕੱਠੀਆਂ ਦਵਾਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੇਠ ਦਿਖਦੀ ਛੋਟੀ ਵਿੰਡੋ ਖੁਲਦੀ ਹੈ:

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਲਾਈਡ representation ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਅਸੈੱਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਅਸੈੱਸ (Microsoft Access)

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਅਸੈਸ, ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਦਾ ਖਾਸ ਪੈਕੇਜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਡਾਟਾਬੇਸ ਬਣਾਉਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਟੇਬਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਟੇਬਲ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਨਵੇਂ ਟੇਬਲ ਬਣਾਉਣੇ, ਟੇਬਲ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਵੇਂ ਫਾਰਮ ਬਣਾਉਣੇ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਆਦਿ।

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਅਸੈਸ ਦੀ ਖਾਸ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੌਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵਿਚ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ - ਵੱਡੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

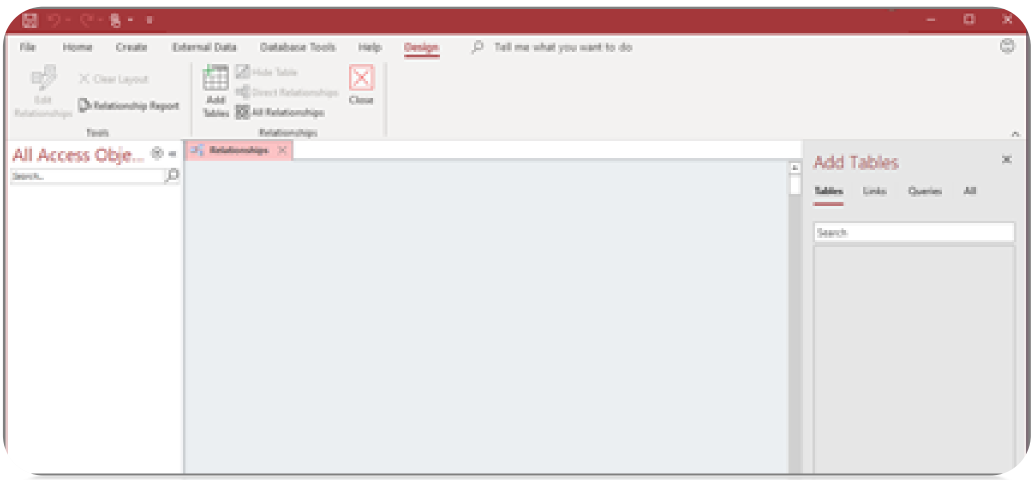

ਉਪਰੋਕਤ ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇ ਡਾਟਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਿਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਚਿਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਅਸੈੱਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1. ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਅਸੈਸ ਡਾਟਾਬੇਸ ਇੰਜਣ ਅਤੇ ਡਾਟਾਬੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ SQL (strusted query language) ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ।

2. ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਅਸੈਸ ਦੇ ਡਾਟਾਬੇਸ ਇੰਜਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਡਾਟਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੇਬਲ, index, ਫਾਰਮ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ, macros, modules, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

3. ਮਾਇਕ੍ਰੋਸਾਫ਼ਟ ਅਸੈੱਸ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ access basic ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਡਾਟਾਬੇਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4.ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਟਾਬੇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਫਾਰਮ, ਨਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

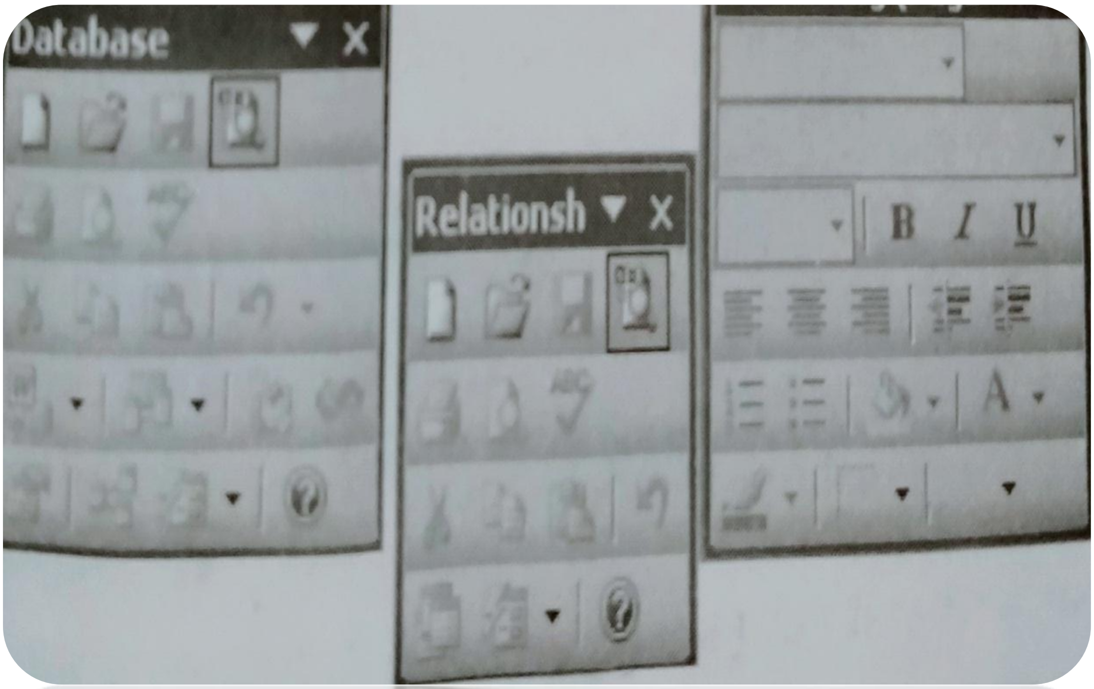

5. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਅਸੈਸ ਦੀਆ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਵਿਚ ਫੇਰ-ਬਦਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

7. ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਭਾਵ ਆਡੀਓ ਕਲਿਪ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

9. ਡਾਟਾਬੇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਟੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ 'Primary Key'ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਗਲੇ ਟੇਬਲ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

10. ਡਾਟਾਬੇਸ ਦੀਆਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਪੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ 'Replica'ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਡਾਟਾਬੇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸਵਰਡ ਲਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਇੱਕ ਡਾਟਾਬੇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੰਸ਼

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐੱਸਸ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬੈੱਕ ਗਰਾਊਂਡ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਐੱਸਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਡਾਟਾ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ / ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ --- ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨੇ

ਚਾਰਟ---ਮੋਟਾ ਪੇਪਰ

ਆਫਿਸ---ਸ਼ਾਖ/ਦਫਤਰ

ਟੂਲ---ਸੰਦ

ਐਇਡ---ਕੁਝ ਬਦਲਣਾ

ਸਲਾਇਡ ਸ਼ੋਅ--- ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰਾ ਦਿਖਾਉਣਾ।

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਇੱਕ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
   ੳ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ
   ਅ. ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ

2.ਹਰ ਸਲਾਈਡ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਆਪਣੀ ਬਣਤਰ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪਿੱਠ ਝਾਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

3.ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਗਰਾਫ Representation ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

4. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ

ੳ. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਦੇ ਆਈਕਨ ਨੂੰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ

ਅ. ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਲਿਖ ਕੇ ਓਕੇ ਕਰਨਾ

ੲ. ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5. ਮਾਈਕਰੋ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹਨ

ੳ.ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ

ਅ. ਮੀਨੂੰ ਵਾਰ

ੲ. ਸੇਵ ਐਜ਼

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

6. ਫਾਈਲ ਮੀਨੂੰ ਵਿੱਚ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ੳ. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਅ. ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ

ੲ. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

7. ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸਲਾਈਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਕਿਸ ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ੳ. From begning

ਅ. from current slide

ੲ. broadcast slide

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

8. ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਇਮੇਜ ਫਾਈਲ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨਾਂ ਸਪੋਰਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ

ੳ. 5 PG

ਅ. GIF

ੲ. Tijf

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

9. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਇੱਕ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ

ਅ. ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ

10.ਹਰ ਸਲਾਈਡ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਆਪਣੀ ਬਣਤਰ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪਿੱਠ ਡ਼ਾਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

11.ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਗਰਾਫ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

12.ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ

ੳ. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰਡ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਆਈਕਨ ਨੂੰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ

ਅ. ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਲਿਖ ਕੇ ਓਕੇ ਕਰਨਾ

ੲ. ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

13. ਮਾਈਕਰੋ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹਨ

ੳ.ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ

ਅ. ਮੀਨੂੰ ਵਾਰ

ੲ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

14. ਫਾਈਲ ਮੀਨੂੰ ਵਿੱਚ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ੳ.ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਅ. ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ

ੲ. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

15. ਰੰਗ ਭਰਨ ਲਈ ਟੂਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਬਰਸ਼

ਅ.ਰਿਕਟੈਂਗਲ

ੲ. ਫਿੱਲ

ਸ.ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

੧. ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
੨. ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ
੩. ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ
੪. ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
੫. ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.

- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ :

https://pa.erf-est.org/10526-power-point.html

http://blog.cfpunjab.com/pb/6MzXc3

https://ctupunjab.blogspot.com/p/1_56.html

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ਅ	3. ਅ	4. ਸ	5. ਸ
6. ਸ	7. ੳ	8. ਸ	9. ੳ	10. ਅ
11. ਅ	12. ਸ	13. ਸ	14. ਸ	15. ੲ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ - 9 : ਐਕਸੈੱਲ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਕਸੈੱਲ ਦੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਕਸੈੱਲ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਕਸੈੱਲ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਖੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਾਂਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਵਰਡ, ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚ ਐਕਸੈੱਲ ਤੇ ਵੀ ਵਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਐਕਸੈੱਲ ਅਕਾਊਂਟਸ, ਬੈਂਕਾਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਜਿਆਦਾ ਹਨ ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਡਾਟਾ ਇੱਕਠਾ ਰੱਖਣਾ/ਸੰਭਾਲਣਾ ਆਦਿ ਲਈ

ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਸੈੱਲ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਫਾਇਲ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਸੈਪਰੇਟ ਸ਼ੀਟ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਡਾਟਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਾਮ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਾ : ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਮਾਈਕਰੋਸੋਫਟ ਆਫਿਸ ਦਾ Spredsheet ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਕਾਉਂਟਸ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਚਾਰਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ, ਫਾਰਮੂਲੇ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (Folder) ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ Worksheets ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਦੀ ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ Tab Key ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਕੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਚਨਾ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਖ਼ਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਉਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਅਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

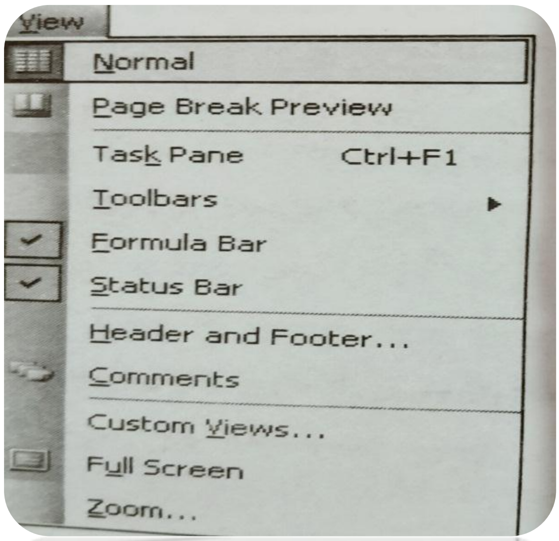

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸੈੱਲ(Microsoft Excel)

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਮਾਈਕਰੋਸੋਫਟ ਆਫਿਸ ਦਾ Spredsheet ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਕਾਉਂਟਸ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਚਾਰਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ, ਫਾਰਮੂਲੇ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (Folder) ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ Worksheets ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਵਰਕਸ਼ੀਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ ਵਰਕਬੁੱਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਰਕਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ 256 ਅਤੇ ਇਕ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਵਿਚ 65536 ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ 256 ਕਾਲਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਜਾਂ ਸਪਰੈੱਡਸ਼ੀਟ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗਾ ਪੈਕੇਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

1. ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਡਾਟਾ ਸਵਿਸ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਤਰੀਕੇ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ
2. ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ

3. ਖਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਣਿਤਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਗੁਰ ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

4. ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਣਿਤਕ ਗੁਰ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਦੀਆਂ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

1. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਦੀ ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ Tab Key ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਕੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

2. ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਚਨਾ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕੇ

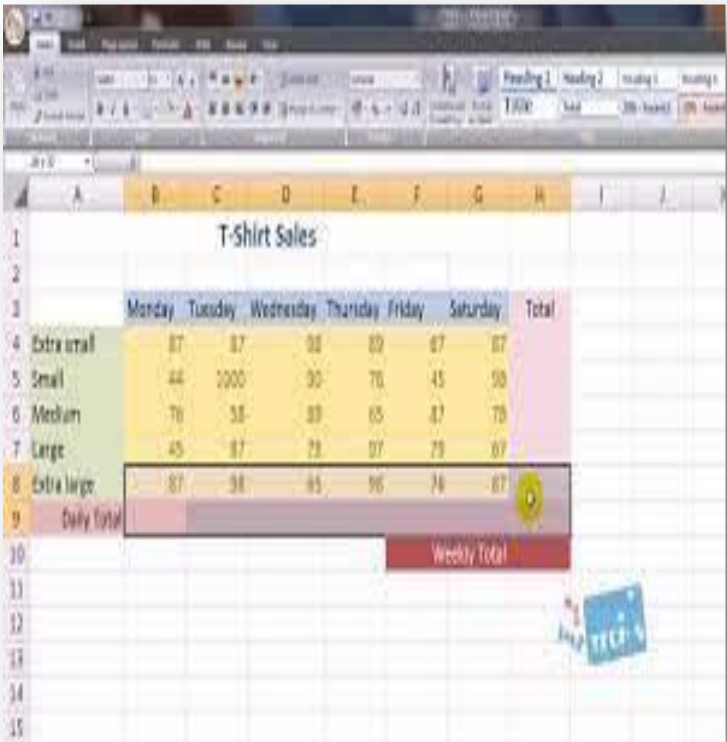

3. ਖ਼ਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਉਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਅਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਇੱਕ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਘਟਕ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਨਤੀਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

7. ਇਕ ਵਰਕਬੁੱਕ ਨੂੰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਉੱਤੇ ਜੁੜੇ ਕਈ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮੈੱਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾੱਕ ਜਾਂ ਕੋਈ code ਆਦਿ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10. ਸਪਰੈਡਸੀਟਾ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਲਸ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ, ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡਾਟਾਬੇਸ, ਫਾਇਨੈਨਸ਼ੀਅਲ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਸੈੱਲ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਏ ਹਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਐਕਸੈੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਰੀਕੇਬੱਧ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਆਫਿਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈਂ। ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਡੈਸਕਟਾਪ ਉੱਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀ ਆਇਕੋਨ ਨੂੰ'Mouse' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਟਾਸਕਬਾਰ ਉੱਤੇ ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਆਫਿਸ ਦੇ ਪੈਕੇਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸਲ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ।

3. Start menu ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਰਨ ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ ਖ਼ਾਕੇ ਵਿੱਚ EXCEL ਲਿਖ ਕੇ OK ਵਾਲਾ ਬਟਨ ਦਬਾਓ।

4. ਜੇਕਰ ਵਿਚ ‘DOS’ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਕਮਾਂਡ ਲਿਖ ਕੇ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਤੋਂ ‘Enter’ ਬਟਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

c:/program_files/microsoft_office/office/Excel.exe

5. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ find ਆਪਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ '.xls' ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਨਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ

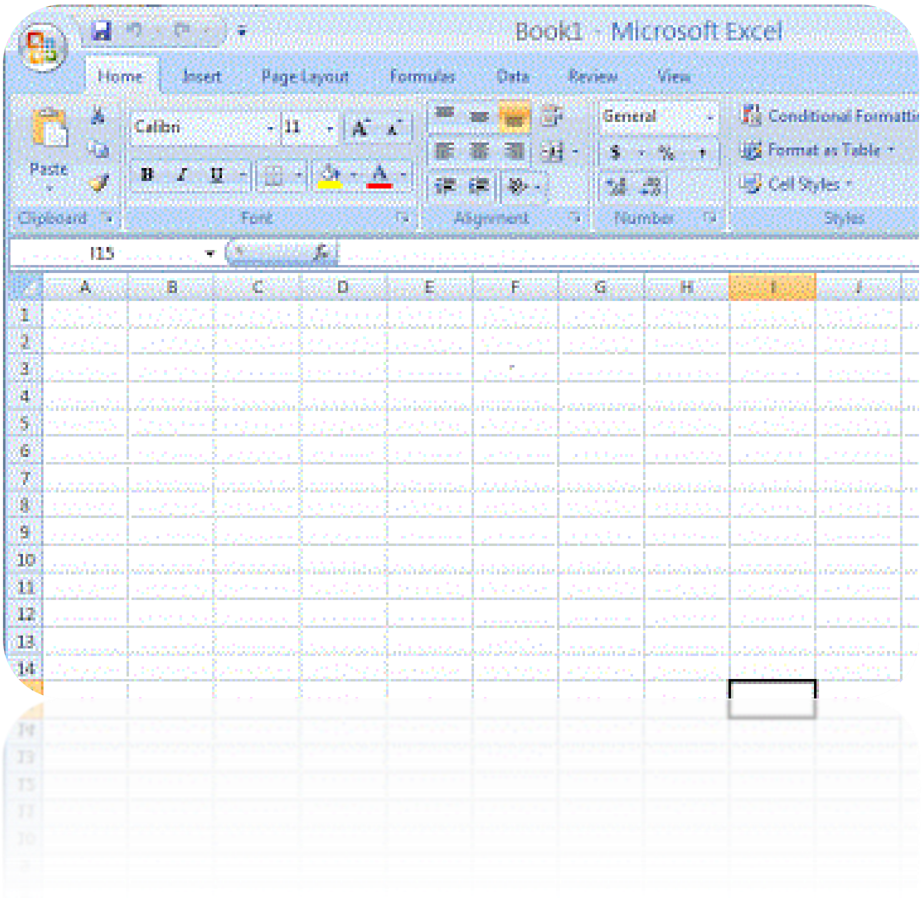

ਅਸੀਂ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਈਕਰੋ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਦਿਖਾਈ ਇੰਜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: ਹੇਠਾਂ ਖਾਕੇ ਨੂੰ ਦੇਖੋ;

ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ

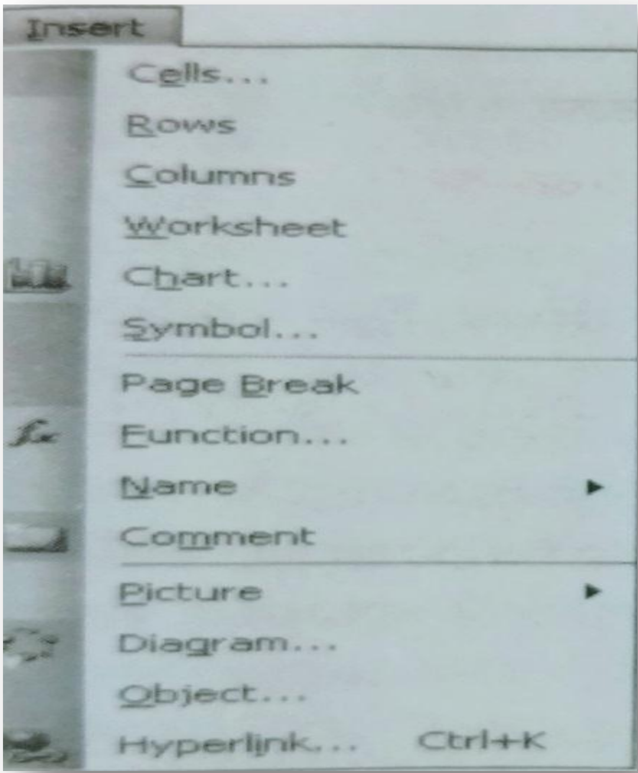

ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ (Title Bar) : ਟਾਇਟਲ ਬਾਰ, ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਾਲੀ ਬਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਕਾਰਨਰ ਵਿਚ ਖਿੜਕੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ window control button' ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 'Window control button'ਵਾਲੇ ਬਾਕਸ ਨੂੰ 'control box' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਵਿੰਡੋ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਬਟਨ ਵਿਚੋ 'minimize' ਬਟਨ ਦਸਤਾਵੇਜੀ ਖਿੜਕੀ ਨੂੰ ਛੋਟਿਆਂ ਕਰ ਕੇ 'ਟਾਸਕ ਬਾਰ' ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ maximize ਬਟਨ ਟਾਸਕਬਾਰ ਉੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ close ਬਟਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਕੇ ਹੈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੀਨੂ ਬਾਰ (Menu Bar): ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਟਾਇਟਲ ਬਾਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਭਾਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਮੀਨੂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ'File'

New: ਨਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਖੋਲਣ ਲਈ।

Open: ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ।

Close: ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ।

Save: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ।

Save as: ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ।

Page Setup: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Print preview: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ।

Print: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਲੈਣ ਲਈ।

Exit: ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ।

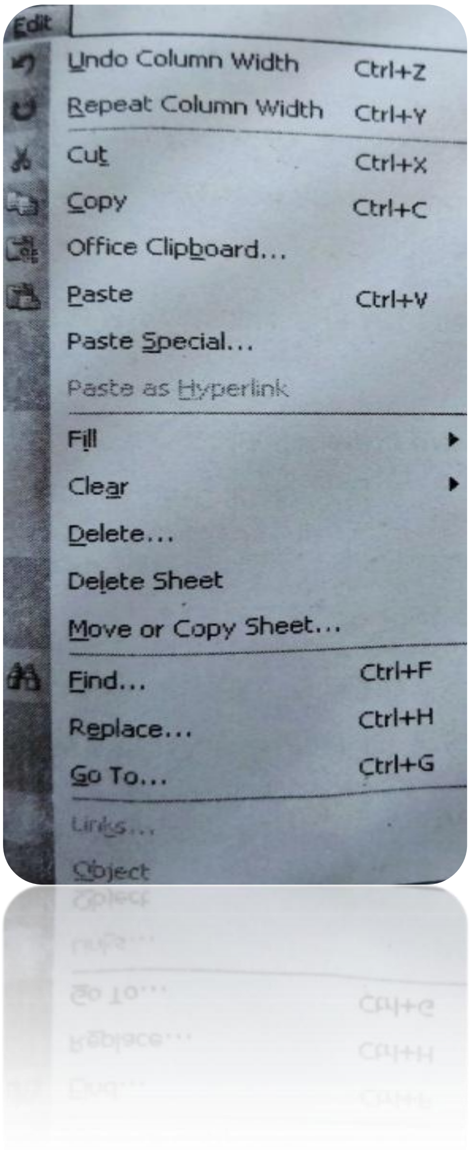

ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿਚਲੀ ਵੀ ਦੂਜੀ ਆਪਸ਼ਨ 'Edit'

Undo (Ctrl+Z): ਪਿਛਲੀ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ cancel ਕਰਨ ਲਈ।

Repeat (Ctrl+R): cancel ਕੀਤੀ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤਣ ਲਈ।

Cut: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਤੇ ਪੇਸਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।

Copy: ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

Paste: ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਹੋਏ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਪੇਸਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Paste Special: ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟਕ ਤੋਂ ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ।

Clear: ਸਿਲੈਕਟ ਕੀਤੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ।

Move or Copy sheet: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ।

Find: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ।

Replace: ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ।

Go to: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਪੰਨੇ ਉੱਤੇ jump ਕਰਨ ਲਈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ- ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਪਸਨ 'view'

Normal: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਾਰਮਲ ਰੂਪ ਦੇਖਣ ਲਈ।

Toolbars: ਟੂਲਬਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਜਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ।

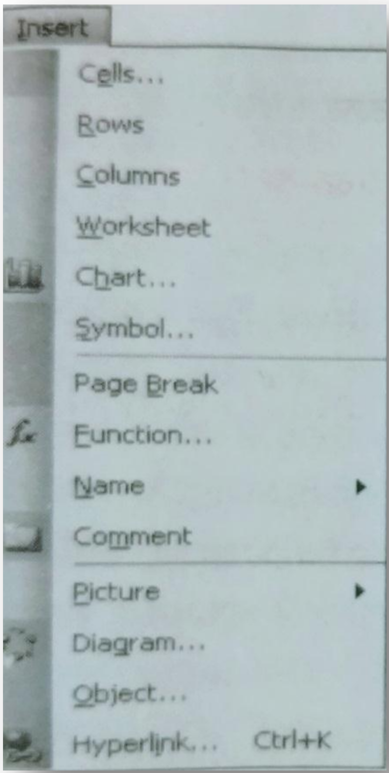

Rulers: ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਸਕਰੋਲ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Header and Footer: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹੈਡਰ ਅਤੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਸੈਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Full screen: ਦਸਤਾਵੇਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਦੇਖਣ ਲਈ।

Zoom: ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਦਿਖ ਰਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਾਈਜ਼ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜੋੜਨ ਲਈ 'Insert'

Cells: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Rows: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚਲੇ ਖਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਨਵੀਂ ਲਾਈਨ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Columns: ਖ਼ਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕਾਲਮ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Worksheet: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Chart: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਰਲਦਾ-ਮਿਲਦਾ ਕੋਈ ਚਾਰਟ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Symbol: ਸੂਚਨਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Function: ਖਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਭਰੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਉਤੇ ਕੋਈ ਗੁਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

Picture: ਕੋਈ ਤਸਵੀਰ ਜੋੜਨ ਲਈ।

Object: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ ਤੋਂ ਕੁਝ ਜੋੜਨ ਲਈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ 'format' ਮੀਨੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

Cells: ਖਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈੱਲ ਦੀ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ।

Rows: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਈ ਲਾਈਨਾਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼, ਚੌੜਾਈ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Columns: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਲਮ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ।

Sheet: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸੈਟਿੰਗ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ।

Autoformatting: ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਆਟੋਫੋਰਮੈਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ।

Conditional formatting: ਖ਼ਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ।

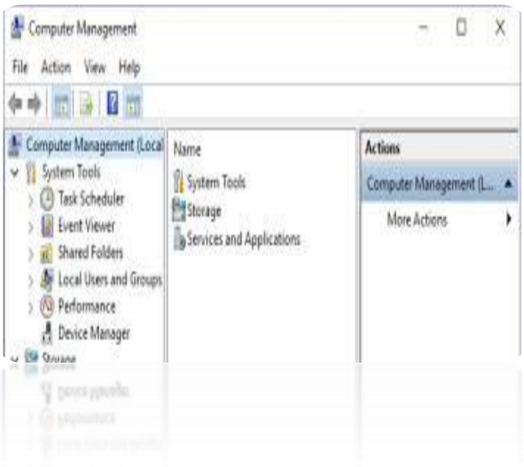

Tools: ਟੂਲਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨਾ, ਲਿਖਤ ਵਿਚਲੇ ਅੱਖਰਾਂ/ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ, ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ ਲਿਖਣਾ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਿ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਵਿਚਲੀ ਆਖਰੀ ਆਪਸ਼ਨ: 'Window'

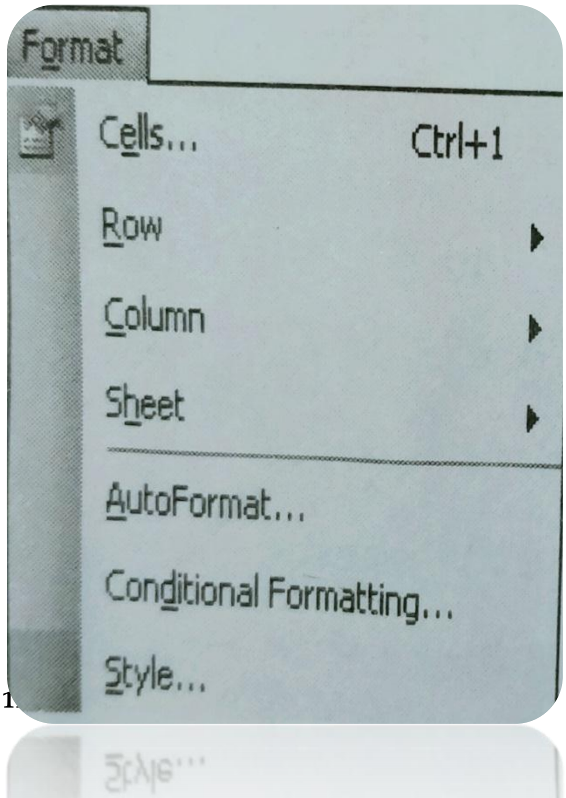

Window:

ਇਸ ਆਪਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਅਨੇਕਾਂ windows ਦਿੱਸ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

New Window:

ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਨਵੀਂ ਵਿੰਡੋ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ।

Arrange:

ਸਕਰੀਨ ਉਤੇ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ।

Split:

ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਹਿੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ।

Tool Bar :

ਟੂਲਬਾਰ, ਮੀਨੂ ਬਾਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਦੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ/ਆਪਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ - ਵਿਭਿੰਨ ਟੂਲਬਾਰ ਨੂੰ ਟੂਲਬਾਰ ਦੇ view ਆਪਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਸਿਲੈਕਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲ ਬਾਰ (Standard toolbar):

ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਲਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ, table ਜੋੜਨ ਲਈ, ਡਰਾਇੰਗ ਲਈ ਸਾਈਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਟ, ਕਾਪੀ ,ਪੇਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਟੂਲਬਾਰ (Tool Bar):

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸਲ ਦੀ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਫਾਰਮੈਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਵ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਫੌਂਟ, ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼, ਰੰਗ, ਆਦਿ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਟਕੱਟ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਮ (Rows and column):

ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਵਿੱਚ ਲੇਟਵੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹਿਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਕਾਲਮ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਾਈਨ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਕਾਲਮ ਦੇ ਉਪਰ ਹੈਡਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਕ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 65536 ਤੱਕ ਲਾਇਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰ A ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ IZ ਤੱਕ ਕਾਲਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 256 ਕਾਲਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ- ਘਾਟ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੈੱਲ ਅਤੇ ਐਕਟਿਵ ਸੈੱਲ (Cell and active cell):

ਇਕ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਲਮ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੈੱਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੈੱਲ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੈਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਸੈੱਲ ਨੂੰ active cell ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੈੱਲ ਬਾਕੀ ਸੈੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੂੜੀਆ ਬਾਰਡਰਲਾਈਨਾਂ ਨਾਲ । ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਬਾਰ ਵਿਚ ਸੈੱਲ ਦਾ ਐਡਰੈਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਉਸ ਬਾਰ ਨੂੰ ਅਡਰੈੱਸ ਬਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਵਰਕਬੁੱਕ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ :

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲਬਾਰ ਵਿੱਚ file ਮੀਨੂ ਆਪਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਕੇ new ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀ ਵਰਕਬੁੱਕ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

1.ਕੀ-ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਦੋ keys ਭਾਵ Alt ਅਤੇ F4 ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2.ਟਾਈਟਲ ਬਾਰ ਦੇ window ਕੰਟਰੋਲ ਬਟਨਾਂ ਵਿੱਚ close ਬਟਨ ਨੂੰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਮੀਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ File ਮੀਨੂ ਦੀ Exit ਆਪਸ਼ਨ ਵਰਤ ਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਖਿੜਕੀ ਖੁੱਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਛੋਟੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਆਪਸ਼ਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ yes ਉੱਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਖਿੜਕੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਖੁੱਲ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ cancel ਬਟਨ ਉੱਤੇ ਕਲਿਕ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਆਸਾਨ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

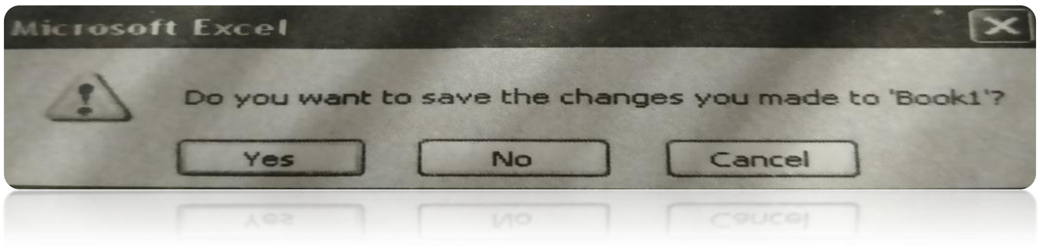

ਸਾਰੰਸ਼

ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਮਾਈਕਰੋਸੌਫਟ ਆਫਿਸ ਦਾ Spredsheet ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਕਾਉਂਟਸ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਚਾਰਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ, ਫਾਰਮੂਲੇ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (Folder) ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ Worksheets ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਐਕਸੈੱਲ---ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੀਟ ਸ਼ੈਪਰੈੱਡ ਸ਼ੀਟ

ਵਰਕਬੁੱਕ---ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਤਰੀਕਾ

ਵਰਕਸ਼ੀਟ---ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਫਟ ਕਾਪੀ

ਵਿੰਡੋ---ਖਿੜਕੀ

ਵਿੰਡੋ ਕੰਨਟਰੋਲ ਬਟਨ---ਮੀਨੀਮਾਇਜ਼/ਮੈਕਸੀਮਾਇਜ਼ ਬਟਨ

ਅਨਡੂ--- ਕਮਾਂਡ ਕੈਨਸਲ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ ਦਾ ਆਫਿਸ....... ਪ੍ਰਸੈਸਰ ਹੈ

ੳ. Spreadsheet

ਅ. ਕਿਰਿਆਤਮਕ

ੲ. ਵਿਹਲਾ ਸਮਾਂ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. ਇਕ ਵਰਕਬੁੱਕ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਰਕਬੁੱਕ ਸ਼ੀਟਾਂ ਹੁੰਧੀਆਂ ਹਨ

ੳ. 256

ਅ. 247

ੲ. 268

ਸ. 189

3. ਇਕ ਵਰਕ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ....ਲਾਇਨਾ ਹਨ

ੳ. 65479

ਅ. 65530

ੲ. 65536

ਸ. 65780

4. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਜਾਂ ਸਪਰੈੱਡਸ਼ੀਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ੳ. ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ

ਅ. ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਦਾਬ

ੲ. ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੇ ਖਾਕਿਆ ਵਿਚ ਸੂਚਨਾ ਕੀਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਦੀ ਟੈਬ ਕੀਅ ਦੀ ਮੱਮਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਕੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਖਾਕੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

6.ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

7.ਵਰਕਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

8. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉਤੇ .... ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ

ੳ.ਗ਼ਲਤ

ਅ.ਸਹੀ

ੲ. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ

9. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ

ੳ. ਐਕਸੈੱਲ ਆਈਕਨ ਤੇ ਕਲਿਕ ਕਰਨਾ

ਅ. ਟਾਸਕਬਾਰ ਅਤੇ ਸਟਾਰਟ ਮੀਨੂੰ

ੲ.ਰਨ ਆਪਸ਼ਨ

ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਵਿੰਡੋ ਕੰਟਰੋਲ ਬਟਨ ਵਿਚ ਮੀਨੀਮਾਇਜ਼ ਬਟਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਖਿੜਕੀ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ੳ. ਛੋਟਿਆ

ਅ. ਵੱਡਿਆਂ

ੲ. ਮਾਧਿਅਮ

ਸ. ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ

11. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਬਟਨ ਵਿਚ ਮੈਕਸੀਮਾਇਜ਼ ਬਟਨ ਟਾਸਕਬਾਰ ਉੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

ੳ. ਛੋਟਿਆ

ਅ. ਵੱਡਿਆਂ

ੲ. ਮਾਧਿਅਮ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਮੀਨੂੰ ਬਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੈ

ੳ.ਨਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਅ.ਓਪਨ ਕਰਨਾ

ੲ.ਸੇਵ ਐਜ਼

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

13.ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਵਿਚ ਲੇਟਵੀਆਂ ਲਾਇਨਾਂ ਹਨ

ੳ. ਰੋਅਜ਼

ਅ.ਕਾਲਮ

14. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਵਿਚ ਖੜੀਆਂ ਲਾਇਨਾਂ ਹਨ

ੳ. ਰੋਅਜ਼
ਅ.ਕਾਲਮ

15. ਇਕ ਲਾਇਨ ਅਤੇ ਇਕ ਕਾਲਮ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ੳ. ਐਡਰੈਸ ਬਾਰ
ਅ. ਐਕਟਿਵ ਸੈੱਲ
ੲ. ਸੈੱਲ
ਸ.ਬਾਰਡਰ ਲਾਇਨਾਂ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ
2. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸੈੱਲ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ
3. ਐਕਸੈੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ
4. ਐਕਸੈੱਲ ਦੀਆਂ ਅਪਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://pa.runsular.com/%E0%A8%90%E0%A8%95%E0%A8%B8%E0%A9%88%E0%A8%B2-%E0%A8%B8%E0%A8%AA%E0%A9%8D%E0%A8%B0%E0%A9%88%E0%A8%A1%E0%A8%B8%E0%A8%BC%E0%A9%80%E0%A8%9F-%E0%A8%B8%E0%A8%AE%E0%A9%80%E0%A8%96%E0%A8%BF%E0%A8%86/

https://play.google.com/store/apps/details?id=air.com.ajinkyainnovations.microsoftexcel10.inhindi&hl=pa&gl=US

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ੳ	3. ੲ	4. ੳ	5. ਅ
6. ਅ	7. ਅ	8. ੲ	9. ਸ	10. ੳ
11. ਅ	12. ਸ	13. ੳ	14. ਅ	15. ੲ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-10: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅੱਖਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮੱਰਥ ਹੋਣਗੇ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ :

ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਧਿਆਪਨ, ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਕਰਨ ,ਇਕ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ, ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਖਰ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪੱਖੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ, ਚਿੱਤਰ ਰੂਪ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਵਿਸ਼ਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਕਈ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਧਿਆਪਨ, ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਕਰਨ ,ਇਕ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ, ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਖਰ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪੱਖੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ, ਚਿੱਤਰ ਰੂਪ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਊਨ ਕਰਕੇ ਆਫ਼ਲਾਈਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੂਗਲ ਇਨਪੁੱਟ ਟੂਲ

ਗੂਗਲ ਇਨਪੁਟ ਟੂਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੂਗਲ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਮਿਆਰੀ ਫੌਂਟ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ, ਅਰਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਬਾਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਇਨਪੁਟ ਮੈਥਡ ਐਡੀਟਰ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਮਨ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਦਰ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

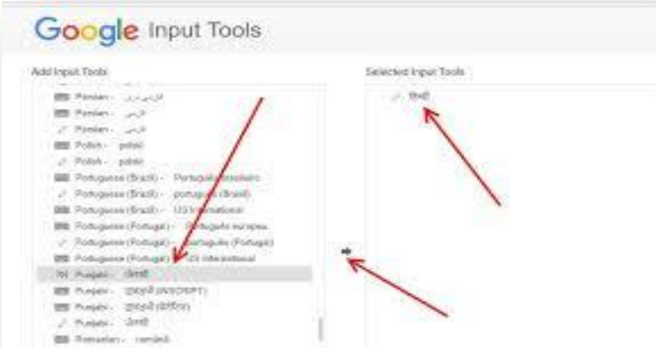

ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ

1.ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊ ਡਾਟ ਗੂਗਲ ਡਾਟਕਾਮ ਇਨਪੁੱਟ ਟੂਲਜ਼ ਵਿੰਡੋ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੋ

2.ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ

3.ਹੁਣ ਆਈ ਐਗਰੀ ਚੈੱਕ ਬਕਸੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

4.ਡਾਊਨਲੋਡ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਸੰਸਕਰਣ ਜਾਂ ਬੱਤੀ ਬਿਟ ਚੌਂਹਠ ਬਿਟ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਓ

5.ਡਾਊਨਲੋਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਟੂਲਜ਼ ਸੈੱਟਅਪ ਡੌਟ ਈ ਐਕਸ ਈ ਫਾਈਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

6.ਨਵੇਂ ਬਕਸੇ ਤੋਂ ਰਨ ਕਮਾਂਡ ਲਓ

7.ਇੰਸਟਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਡੈਕਸਟਾਪ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਟੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ

8.ਐੱਮਐੱਸ ਵਰਡ ਖੋਲ੍ਹੋ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਈ ਐੱਨ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗੂਗਲ ਇਨਪੁਟ ਟੂਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ

9.ਜਿਉਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਰੋਮਨ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਮੇਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੋਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਢੁੱਕਵੀਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਹੇਠ ਸੁਝਾਅ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਵਿਖਾਏਗਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹੀ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਰ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਪੇਸ ਬਟਨ ਦੱਬ ਦਿਓ ਰੋਮਨ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਲੈ ਲਵੇਗਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਿਪੀਕਾਰ

ਲਿਪੀਕਾਰ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਪੀਕਾਰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਡੈਕਸਟਾਪ ਆਧਾਰਤ ਸਾਰੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐੱਮਐੱਸ ਵਰਡ ਐਕਸਲ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਉਹ ਵਰਲਡ ਪੈਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਿਪੀਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊ ਡਾਟ ਲਿੱਪੀਕਾਰ ਡੌਟ ਕੌਮ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਪੀਕਾਰ ਮਿਆਰੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ

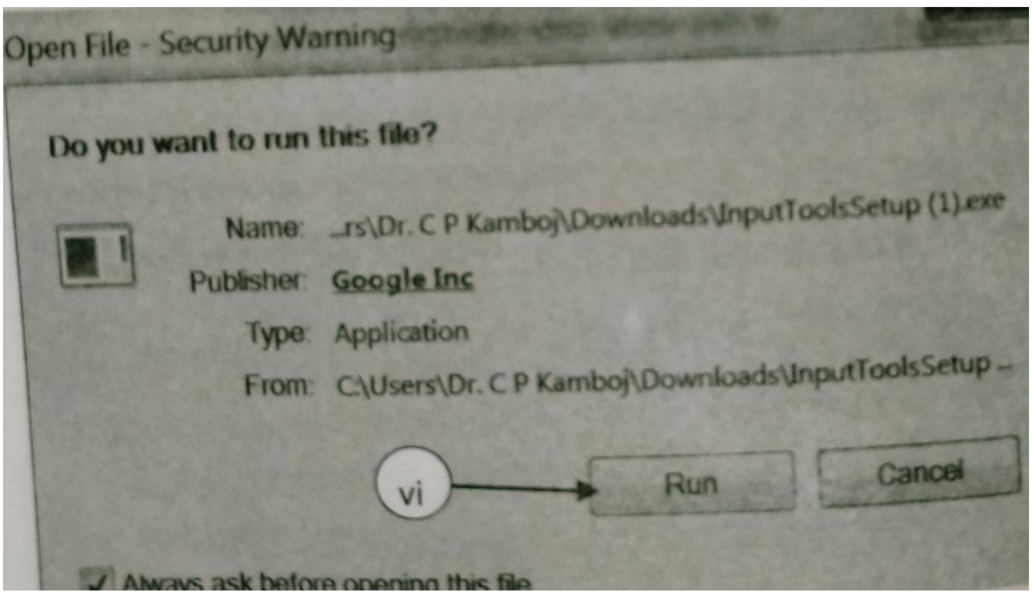

ਟੂਲ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਮਨ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਿਪੀਕਾਰ ਵਿਚ ਲੈਂਗੁਏਜ਼ ਬਸਲਣ ਲਈ ਸੈਟਿੰਗ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਇਸ ਚਿੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ

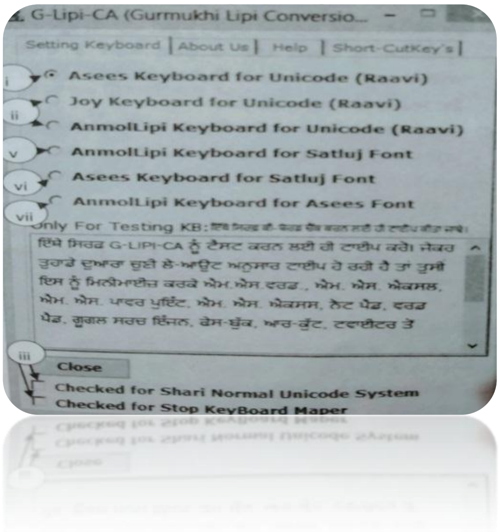

ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ ਰਾਹੀਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਸਮੇਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਈ ਮੇਲ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਰਾਵੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦਾ ਸੌਖਾ ਤਰੀਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਲਿਪੀ ਕਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿੰਡੋ ਸੈਵਨ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋ ਏਟ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਵਿੰਡੋ ਅਠੱਨਵੇ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਮੀਨੂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿੰਡੋ ਸੈਵਨ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਏਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੀ ਲਿਪਿਕਾ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨਾ

1.ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊ ਡਾਟ ਗੁਰਮੁਖੀ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਡੌਟ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੋ

2.ਮੁੱਖ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁੱਲ ਹੇਠਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਬਣੀ ਹਰੀ ਪੱਟੀ ਤੇ ਮਾਊਸ ਪੁਆਂਇੰਟਰ ਲੈ ਜਾਓ

3.ਉਤਾਂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਕਸਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ ਇੱਥੋਂ ਜੀ ਲਿਪਿਕਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ

4.ਨਵੀਂ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਕੀਤੀ ਉੱਪਰ ਜਿਹੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਦੀ ਲਿੰਕ ਦਿਸਣਗੇ

5.ਹੁਣ ਕਦਮ ਦਰ ਕਦਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰ ਲਓ

ਅੱਖਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ

ਅੱਖਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਲਾ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸੌ ਵੀਹ ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ ਸੈਂਤੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਖਾਕਿਆਂ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਸਰਚ ਰਿਪਲੇਸ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ ਰੋਮਨ ਅਤੇ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿੱਪੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਸਹੂਲਤ ਬੜੀ ਦਮਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਸਹੂਲਤ ਬੜੀ ਦਮਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਵਿੱਚ ਕਨਵਰਟ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦਾ ਕਮਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ

ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨਾ

ਅੱਖਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਅੱਖਰ ਡੌਟ ਜੱਟ ਸਾਈਟ ਡੌਟ ਕੌਮ ਜਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਡਾਟ ਕਾਮ ਦੀ ਡਾਊਨਲੋਡ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਇੱਥੋਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਬੱਤੀ ਬਿਟ ਜਾਂ ਚੌਂਹਠ ਬਿੱਟ ਲਈ ਅੱਖਰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਦੀ ਬੱਤੀ ਜਾਂ ਚੌਂਹਠ ਬਿੱਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਮਾਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਿਸ ਪੀਸੀ ਜਾਂ ਮਾਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਰਾਈਟ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਚਿੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਇੱਥੇ ਸਿਸਟਮ ਟਾਈਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਤੀ ਜਾਂ ਚੌਂਹਠ ਬਿਟ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲੇਗਾ ਇਕੋ ਅੱਖਰ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਫਾਈਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰੋ

ਅੱਖਰ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨਾ

1. ਅੱਖਰ ਦੀ ਆਰ ਆਰ ਜਾਂ ਜਿਪ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਐਕਸ ਟਰੈਕ ਅਨਜਿੱਪ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓ
2. ਅੱਖਰ ਬੱਤੀ ਬਿਟ ਨੂੰ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਪੈਨਲ ਦਾ ਯੂਜ਼ਰਸ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ ਇਸ ਦੀ ਚੇਂਜ਼ ਯੂਜ਼ਰਸ ਅਕਾਊਂਟ ਕੰਟਰੋਲ ਸੈਟਿੰਗ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਹੁਣ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਲਾਈਡਰ ਬਟਨ ਨੂੰ ਖਿਸਕਾ ਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਤੇ ਲੈ ਆਉ ਓਕੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਕੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਰੀਸਟਾਰਟ ਕਰ ਲਓ

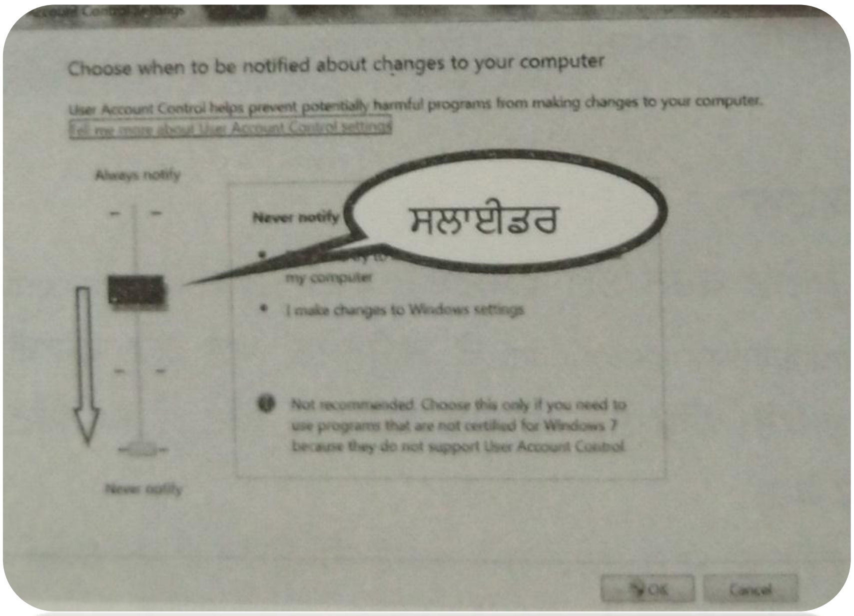

3. ਅੱਖਰ ਚੌਂਹਠ ਬਿਟ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਦੋ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕੰਮ ਕਰੋ ਤੇ ਫਿਰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਫੋਲਡਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੋ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਖਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਦੱਸ ਨਾਂ ਦੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫਾਈਲ ਤੇ ਰਾਈਟ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਚਿੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਹੁਣ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਕੌਮਪੀਬਿਲਟੀ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪੈਟੀਬਿਲਟੀ ਮੌਡ ਫਾਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕ ਬਕਸੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਡਰਾਪ ਡਾਊਨ ਲਿਸਟ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਇੱਥੋ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਐਕਸਪੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਅਪਲਾਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਓਕੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ
4. ਅੱਖਰ ਦੋ ਹਜਾਰ ਦੱਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫਾਈਲ ਤੇ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨਸੈਟਅੱਪ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਾਲੂ ਕਰੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਚ ਦੱਸੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਢੁੱਕਵੇਂ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦੇ ਜਾਓ

5. ਅਖੀਰ ਤੇ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਆਵੇਗਾ ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਚ ਨਕਲੀ ਸੀਡੀ ਕੀ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਾਰਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਸੀਡੀ ਬਟਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਲਓ ਜੇਕਰ ਸੀਡੀ ਕੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡੈਕਸਟਾਪ ਤੇ ਬਣੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਤੇ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਹੈਲਪ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
6. ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਸੀਡੀ ਕੀਅ Akhar2010@gmail.com ਤੇ ਈ ਮੇਲ ਕਰ ਦਿਉ ਖੋਜਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੋਲ਼ਾਂ ਅੱਖਰ ਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ

ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਅੱਖਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਅੱਖਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਖਰ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਊਸ ਦਾ ਕਰਸਰ ਸ਼ੁਰੂ ਚ ਰੱਖੋ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਟੀ ਟਾਈਜ਼ ਮੀਨੂੰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਮਾਂਡ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕ ਚੁਣੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲ ਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਬਟਣ ਜਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਐਫ ਸੇਵਨ ਬਟਣ ਤੋਂ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਅੱਖਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗ਼ਲਤ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਨੂੰ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏਗਾ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਇਕ ਸਪੈਲਿੰਗ ਚੈੱਕਰ ਬਕਸਾ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਇਸ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਟਣਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ
3. ਇਗਨੋਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਨਾਮ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਡਾਟਾਬੇਸ ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਹੀ ਮੰਨੇਗਾ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਨੋਰ ਬਟਣ ਰਾਹੀਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

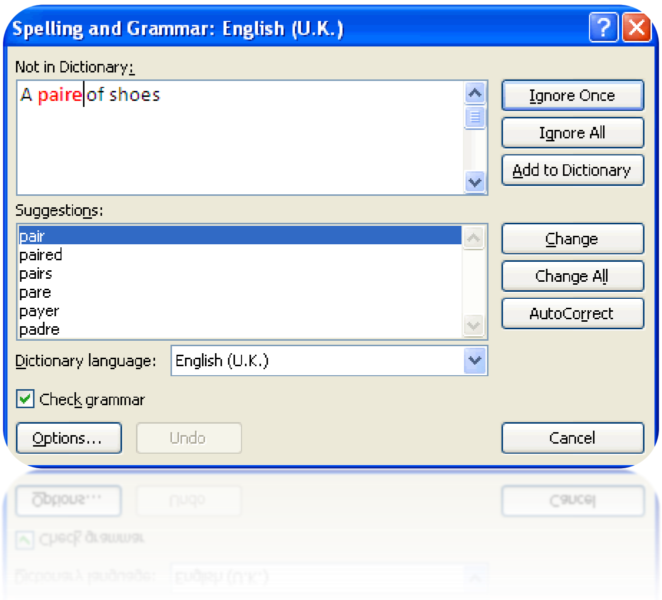

4. ਅਗਨੋਰ ਆਲ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਨੋਰ ਆਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
5. ਐਡ ਜੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਐਡ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
6. ਚੇਂਜ ਗ਼ਲਤ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸਜੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਸਹੀ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਲਈ ਚੇਂਜ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
7. ਚੇਂਜ ਆਲ ਸਾਰੇ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੇਂਜ ਆਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
8. ਆਪਸ਼ਨ ਅੱਖਰ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
9. ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਅੱਖਰ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਕੰਪਲੀਟ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਉੱਥੇ ਓਕੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ

ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ

ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਜੋ ਇੱਕੋ ਫ਼ੌਂਟ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੂਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਗੁਆਏ ਬਿਨਾਂ ਫੌਂਟ ਪਲਟਾਉਣ ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸੌ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਟੈੱਪ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ

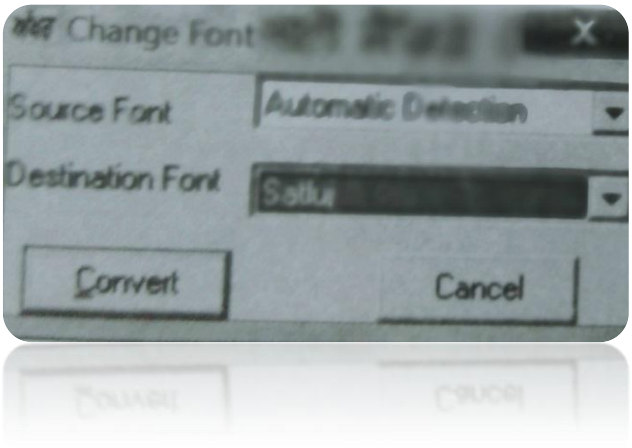

1. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਟੀਲਿਟੀ ਮੀਨੂੰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਅਤੇ ਫੇਰ ਕਰੰਟ ਫਾਈਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਦਾ ਬਕਸਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲ ਬਾਰ ਤੇ ਬਣੇ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਜਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਐੱਫ-8 ਬਟਣ ਦੱਬੋ
2. ਉਪਰਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਫਾਊਂਡ ਚੁਣੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਂਟ ਦੀ ਆਪਣਿਆਂ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਫੌਂਟ ਚੁਣੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਨਾਬ ਕਰੋ

Sources Font: Anmol lipi automatic detection

Distinctions fonts satluj

ਹੁਣ ਕਨਵਰਟਰ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਫੌਂਟ ਪਲਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਵੇਂ ਫੌਂਟ ਚ ਬਦਲਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਫੋਨ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਇੰਸਟਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਫੌਂਟ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਜੁਟੀ ਲੇਟ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਐਕਸਟਰਨਲ ਫਾਈਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਫੌਂਟ ਚੁਣੌਤੀ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਟਿਕਾਣੇ ਦੱਸ ਕੀ ਕਨਵਰਟ ਅਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ

ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਚ ਲਗਾਉਣਾ

ਅੱਖਰ ਰਾਹੀਂ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ ਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੋਸ਼ਕਾਰਾਂ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਅੰਕੜਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਖਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰਲੀ ਫਾਈਲ ਚ ਬਣੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ ਚ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਲਡ ਦੋ ਹਜਾਰ ਤੇਰਾਂ ਜਾਂ ਹੇਠਲੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਂਭ ਲਓ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰੋ।

1. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਟੀਲਾਈਟਸ ਮੀਨੂੰ ਦੀ ਸ਼ਾਰਟ ਫਾਈਲ ਕਮਾਂਡ ਲਓ ਜਾਂ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟੂਲ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
2. ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ ਬਟਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੋਰਸ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਟਾਰਗੇਟ ਫਾਈਲ ਦਾ ਪੱਥ ਦਰਸਾਊ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਡ੍ਰਾਪ ਡਾਊਨ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਚੁਣੋ
3. ਸ਼ਾਰਟ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ ਆਪਣੀ ਟਾਰਗਿਟ ਫਾਈਲ ਖੋਲ੍ਹੋ ਫਾਈਲ ਸੂਚੀ ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ ਚ ਲੱਗੀ ਮਿਲੇਗੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ

ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਇਹ ਪੰਜ ਦਰਪਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪਲਟਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਐਡੀਟਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹਨ ਕਨਵਰਟਰ ਵਿਦ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮੂਲ ਮੈਟਰ ਵਿਚਲੀ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਬੋਰਡ ਇਟੈਲਿਕ ਅੰਡਰਲਾਈਨ ਰੰਗ ਆਦਿ ਬਿਨਾਂ ਬਦਲੀਆਂ ਫੌਂਟ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਡਾਊਨਲੋਡ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧੀ

ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨਾ

1. ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਾਟ ਗੁਰਮੁਖੀ ਕਨਵਰਟਰ ਡੌਟ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੋ

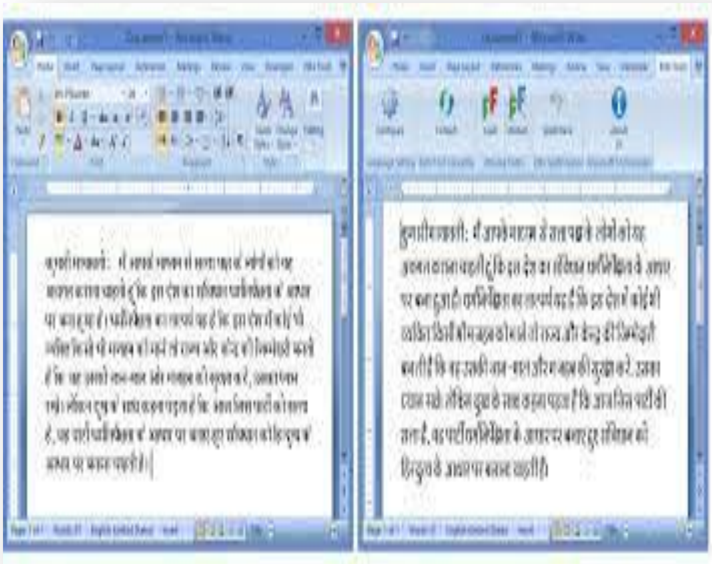

2. ਕ੍ਰੀਏਟ ਏ ਨਿਊ ਅਕਾਊਂਟ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਈ ਮੇਲ ਆਈਡੀ ਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਬਮਿਟ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਜਾਓਗੇ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਲਈ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਈਮੇਲ ਆਈਡੀ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਆਪਣਾ ਇਨਬਾਕਸ ਸਕੂਲ ਕੀ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਲਓ
3. ਹੁਣ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਵਾਲੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਯੂਜ਼ਰ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਪਾ ਕੇ ਲਾਗ ਇਨ ਕਰੋ
4. ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਵਾਲੇ ਲਿੰਕ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰ ਲਓ
5. ਹੁਣ ਸੈਟਅੱਪ ਫਾਈਲ ਚਲਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰ ਲਓ

ਵਰਤੋਂ ਵਿਧੀ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਚਾਲੂ ਕਰੋ
2. ਇਸ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਦੂਜੀ ਪੱਟੀ ਤੇ ਫਾਈਲ ਐਡਿਟ ਆਦਿ ਕੁਝ ਮੀਨੂੰ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਟੂਲ ਬਾਰ ਦੇ ਬਟਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਕਰੀਨ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ
3. ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਪੇਸਟ ਕਰੋ

4. ਟੂਲ ਬਾਰ ਤੋਂ ਫਾਰਮ ਫੌਂਟ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠ ਦਾ ਫੌਂਟ ਚੁਣੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਚ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
5. ਟੋਲ ਬਾਰ ਦੇ ਟੂ ਫੋਂਟ ਵਾਲੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਇੱਥੇ ਉਸ ਫੋਂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਕਨਵਰਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਸੀਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਅਸੀਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
6. ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਬਟਨ ਕਨਵਰਟਰ ਵਿਦਾਊਟ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕਨਵਰਟ ਵਿਦ ਫਾਰਮੈਟਿੰਗ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਫਾਰਮੇਟਿੰਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਲਡ ਈਟੈਲਿਕ ਟੇਬਲ ਫੋਂਟ ਰੰਗ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਫੌਂਟ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਨਵਰਟ ਵਿਦ ਫਾਰਮੇਟਿੰਗ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ ਬਿਨਾਂ ਫਾਰਮੈਟ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਿਦਾਊਟ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਫੌਂਟ ਤਬਦੀਲ ਦਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਦੀ ਓਕੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ ਹੁਣ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਲਾ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸੌ ਵੀਹ ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ ਸੈਂਤੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਖਾਕਿਆਂ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਸਰਚ ਰਿਪਲੇਸ ਸਹੂਲਤ   ਹੈ। ਫੌਂਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ ਰੋਮਨ ਅਤੇ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿੱਪੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਸਹੂਲਤ ਬੜੀ ਦਮਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਸਹੂਲਤ ਬੜੀ ਦਮਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਯੂਨੀਕੋਡ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਵਿੱਚ ਕਨਵਰਟ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦਾ ਕਮਾਲ ਹੈ।

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਅੱਖਰ---ਸਾਫਟਵੇਅਰ

ਲਿਪੀਕਾਰ---ਬੋਲ ਕੇ ਟਾਇਪ ਕਰਨਾ ਵਾਲ ਸਾਫਟਵੇਅਰ

ਸੈਪੱਲ ਚੈਕਰ---ਅੱਖਰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ---ਫੌਂਟ ਬਦਲੀ

ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ---ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਫੌਂਟ

ਓਸੀਆਰ--- ਵਰਡ ‘ਚ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਫਟ ਵੇਅਰ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1.ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ. ਇੱਕ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਚ ਬਦਲਣਾ

ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਖਰ ਜੋੜ

ੲ. ਵਿਆਕਰਨ ਪੱਖੋਂ ਨਿਰੀਖਣ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

2. ਗੂਗਲ ਇਨਪੁੱਟ ਟੂਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

ੳ. 22 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ

ਅ. 24 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ

ੲ. 18 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ

ਸ. 10 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ

3. ਗੁਗਲ ਇਨਪੁੱਟ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ

ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਚੋਣ

ੲ. ਰਨ ਕਮਾਂਡ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

4. ਲਿਪੀਕਾਰ ਕੀ ਹੈ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ

ਅ. ਕਹਾਣੀਕਾਰ

ੲ. ਨਾਵਲਕਾਰ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

5.ਲਿਪੀਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਪੈਕੇਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ੳ. ਐੱਮਐੱਸ ਵਰਡ

ਅ. ਐਕਸਲ

ੲ. ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

6. ਲਿਪੀਕਾਰ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ੳ. WWW. lipikaar.com

ਅ. www kaarlipi.on

ੲ. www kaarlipi.in

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

7. ਜੀ ਲਿਪਿਕਾ ਕੀ ਹੈ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ

ਅ. ਹਾਰਡਵੇਅਰ

ੲ. ਬੁੱਕ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

8. ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿੰਡੋ ਸੈਵਨ ਅਤੇ ਵਿੰਡੋ ਏਟ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ.ਸਹੀ

9. ਜੀ ਲਿਪਿਕਾ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨਾ

ੳ. ਵੈੱਬਸਾਈਟ

ਅ. www.gurmukhifontconverter.com

ੲ. www.gurmukhifontconverter.co

ਸ. www.gurmukhionverter.com

10. ਅੱਖਰ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਕਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ੳ. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਅ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ੲ. ਪਟਿਆਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

11. ਅੱਖਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕਿਸ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ੳ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ

ਅ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ

ੲ. ਸੀਪੀ ਕੰਬੋਜ

ਸ. ਡਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

12. ਅੱਖਰ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੰਨੇ ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ੳ. 120 ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ 37 ਕੀ ਬੋਰਡ

ਅ. 120 ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ 39ਕੀ ਬੋਰਡ

ੲ. 125 ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ 36 ਕੀ ਬੋਰਡ

ਸ. 130 ਫੌਂਟਾਂ ਅਤੇ 33 ਕੀ ਬੋਰਡ

13. ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ

ੳ. ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨਾ

ਅ. ਅੱਖਰ ਜੋੜਨਾਂ

ੲ. ਅੱਖਰ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇਖਣਾ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

14. ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ

ੳ. ਇੱਕ ਫ਼ੌਂਟ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਚ ਬਦਲਣਾ

ਅ. ਇਕ ਫੌਂਟ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ

ੲ. ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਡ ਕਰਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਹੁਣ ਨਹੀਂ

15. ਕੀ ਅੱਖਰ ਰਾਹੀਂ ਨਾਂਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ੳ.ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਅੱਖਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਲਿਪੀਕਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ
3. ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ
4. ਸਪੈੱਲ ਚੈਕਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੱਸੋ।
5. ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://punjabipedia.org/topic.aspx?txt=%E0%A8%B8%E0%A8%BE%E0%A8%AB%E0%A8%9F%E0%A8%B5%E0%A9%87%E0%A8%85%E0%A8%B0

https://pa.punjabipedia.org/wiki/%E0%A8%B8%E0%A8%BE%E0%A8%AB%E0%A8%BC%E0%A8%9F%E0%A8%B5%E0%A9%87%E0%A8%85%E0%A8%B0

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ਸ	2. ੳ	3. ਸ	4. ੳ	5. ਸ
6. ੳ	7. ੳ	8. ਅ	9. ਅ	10. ੲ
11. ੲ	12. ੳ	13. ੳ	14. ੳ	15. ਅ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-11 : ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਤੋਂ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਨਗੇ ।**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸੰਬਧੀ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਵਸਥਾ ਚ ਕਲਾਇੰਟ ਅਤਿ ਸਰਵਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਰਵਰ ਉਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਲਾਇੰਟ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਖੇਤਰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਇੱਕ ਪੈਕਟ ਆਧਾਰਤ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਹੜੇ ਪੈਕਟ ਨੇ ਕਿੱਧਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਭਾਗ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੂਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਚ ਰੂਟਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਰੂਟ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੂਟ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਡਾਟੇ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਡ੍ਰੈੱਸ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਈ ਪੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਡਾਟੇ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯਮ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀ ਸੀ ਪੀ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਵਿਸ਼ਾ:

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-2 ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਾਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਸਾਡੀ ਸਕੂਲੀ ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦੋ ਫ਼ਰੋਖ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ:

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਐਡਵਾਂਸ ਰਿਸਰਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਫ਼ੌਜ ਦਰਮਿਆਨ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਰਪਾਨੈੱਟ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਤੰਬਰ 1969ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉੱਨੀ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਸਨਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜੁੜੇ ਅੱਜ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਈਜਾਦ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਲੱਭਣ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਈ ਮੇਲ ਭੇਜਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1.ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੇਲ ਈ ਮੇਲ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ

2.ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ ਵੇਖਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3.ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

4.ਈ ਪੇਪਰ ਅਰਥਾਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5.ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਖ਼ਰੀਦੋ ਫ਼ਰੋਖਤ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6.ਕਿਸੇ ਚਰਚਾ ਸੱਥ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7.ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਸਟੋਰ ਪਾਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਜੀਵਨ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

9.ਆਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

10.ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਕੋਰਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਫ਼ਾਰਮ ਭਰਨ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵੀਡਿਓ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣ ਆਦਿ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਵਸਥਾ ਚ ਕਲਾਇੰਟ ਅਤਿ ਸਰਵਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਰਵਰ ਉਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਲਾਇੰਟ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਖੇਤਰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਇੱਕ ਪੈਕਟ ਆਧਾਰਤ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਹੜੇ ਪੈਕਟ ਨੇ ਕਿੱਧਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਭਾਗ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੂਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਚ ਰੂਟਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਰੂਟ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੂਟ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਡਾਟੇ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਡ੍ਰੈੱਸ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਈ ਪੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਡਾਟੇ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯਮ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀ ਸੀ ਪੀ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਭਾਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੂਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕਲ ਆਦਿ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਰਵਰ ਅਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਡਰੈੱਸ

ਰਵਾਇਤੀ ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿਚ ਵੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਥਾਂ ਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਐਡਰੈੱਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਡਰੈੱਸ ਆਈ ਪੀ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਐਡਰੈੱਸ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ ਪੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਡਾਟੇ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਈ ਪੀ ਐਡਰੈੱਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਖੇੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਤੇ ਅਖੀਰਲਾ ਭਾਗ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ 165.21.34.10 ਇੱਕ ਆਈਪੀ ਅਡਰੈੱਸ ਹੈ। ਆਈ ਪੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈਪੀ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਂ ਡੀ ਐੱਨ ਐੱਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ ਪੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ ਦੇ ਭਾਗ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਖੇੜਦੇ ਹਨ ਹਰੇਕ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡੋਮੇਨ ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਈਪੀ ਐਡਰੈੱਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ www.punjabicomputer.com ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ ਡੀ ਐਨ ਐਸ ਸਰਵਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਵਰ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ

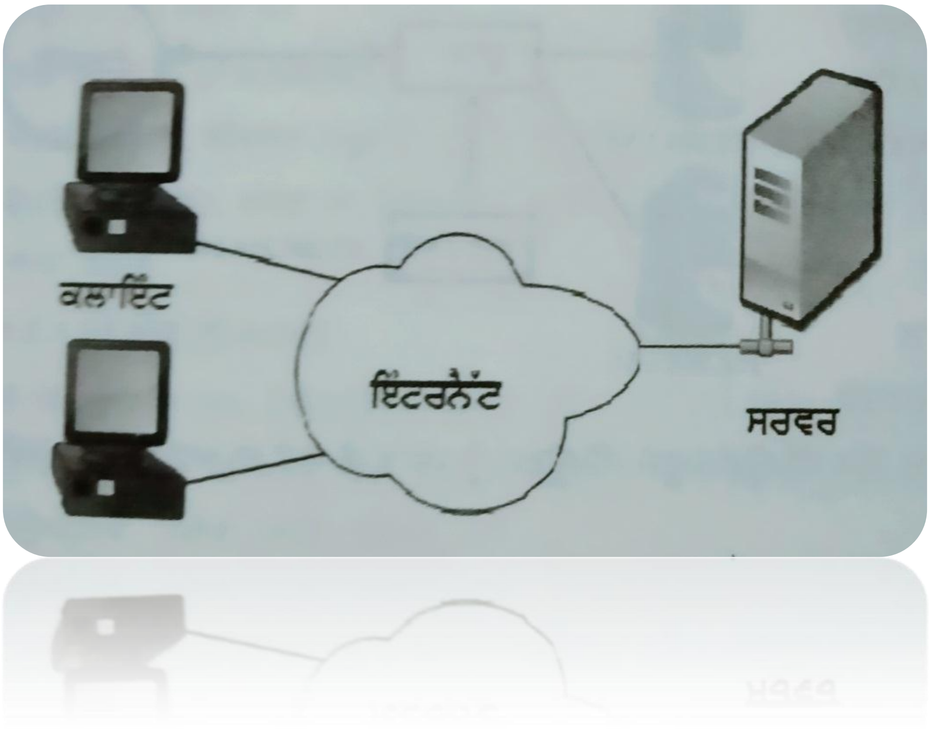

ਦਾ ਆਈਪੀ ਐਡਰੈੱਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਈ ਪੀ ਐਡਰੈੱਸ ਵੈੱਬ ਸਰਵਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਸਹੀ ਐਡਰੈੱਸ ਵਾਲੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਹੂਲਤਾਂ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਾਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਈ ਮੇਲ

ਈਮੇਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠ ਫੋਟੋਆਂ ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਭੇਜਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਵੈੱਬਸਾਈਡ

ਇਸ ਨੂੰ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਜਾਂ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੈੱਬ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੈੱਬ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਵੈੱਬਸਾਈਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਵਿਚ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਚਰਚਾ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਚਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟਾਈਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਦੂਸਰਾ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਫ਼ਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੈ। ਕਿ ਇੱਥੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਇਸ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਚੈਟਿੰਗ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਈ ਕਾਮਰਸ

ਸ਼ਬਦ ਕਾਮਰਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦੋ ਫ਼ਰੋਖ਼ਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਜੋਖੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਸਤਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਿ ਘਰ ਮਘਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੈੱਬ ਸਰਫਿੰਗ

ਵੈੱਬ ਸਰਫਿੰਗ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ। ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਫਰੋਲਾ ਫਰੋਲੀ ਕਰਨੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਰੂਪੀ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਚੁੱਭੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਐਡਰੈੱਸ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਐੱਡਰੈੱਸ ਬਾਰ ਉਪਰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਡਰੈੱਸ ਲਿਖਣਾ ਉਪਰੰਤ ਐਂਟਰ ਬਟਨ ਦੱਬਣ ਤੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਖੋਲ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੈੱਬ ਸਰਫਿੰਗ ਲਈ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸਰਚ ਇੰਜਣ :

ਸਰ ਇੰਜਣ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਜੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਐਡਰੈੱਸ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਸਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਕੀ ਵਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਂਟਰ ਬਟਨ ਦਬਾਇਆ ਹੀ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਕ ਇਹ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਇਨਡੈਕਸ ਆਫ ਹਿੰਟਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵਾਕੰਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਰਚ ਲਗਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਟੈੱਪ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ

1. ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਤੇ ਸਰਚ ਬਾਕਸ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟਾਈਪ ਕੀਤੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

2. ਸਰਚ ਚ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

3. ਹੁਣ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਇੰਡੈਕਸ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਪੇਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲੱਭੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੀ-ਵਰਡ ਦਰਜ ਹਨ ਜਿਸ ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਤੇ ਇਕ ਇਹ ਕਿ ਵਰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੁਝ ਅਗਲੇ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਜਾਂ ਵੈੱਬ ਪੰਨੇ ਦਾ ਅਡਰੈੱਸ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

4. ਹੁਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਹੀਟਸ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈੱਬ ਨਾਂ ਦੇ ਰਾਈਟ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਓਪਨ ਇਨ ਨਿਊ ਟੈਬ ਜਾਂ ਓਪਨ ਇਨ ਨਿਊ ਵਿੰਡੋ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਅੱਜ ਨੈੱਟ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤ ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਗਏ ਹਨ

google
yahoo
Baidu
MSN
Bing

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗੂਗਲ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਖੋਜ ਪੰਜਾਬੀ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਖੋਜ ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਟ ਕਾਮ ਨਾਂ ਦਾ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦੇ ਵੈੱਬ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ : ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹਨ

ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ

ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। ਜੋ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਵਿਚਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਦੀ ਐੱਡਰੈੱਸ ਬਾਰ ਚ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲਿਖ ਕੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਖੋਲ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਲਰ, ਗੂਗਲ ਕ੍ਰੋਮ, ਮੋਜ਼ਿਲਾ, ਫਾਇਰਫਾਕਸ, ਓਪੇਰਾ, ਸਫ਼ਾਰੀ ਆਦਿ

ਐਚਟੀਐਮਐਲ

ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਸਟ ਮਾਕ ਐਪ ਲੈਂਗੁਏਜ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੈੱਬ ਪੇਜਾਂ ਤੋਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਐਚਟੀਐਮਐੱਲ ਕੋਡ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਯੂਆਰਐੱਲ

ਯੂਆਰਐਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਰਿਸੋਰਸ ਲੋਕੇਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਐਡਰੈੱਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਯੂਆਰਐੱਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਹਾਈਪਰ ਲਿੰਕ

ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਿੰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਲਿੰਕ ਇਕ ਵੈੱਬ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵੈੱਬ ਪੰਨੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿੰਕਸ ਨੂੰ ਹਾਈਪਰਲਿੰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈਪਰਲਿੰਕ ਕਿਹਾ ਲਿੰਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਸਿੱਧਾ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਮਾਊਸ ਪੁਆਂਇੰਟਰ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹਾਈਪਰ ਲਿੰਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਹੱਥ ਵਰਗੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੋਮ ਪੇਜ :

ਕਿਸੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਹੰਪੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਪੰਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਮ ਪੇਜ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਤਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਪੇਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਤਤਕਰੇ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪਾਠ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਮ ਪੇਜ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਹੋਮ ਪੇਜ ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐੱਫਟੀਪੀ

ਐਫਟੀਪੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਫਾਈਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੱਕ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਹਨ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਫਟੀਪੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੈੱਬ ਸਰਵਰ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਉਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਵੈੱਬਪੇਜ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੈੱਬ ਸਰਵਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਕੋਈ ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵੈੱਬ ਸਰਵਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇ

ਐਚਟੀਟੀਪੀ

ਐਚਟੀਟੀਪੀ ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਸਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਹਨ ਜੋ ਵੈੱਬ ਲਿੰਕ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

ਆਈਐੱਸਪੀ

ਆਈਐੱਸਪੀ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਈਐਸਪੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਸਿਕ ਫੀਸ ਅਤੇ ਨੈੱਟ ਗਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੋਮੇਨ ਨੇਮ ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਟੀ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਪੀ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਸੈਂਕੜੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਫੌਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਈ ਮੇਲ ਭੇਜਣਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਸਨੇਹੇ ਨੂੰ ਈ ਮੇਲ ਵਜੋਂ ਭੇਜਣ ਦੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੀਮੇਲ, ਯਾਹੂ. ਰੈਪਿਡ,ਮੇਲ, ਹੌਟਮੇਲ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਹੀਂ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਵਰਤ ਕੇ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

1.ਈ ਮੇਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ ਮੇਲ ਯਾਹੂ ਆਦਿ ਖੋਲ੍ਹੋ ਤੇ ਇਸਦੇ ਯੂਜ਼ਰ ਨੇਮ ਪਾਸਵਰਡ ਭਰ ਕੇ ਲਾਗਿਨ ਹੋਵੋ

2. ਕੰਪੋਜ਼ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇ ਦਾ ਈਮੇਲ ਪਤਾ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਯੂਨੀਕੋਡ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨੀ ਟਾਈਪ ਆਦਿ

ਚਾਲੂ ਕਰੋ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਲੇਆਊਟ ਚੁਣੋ

3. ਸਬਜੈਕਟ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

4. ਈਮੇਲ ਸੈਂਡ ਕਰ ਦਿਓ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਸਰਚ ਕਰਨਾ

ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਸ ਦਾ ਈਮੇਲ ਪਤਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਕੀਵਰਡ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੈੱਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣ ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹੇਠਾਂ ਗੂਗਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਗੂਗਲ ਸਰਚ ਇੰਜਣ

ਗੂਗਲ ਦਾ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ

1.ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊਡਬਲਿਊ ਗੂਗਲ ਡੌਟ ਕੌਮ ਤੋਂ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਖੋਲ੍ਹੋ

2.ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਚਾਲੂ ਕਰ ਲਓ ਇਸ ਦੀ ਸਰਚ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਤੇ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

3. ਹੇਠਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਕੰਮ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਓ

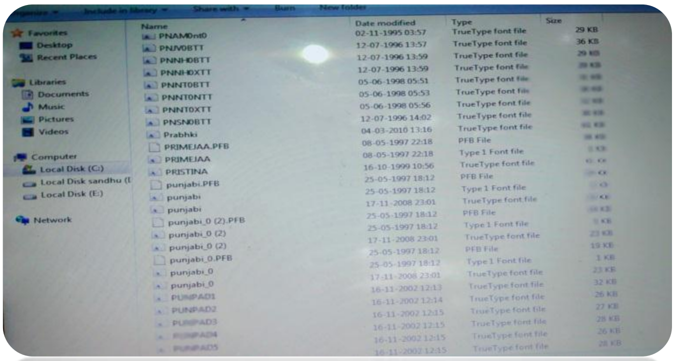

ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਇੰਜਣ :

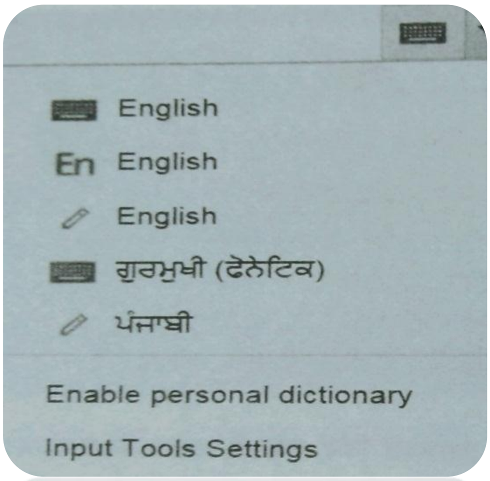

ਇਹ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਮਨ ਰਮਿੰਗਟਨ ਫੋਨੈਟਿਕ ਕੀਬੋਰਡ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਅਰਥ ਅਤੇ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨੂੰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www. punjabikhoj. learnpunjabi .org ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਖੋਜ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਗੂਗਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੈ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਸੋਧਕ

ਸੋਧਕ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਆਨਲਾਈਨ ਸਪੈੱਲ ਚੈੱਕਰ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟਾਈਪਿੰਗ ਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਿਛੋਕੜ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਹੋਏ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣਿਆਂ ਪਛਾਣ ਕੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦਰਮਿਆਨ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਗਮ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਸੰਚਾਲਨ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ

ਵਰਤੋਂ ਵਿਧੀ

1.ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਜੀ ਟੂ ਐਸ ਲਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਟ ਓਆਰਜੀ ਖੋਲ੍ਹੋ

2.ਜੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਲੈਂਗੁਏਜ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਤੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਚੁਣੋ

3. ਉੱਪਰਲੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੈਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਾਲਾ ਮੈਟਰ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਫਾਈਲ ਅੱਪਲੋਡ ਕਰੋ

4. ਹੁਣ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ ਹੇਠਲੀ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਪੈਡ ਵਿੱਚ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਮੈਟਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਵਰਤ ਲਓ

5. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਵੈੱਬ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਪਲਟ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਈ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਦਿੱਤੇ ਬਟਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

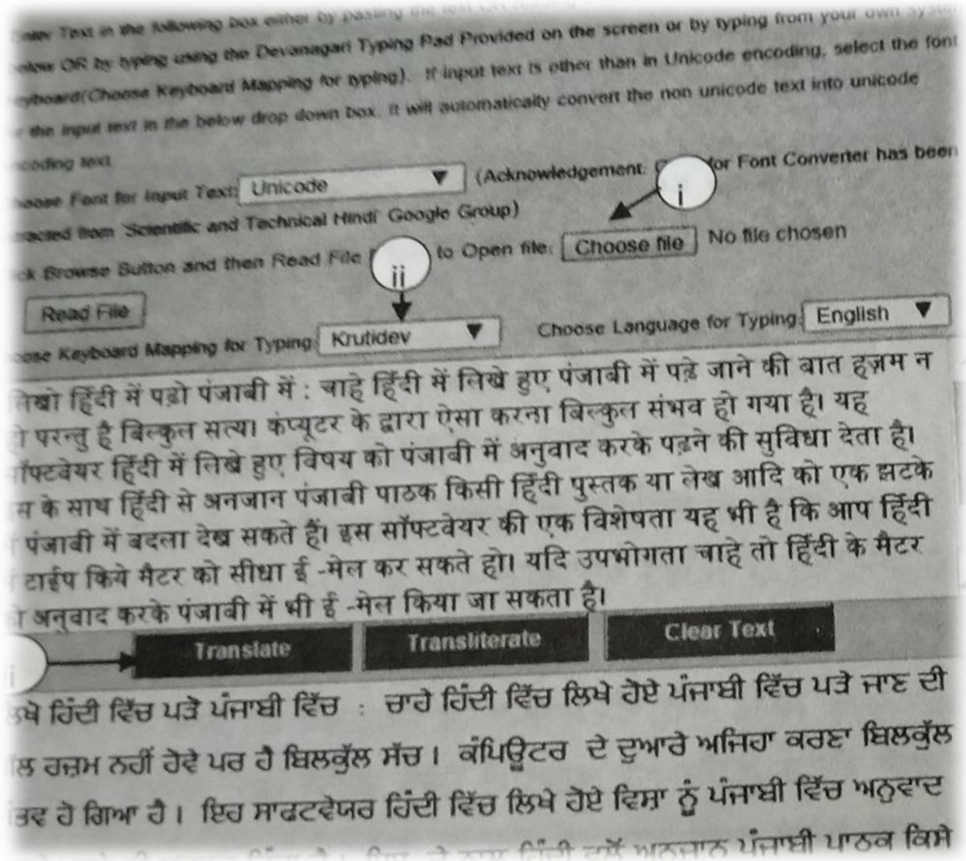

ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਲਗਪਗ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਐੱਚ ਟੂ ਪੀ ਲਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਟ ਓ ਆਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਹਿੰਦੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਮੰਗਲ ਚ ਬਣੀ ਫਾਈਲ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਵਿਚ ਕਰੁਤੀਦੇਵ ਅਨਮੋਲ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਕੀਬੋਰਡ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਵਰਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉੱਪਰ ਸ਼ੈਡ ਈ ਮੇਲ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਹੂਬਹੂ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਪੂਰੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਰੋਮਨ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ

ਗੂਗਲ ਇਨਪੁੱਟ ਟੂਲ ਰਾਹੀਂ ਰੋਮਨ ਤੋਂ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਫੌਂਟ ਜਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਨਮੋਲ ਸੋਗਾਤ ਹੈ

ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

1. ਵੈਬਸਾਇਟ www.google.com/inputtools/try ਨੂੰ ਖੋਲੋ।

2. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਧੁਨੀਆਤਮਿਕ ਵਿਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਰੋਮਨ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਰੋਮਨ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰੂਪ ਹੇਠਾਂ ਸੁਝਾਅ ਸੂਚੀ ਚ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ

3. ਸੁਝਾਅ ਸੂਚੀ ਵਾਲਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਸਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸਪੇਸ ਬਟਨ ਦੱਬ ਦਿਓ ਜੇ ਸਹੀ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਹੇਠਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਊਸ ਨਾਲ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਚੁਣੋ

ਉਰਦੂ ਹਿੰਦੀ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ

ਕਈ ਸਾਲ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦਰਮਿਆਨ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ ਲਿਪੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਿਹੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ[

ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਵੈਬਸਾਇਟ ਨੂੰ www.uh.Learnpunjabi.org ਖੋਲੋ
2. ਸਲੈਕਟ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਉਰਦੂ ਟੂ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਟੂ ਉਰਦੂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
3. ਇਨਪੇਜ ਚ ਬਣੀ ਉਰਦੂ ਦੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਚੂਸ ਫਾਈਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਫਾਈਲ ਦਾ ਪੱਥ ਦਰਸਾਊ ਤੇ ਹੁਣ ਅਪਲੋਡ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
4. ਉਰਦੂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਚ ਸਿੱਧਾ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਮਨ ਉਰਦੂ ਹਿੰਦੀ ਰਮਿੰਗਟਨ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਅਨਮੋਲ ਹਿੰਦੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
5. ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਾਂਸਲਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੈੱਬਸਾਈਟਸ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਚਾਲੂ ਕਰਕੇ ਦੂਜਾ ਆਨਲਾਈਨ ਸਕਰੀਨ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਕੇ ਤੀਜਾ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ ਕਰਕੇ

ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਟਰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਾਈਲ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਟਰਾਂਸਲੇਟ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਾਂਸਲਿਟਰੇਸ਼ ਵਾਲੀ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟਰਾਂਸਲੇਟ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਈਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਜਲਈ ਖ਼ਤ ਭੇਜੋ ਬਟਣ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-2 ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਾਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਲਗਪਗ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਡਬਲਿਊ ਐੱਚ ਟੂ ਪੀ ਲਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਟ ਓ ਆਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਹਿੰਦੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਮੰਗਲ ਚ ਬਣੀ ਫਾਈਲ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਵਿਚ ਕਰੁਤੀਦੇਵ ਅਨਮੋਲ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਕੀਬੋਰਡ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦਰਮਿਆਨ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੰਮ

ਕੀਤਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਗਮ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

MT---ਮੈਡੀਕਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

IT---ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ

ਗਲੋਬਲਾਈਜੇਸ਼ਨ---ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਖਣਾ

ਆਨ-ਲਾਇਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ---ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ

ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ---ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਫੌਂਟ

ਫੌਂਟ--- ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਾਇਜ਼

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਇੰਟਰਨੈੱਟ............ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਮ ਹੈ

   ੳ. ਨੈਸ਼ਨਲ

   ਅ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ

   ੲ. ਭਾਰਤੀ

   ਸ. ਜਰਮਨੀ

2. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ੳ. ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ

ਅ. ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ

ੲ. ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ

ੳ. ਅਮਰੀਕਾ

ਅ. ਜਰਮਨ

ੲ. ਭਾਰਤ

ਸ.ਇੰਗਲੈਂਡ

4. ARPA ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਹੈ

ੳ..ਐਡਵਾਂਸ ਰਿਸਰਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਏਜੰਸੀ

ਅ. ਅਡਵਾਂਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਸਰਚ ਏਜੰਸੀ

ੲ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

5. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਐਡਵਾਂਸਡ ਰਿਸਰਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ

ੳ. ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ

ਅ. ਕਾਰ ਵਿਵਹਾਰ

ੲ.ਘਰੇਲੂ ਵਿਵਹਾਰ

ਸ. ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ

6. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸੀ

ੳ. Arpanet

ਅ. Aeroplanes

7. Arpanet ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ

ੳ. 1976

ਅ. 1969

ੲ. 1869

ਸ. 1865

8. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ

ੳ. ਈ ਮੇਲ

ਅ. ਵੈੱਬਸਾਈਟ

ੲ. ਸੂਚਨਾਵਾਂ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

9. ਈ ਮੇਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਹੈ

ੳ. ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੇਲ

ਅ.ਇੰਜਣ ਮੇਲ

ੲ. ਇਕਬਲ ਮੇਲ

ਸ. ਇਕਵਰਡ ਮੇਲ

10. ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. www or worldwide

ਅ. www orwide world

ੲ. www worldwide or

ਸ. www or wideworld

11. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ.ਚੈਟਿੰਗ

ਅ ਬੈਟਿੰਗ

ੲ. ਸਨੈਪ ਚੈਟਿੰਗ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ

ੳ. ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ

ਅ. ਐੱਚਟੀਐੱਮਐੱਲ

ੲ.ਯੂਆਰਐਲ

ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

13. HTML ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਹੈ

ੳ. ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਸਟ ਮਾਰਕ ਅਪ ਲੈਂਗੂਏਜ

ਅ. ਹਾਈਪਰ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ ਬਿਲਿੰਗਜ਼

ੲ. ਹਾਈਪਰ ਲੈਂਗਜ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

14. ਹੋਮ ਪੇਜ਼ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ........... ਪੇਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ੳ. ਪਹਿਲਾ

ਅ. ਦੂਜਾ

ੲ. ਤੀਜਾ

ਸ. ਚੌਥਾ

15. HTML ਵਿੱਚ …………………..ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਟੈਗ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ੳ. ਦੋ

ਅ. ਤਿੰਨ

ੲ..ਚਾਰ

ਸ. ਪੰਜ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ
2. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ?
3. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ
4. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://punjabipedia.org/topic.aspx?txt=%E0%A8%87%E0%A9%B0%E0%A8%9F%E0%A8%B0%E0%A8%A8%E0%A9%88%E0%A9%B1%E0%A8%9F%20%E0%A8%A6%E0%A9%80%20%E0%A8%B5%E0%A8%B0%E0%A8%A4%E0%A9%8B%E0%A8%82%20%E0%A8%B8%E0%A8%AE%E0%A9%87%E0%A8%82%20%E0%A8%B8%E0%A8%BE%E0%A8%B5%E0%A8%A7%E0%A8%BE%E0%A8%A8%E0%A9%80%E0%A8%86%E0%A8%82

https://www.punjabitribuneonline.com/news/archive/features/%E0%A8%87%E0%A9%B0%E0%A8%9F%E0%A8%B0%E0%A8%A8%E0%A9%88%E0%A9%B1%E0%A8%9F-%E0%A8%9C%E0%A8%BC%E0%A8%BF%E0%A9%B0%E0%A8%A6%E0%A8%97%E0%A9%80-%E0%A8%95%E0%A9%80%E0%A8%A4%E0%A9%80-%E0%A8%86%E0%A8%B8-1628562

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ਅ	2. ੲ	3. ੳ	4. ੳ	5. ੳ
6. ੳ	7. ਅ	8. ਸ	9. ੳ	10. ੳ
11. ੳ	12. ਸ	13. ੳ	14. ੳ	15. ੳ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-12 : ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ :

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਅਮਰੀਕੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਸਕੀ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਗੈਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਲੱਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਰਤੀ

ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਫੌਂਟ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਇਸ ਡੰਗ ਟਪਾਊ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗੈਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਈ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਵਿਸ਼ਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਹੱਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਅਮਰੀਕੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਸਕੀ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਗੈਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਲੱਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਫੌਂਟ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਇਸ ਡੰਗ ਟਪਾਊ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗੈਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਈ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਐੱਮਐੱਸ ਵਰਡ ਦੋ ਹਜਾਰ ਸੱਤ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ

ਕਈ ਵਾਰ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਸਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਏਕੋ ਓਂਕਾਰ ਆਦਿ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਫੋਂਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਿੰਬਲ ਨਾਂ ਦਾ ਫੋਂਟ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਰਲਡ ਦੀ ਇਨਸਰਟ ਸਿੰਬਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

1. ਇਨਸਰਟ ਟੈਬ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
2. ਰੀਬਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਸਿੰਬਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
3. ਹੁਣ ਮੋਰ ਸਿੰਬਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਡਾਇਲਾਗ ਬਾਕਸ ਖੋਲ ਲਓ
4. ਉਪਰਲੇ ਫੌਂਟ ਵਾਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਫੌਂਟ ਚੁਣੋ
5. ਲੋੜੀਂਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
6. ਇਨਸਰਟ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਦਿਓ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਕਰਸਰ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ

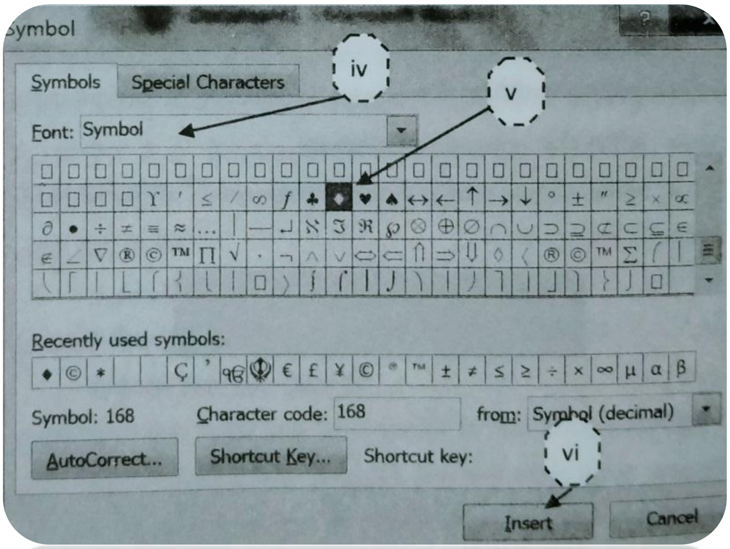

ਫਾਰਵਰਡ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੱਖਰ ਸ਼ਬਦ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਫੌਂਟ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਫੌਂਟ ਵੀ ਜਾਣ ਦਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਾਊਸ ਰਾਹੀਂ ਫੌਂਟ ਬਕਸੇ ਤੋਂ ਫੌਂਟ ਚੁਣਨ ਦੀ ਲੋੜ

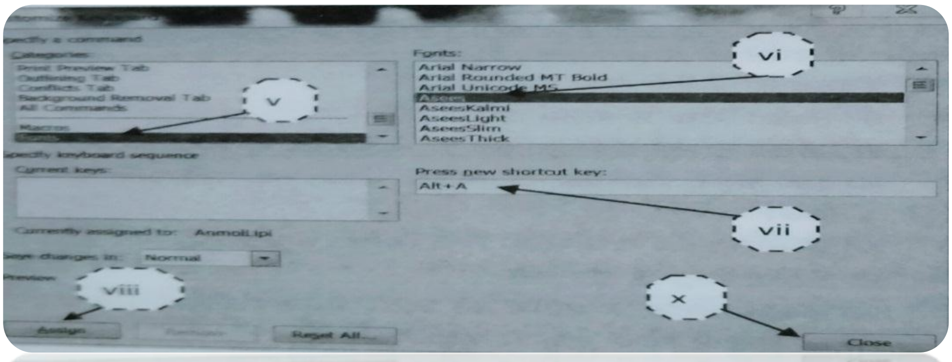

ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ

1. ਫੋਨ ਟੈਪ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਫਿਸ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
2. ਹੁਣ ਹੇਠੋਂ ਵਰਲਡ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੋ
3. ਡਾਇਲਾਗ ਬਕਸੇ ਤੋਂ ਕਸਟੋਮਾਈਜ਼ ਰੀਬਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
4. ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਕਸਟੋਮਾਈਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਇੱਥੋਂ ਕਸਟੋਮਾਈਜ਼ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
5. ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਚ ਵੰਡੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਕਰੀਨ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ ਇੱਥੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਫੌਂਟਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
6. ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਫੌਂਟ ਚੁਣੋ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਦਾ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੋ
7. ਪ੍ਰੈੱਸ ਨਿਊ ਸ਼ਾਰਟ ਕਡ਼ਕੀ ਵਾਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਬਟਨ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਆਲਟ ਮਾਈਨਸ ਏ ਬਟਨ ਦੱਬਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਆਲਟ ਅਤੇ ਏ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਦਿਵਾਓ
8. ਹੁਣ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਾਇਨ ਬਟਨ ਨੂੰ ਦਬਾਓ
9. ਪੰਕਤੀ ਕ੍ਰਮ ਚੌਥਾ ਛੇਵਾਂ ਅੱਠਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੌਂਟ ਦਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
10. ਹੁਣ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਕਲੋਜ਼ ਅਤੇ ਉਕਤ ਇੱਕਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੱਖਰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਬਰ ਆਖ਼ਿਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੇਠ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

1. ਇਨਸਰਟ ਟੈਬ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
2. ਰੀਬਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਸਿੰਬਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
3. ਹੁਣ ਮੋਰ ਸਿੰਬਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਡਾਇਲਾਗ ਬਾਕਸ ਖੋਲ ਲਓ

4. ਉਪਰਲੇ ਫੌਂਟ ਵਾਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਫੋਨ ਚੁਣੋ
5. ਲੋੜੀਂਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
6. ਹੇਠੋਂ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਕੀ ਵਾਲੇ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
7. ਪ੍ਰੈੱਸ ਨਿਊ ਸ਼ਾਰਟ ਘਟਦੀ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਚ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਕੇ ਟਾਈਪ ਕਰੋ
8. ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਸਾਇਨ ਕਲੋਜ਼ ਅਤੇ ਕੈਂਸਲ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ

ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਬਦਲ ਜਾਣਾ

ਐੱਮਐੱਸ ਵਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਵਾਕ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਖਾਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਵੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਚ ਸ਼ਬਦ ਕਲਮ ਲਿਖਣ ਉਪਰੰਤ ਸਪੇਸ ਬਟਣ ਦੱਬਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਖਲਮ ਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਚ ਕੇ ਤੋਂ ਕੱਕਾ ਤੇ ਕੇ ਤੋ ਖੱਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸਪੇਸ ਬਟਨ ਦੱਬਣ ਉਪਰੰਤ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਕੱਕਾ ਤੋਂ ਖੱਖਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਲ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

1. ਹੋਮ ਟੈਬ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਫਿਸ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
2. ਹੁਣ ਹੇਠੋਂ ਵਰਲਡ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੋ
3. ਇਥੋਂ ਪਰੂੰਫਿੰਗ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
4. ਉੱਪਰ ਜਿਹੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਆਪਸ਼ਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
5. ਹੁਣ ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਟੈਬ ਚੁਣੋ

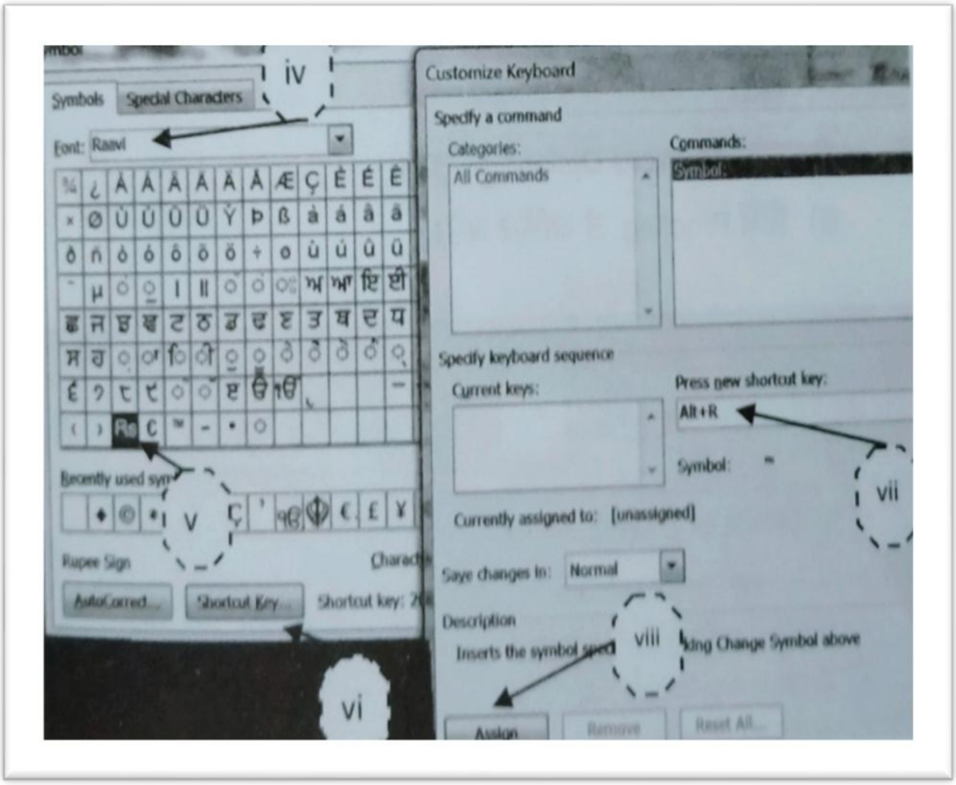

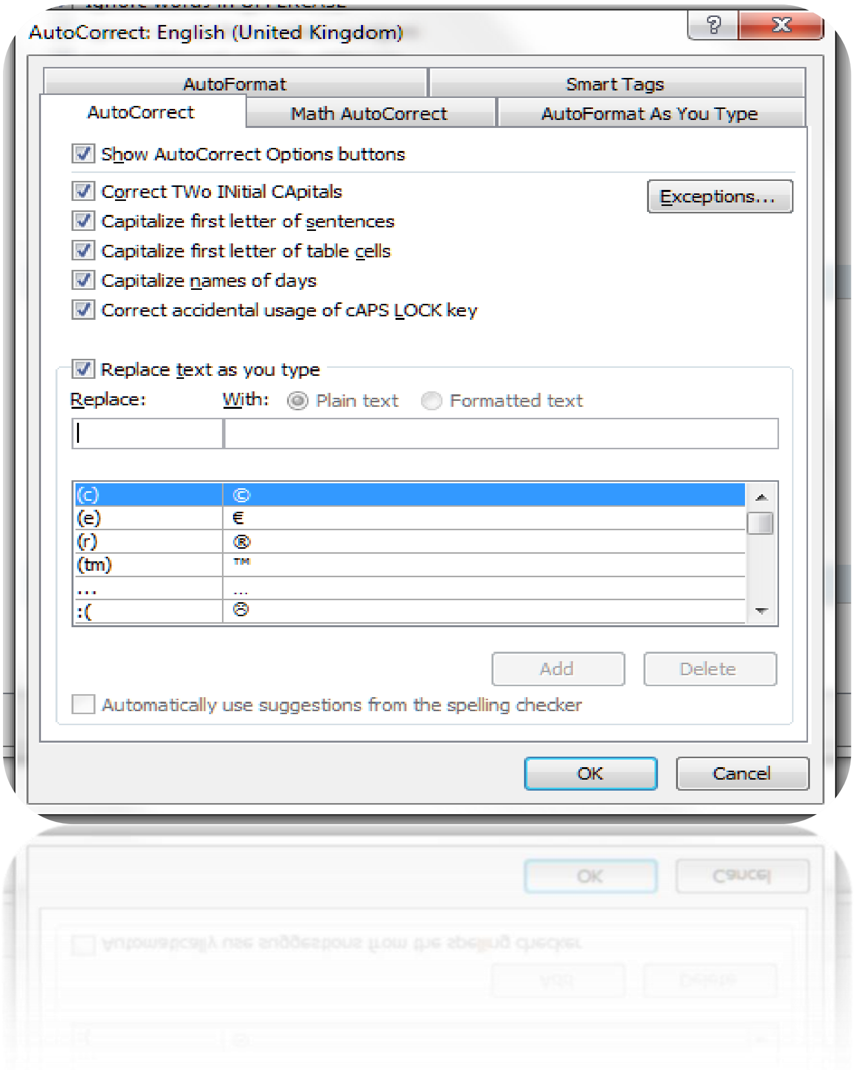

6. ਇੱਥੋਂ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤਕ ਛੇ ਚੈੱਕ ਬਕਸਿਆਂ ਤੇ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਠੀਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਟਾ ਦਿਓ
7. ਡਾਇਲਾਗ ਬਕਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੋਗੇ ਕਿ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਖਰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ

ਹੋੜਾ ਨਾ ਪੈਣਾ

ਅਸੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਰਮਿੰਗਟਨ ਫੌਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋੜੇ ਅਤੇ ਕਨੌੜੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਵਰਡ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਧਾਰਨ ਪੁੱਠੇ ਕੌਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਕਰਸ਼ਕ ਕੌਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਬਟਨ ਤੋਂ ਪੁੱਠਾ ਕੋਮਾ ਪੈਂਦਾ ਪੰਜਾਬੀ

ਅਸੀਸ ਚ ਉਸੇ ਬਟਨ ਤੋਂ ਹੋੜਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

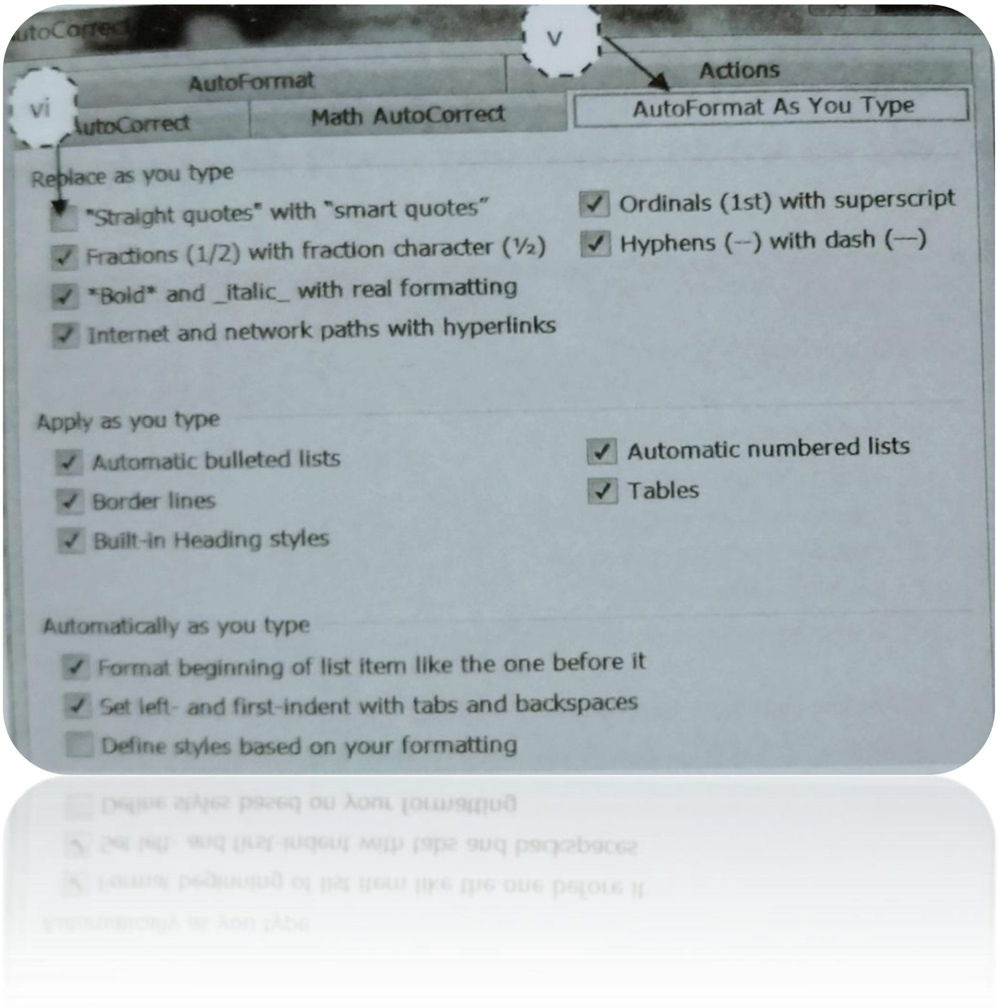

1. ਹੋਮ ਟੈਬ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਫਿਸ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
2. ਹੁਣ ਹੇਠੋਂ ਵਰਲਡ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੋ
3. ਇਹਤੋਂ ਪ੍ਰਫਾਰਮਿੰਗ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
4. ਉਹ ਉੱਪਰ ਜਿਹੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਆਪਸ਼ਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
5. ਹੁਣ ਆਟੋ ਫਾਰਮੈਟ ਐਜ਼ ਯੂ ਟਾਇਬ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
6. ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ ਹੋੜਾ ਪਾ ਦੇਖੋ ਹੋੜੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ

ਪੁੱਠਾ ਕੌਮਾਂ ਨਾ ਪੈਣਾ

ਅਸੀਂਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੌਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਠੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਕੋਡ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੋਡ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਲਟ ਬਟਣਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਪੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕੀ ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕਟ

ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਪੁੱਠਾ ਕਾਮਾ : Alt+0145

ਅੰਤ ਵਾਲਾ ਪੁੱਠਾ ਕੌਮਾ : Alt+0146

ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਭੱਠਾ ਕੌਮਾ: Alt+0147

ਦੁੱਧ ਵਾਲਾ ਪੁੱਠਾ ਕੰਮ : Alt+0148

ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ

ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਵੜਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੰਬੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸੰਵੇਗ ਜਾਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਮਾਂ ਭਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸਪੇਸ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੂਰੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

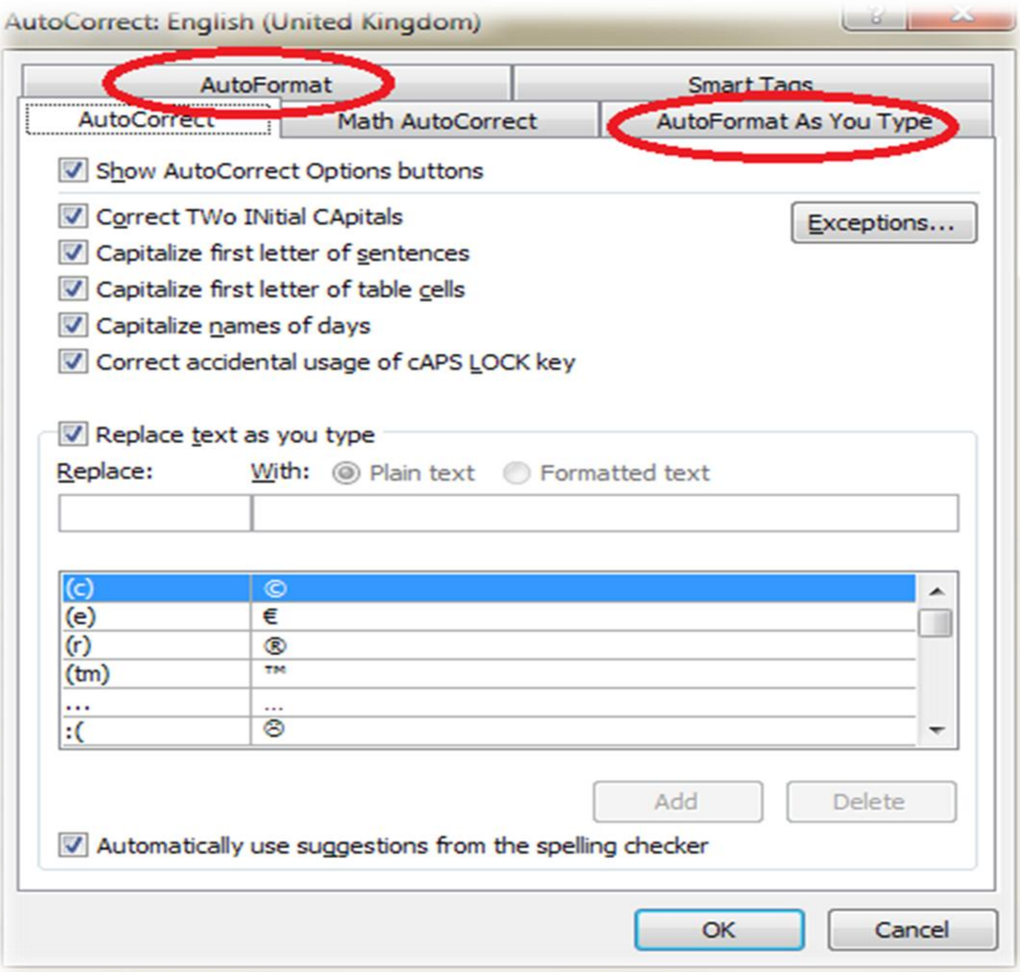

ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਹੋਮ ਟੈਬ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਫਿਸ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
ਹੁਣ ਹੇਠੋਂ ਵਰਲਡ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੋ
ਇੱਥੇ ਪ੍ਰੂਫਾਰਮਿੰਗ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
ਉੱਪਰ ਜੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਆਪਸ਼ਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
ਹੁਣ ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਟੈਬ ਬਟਣ ਚੁਣੋ
ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚੈੱਕ ਵਕਤੀ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਰਿਪਲੇਸ ਟੈਕਸ ਐਜ਼ ਯੂ ਟਾਈਪ ਲਿਖਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਿਪਰੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦ ਵਾਲੇ ਦੋ ਬਕਸੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ
ਰੀਪਲੇਸ ਵਾਲੇ ਬਕਸੇ ਵੀ ਛੋਟਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬਕਸੇ ਚ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰੋ
ਐਡ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ
ਔਖੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ

ਫੁੱਟ ਨੋਟ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ

ਪੰਨੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਫੁੱਟਨੋਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮੌਸਮ ਤੇ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਫੁੱਟ ਨੋਟ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ

ਹੁਣ ਕੀ ਬੋਰਡ ਕੰਟਰੋਲ ਪਲੱਸ ਅਲਰਟ ਪਲੱਸ ਐਫ਼ ਤੇ ਦਬਾਓ

ਕਸਰ ਛੜੱਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਪਨੀਰੀ ਹੇਠਾਂ ਪਾਸੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਇਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੁਟ ਨੋਟ ਦਾ ਨੰਬਰ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲੇਗਾ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰਲੇ ਚਿੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਫੁਟਨੋਟ ਵਜੋਂ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟਾਈਪ ਕਰੋ

ਅਗਲਾ ਫੁੱਟਨੋਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਟੈੱਪ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਹਰਾਓ

ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟਨੋਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਟੈੱਪ : ਹੇਠਾਂ ਚਿਤਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

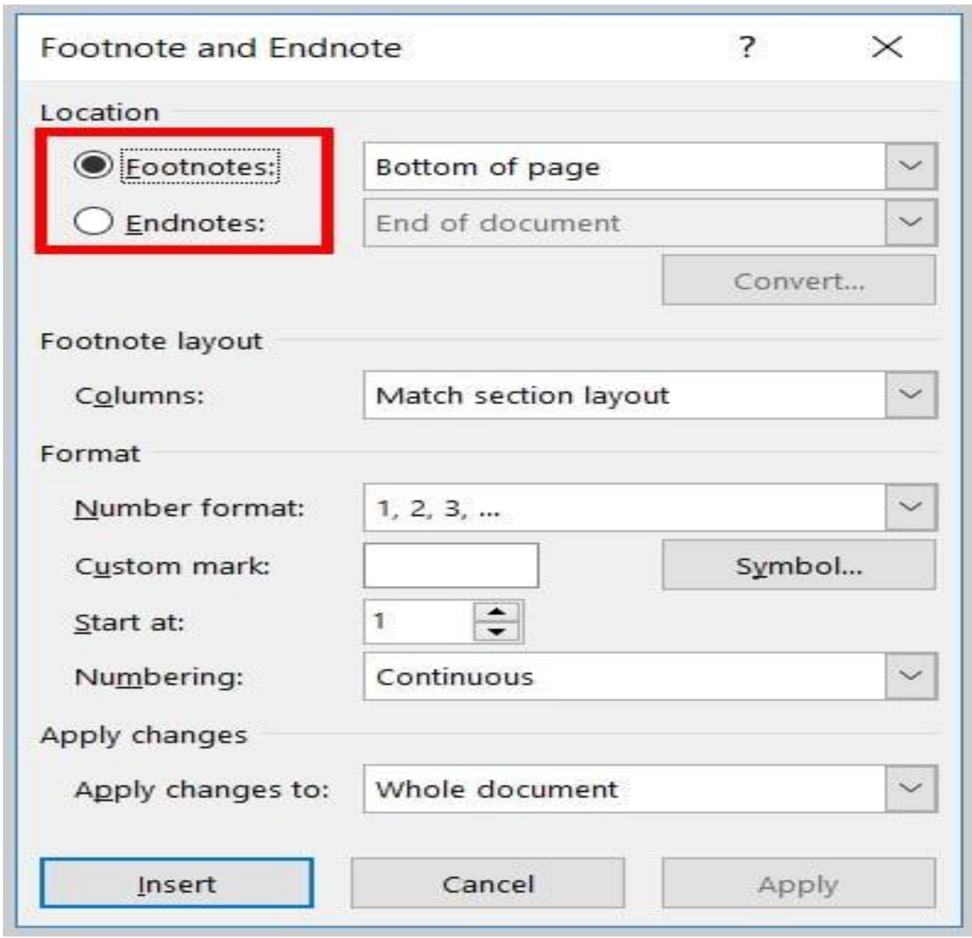

ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੁਟਨੋਟ ਲਗਾ ਲਓ ਹੁਣ ਫੁੱਟ ਨੋਟ ਵਾਲਾ ਅੰਕ ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਐਂਟਰ ਬਟਨ ਦਬਾ ਦਿਉ ਇਸ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਆਪਸ਼ਨ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਹੁਣ ਫੁੱਟ ਨੋਟ ਐ ਐਂਡ ਐਂਡ ਨੋਟ ਵਾਲਾ ਬਕਸਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ ਇੱਥੋਂ ਸਿੰਬਲ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਓਕੇ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹੁਣ ਇਨਸਰਟ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਅੰਕ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਫੰਡ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਸਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਭਾਗ ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਸਤਲੁਜ ਬਾਕੀ ਰਵਾਇਤੀ ਫੋਟੋ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅੱਖਰ ਦਾ ਕੋਡ ਦਾਇਰਾ ਵੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪਕੜ ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਆਖਣ ਬਾਕੀ ਫੌਂਟਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਤਲੁਜ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਉਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ

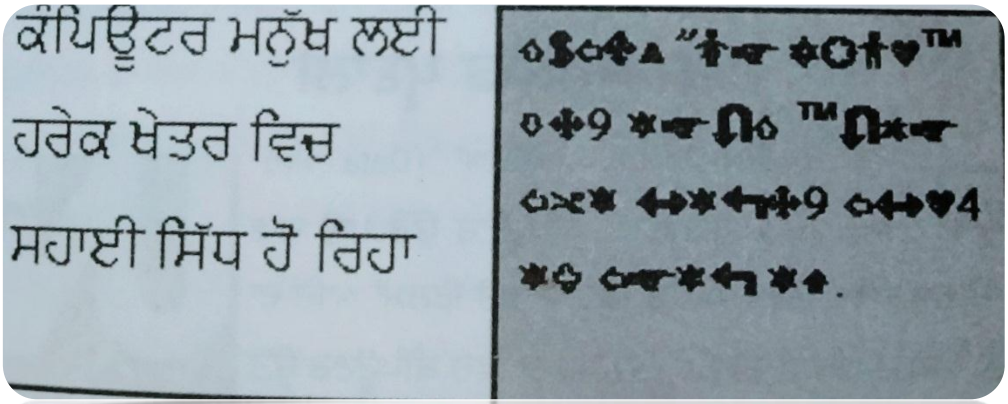

ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਅੱਖਰ ਵਿਚ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਲਤ ਫਾਊਂਡ ਦਾ ਕੀ ਬੋਰਡ ਲੇ ਆਊਟ ਵਰਤ ਕੇ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅੱਠਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਭਾਗ ਪਈਆਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਈ ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਤਲੁਜ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਪੀਕਾਰ ਅਤੇ ਜੀ ਲਿਪੀਕਾ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਫਾਊਂਡ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਉਦੋਂ ਇਹ ਫੌਂਟ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਿੰਗਾ ਵਿਕਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਟੀਟੀਐੱਫਆਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਹੱਲ ਤਾਂ ਲੱਭ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਸਾਧਾਰਨ ਕੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਟਾਈਪ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋ ਜਿਆਦਾ ਫਾਇਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟਾਈਪਿੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਹੋਰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫੌਂਟ ਅਮਰੀਕੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਸਕੀ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਗੈਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਲੱਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਫੌਂਟ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਇਸ ਡੰਗ ਟਪਾਊ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗੈਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਈ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਸਤਲੁਜ---ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ

ਟਾਈਪਿੰਗ---ਲਿਖਣਾ

ਸਿੰਬਲ---ਚਿੰਨ੍ਹ

ਰਮਿੰਗਟਨ---ਫੌਂਟ

ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ---ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਫੌਂਟ

ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ--- ਆਪਣੇ ਆਪ ਠੀਕ ਕਰਨਾ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1 ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਫੌਂਟ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ

ੳ. ਅਮਰੀਕੀ ਕੋਡ ਆਸਕੀ

ਅ.ਜਰਮਨੀ ਕੋਡ ਆਸ਼ਕੀ

ੲ. ਇਟੈਲੀਅਨ ਕੋਡ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. Google chrome ਕੀ ਹੈ

ੳ. ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ

ਅ. ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ

ੲ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਸ. ਐੱਚ ਆਰ

3. ਪੂਰੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ

ੳ. /B/ਬੋਲਡ

ਅ. /U/ਅੰਡਰਲਾਈਨ

ੲ./I/ ਐਟਾਲਿਕ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

4. ਆਫਲਾਈਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ

ੳ.ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਨਾ ਜੁੜਨਾ

ਅ. ਜੁੜਨਾ

ੲ. ਸਾਰੇ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

5. ਆਨਲਾਈਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ

ੳ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਨਾ ਜੁੜਨਾ

ਅ. ਜੁੜਨਾ

ੲ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਸ. ਸਾਰੇ

6. ਅਨਮੋਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਖੱਖਾ ਧੁਨੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ. K ਤੋਂ

ਅ. kh ਤੋਂ

ੲ. C ਤੋਂ

ਸ. Shift+ K ਤੋਂ

7. ਐਮ ਐਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਕ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

8. ਪੰਜਾਬੀ ਅਸੀਸ ਟਾਈਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਕਾਮਿਆਂ ਤੋਂ

ਅ. ਪੁੱਠੇ ਕੌਮਿਆਂ ਤੋਂ

ੲ. ਸਲੈਸ਼ ਤੋਂ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

9. ਅਸੀਂ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੀ ਸਪੈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ੳ. ਸਪੈਲਿੰਗ ਗਰਾਮਰ

ਅ ਇਨਸਰਟ ਕਰਨ

ੲ. ਬੋਲਡ ਕਰਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਕਿਸ ਕੋਡ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ

ੳ. ਆਸਕੀ

ਅ.ਨੇਪੀਅਰ ਕੋਡ

ੲ. ਜੇਪੀਜੀ ਕੋਡ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

11. ਕੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਇਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

12. ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡੀਆ ਉਤੇ ਸਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ੳ. ਹਾਂ

ਅ. ਨਹੀਂ

13. ਯੂਨੀਕੋਡ ਇਕ....................ਮਿਆਰ ਵਾਲੀ ਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ

ੳ. ਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਅ. ਕਲਾ ਯੁਕਤ

ੲ. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

14. ਕੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਹਥਾਜ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ.ਸਹੀ

15. ਗੂਗਲ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਹੈ

ੳ. ਸਹੀ

ਅ.ਗਲਤ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੇ ਫੌਂਟਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ
3. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੇ ਚਿੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ
4. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ
5. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੇ ਫੌਂਟ ਬਦਲਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.

- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://punjabimaaboli.com/tools-%E0%A8%B8%E0%A9%B0%E0%A8%A6/punjabi-typing-pad-%E0%A8%AA%E0%A9%B0%E0%A8%9C%E0%A8%BE%E0%A8%AC%E0%A9%80-%E0%A8%9F%E0%A8%BE%E0%A8%88%E0%A8%AA%E0%A8%BF%E0%A9%B0%E0%A8%97-%E0%A8%AA%E0%A9%88%E0%A8%A1/

http://www.diprpunjab.gov.in/?q=node/3985

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ੳ	3. ਸ	4. ੳ	5. ਅ
6. ਸ	7. ਅ	8. ਅ	9. ੳ	10. ੳ
11. ਅ	12. ੳ	13. ੲ	14. ਅ	15. ੳ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-13: ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਚਾਰ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ:

ਅਜੋਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨਾਂ ਲਈ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਚ ਐਪਲ, ਆਈਫੋਨ ਅਤੇ ਗੂਗਲ ਐਂਡਰਾਇਡ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੂਗਲ ਮੁਫ਼ਤ ਚ ਐਂਡਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਾਈਕ੍ਰੋਮੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਾਮੀ ਕੰਪਨੀ ਸੈਮਸੰਗ ਲਈ ਵੱਡੀ ਵੰਗਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਈਫੋਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸੈਮਸੰਗ ਨੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰ ਲਓ ਸੈਮਸੰਗ ਦੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਸਮਰਥਨ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਲੈਕਬੇਰੀ ਐਚਟੀਸੀ ਅਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਮੈਕਸ ਦੀ ਕੁਝ ਸੈੱਟਾਂ ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗਦੀ ਹੈ

ਵਿਸ਼ਾ:

ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨਾਂ ਲਈ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਚ ਐਪਲ, ਆਈਫੋਨ ਅਤੇ ਗੂਗਲ ਐਂਡਰਾਇਡ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੂਗਲ ਮੁਫ਼ਤ ਚ ਐਂਡਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਾਈਕ੍ਰੋਮੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਾਮੀ ਕੰਪਨੀ ਸੈਮਸੰਗ ਲਈ ਵੱਡੀ ਵੰਗਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਈਫੋਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸੈਮਸੰਗ ਨੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰ ਲਓ ਸੈਮਸੰਗ ਦੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਸਮਰਥਨ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਲੈਕਬੇਰੀ ਐਚਟੀਸੀ ਅਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਮੈਕਸ ਦੀ ਕੁਝ ਸੈੱਟਾਂ ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗਦੀ ਹੈ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਫੌਂਟ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਫੋਨ ਦਾ ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦੀ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਮਸਲੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਸੰਸਕਰਨ ਜੈਲੀ ਬੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਯੂਨੀਕੋਡ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਕਿਸੇ ਸੰਖੇਪ ਸਨੇਹਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਲੈਸ ਹੈ ਪਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਫੋਨ ਵਾਂਗ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਫੋਨ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਸਾਂਭਣਾ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਚ ਮੋਬਾਇਲ ਅਤੇ ਵਰਤਣਾ ਆਦਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ

ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਅਤੇ ਕਿਟਕੈਟ ਯੂਨੀਕੋਡ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੋਬਾਇਲ ਤਿਆਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਫੋਨ ਤੇ ਭੌਤਿਕ ਕਲ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹੀਆਂ ਮਾਈਕਰੋਮੈਕਸ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੂਨਾ ਵਿਚ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖੀ ਤਾਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੇਵਾ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ ਸੁਨੇਹਾ ਜਾਂ ਬਿਜ ਡਾਕ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੂਗਲ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਚ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਇਲ ਅਨੇਕਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਵਿਚਲੀ ਸੰਪਰਕ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹੁਣਾ ਮਸਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ

ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਕੀ ਹੈ

ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪੁਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਖਾਵਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

1.ਵਿੰਡੋਜ਼ (ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਲਈ)

2.ਡੌਸ (ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ)

3.ਲਾਈਨੈਕਸ ਅਤੇ ਯੂਨਿਕਸ (ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ)

4.ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ (ਮੋਬਾਇਲ ਲੈਬਰਟ ਹਲਕੀ ਲੈਪਟਾਪ ਆਦਿ ਲਈ)

5.ਆਈ ਓ ਐੱਸ (ਆਈਫੋਨਾਂ ਲਈ)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਐਂਡਰਾਇਡ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਰੋਤ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਛੋਅ ਸਤਹਿ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਲਾਈਨਕਸ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਂਡਰਾਇਡ ਇੰਕ ਨੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੂਗਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਓਪਨ ਹੈਂਡਸੈੱਟ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਂਦ ਚ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਗੂਗਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੈਮਸੰਗ ਐੱਚਟੀਸੀ ਸੋਨੀ ਐੱਲਜੀ ਮੋਟਰੋਲਾ ਆਦਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਹੈਂਡਸੈੱਟ ਨਿਰਮਾਣਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਗੂਗਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਰਤਣ ਤੇ ਇਸ ਮੰਚ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਵਿਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਗੂਗਲ ਮੁਤਾਬਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਕਰੀਬ 9 ਲੱਖ ਐਂਡਰਾਇਡ ਉਪਕਰਨ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਡੇ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਰੋਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਕਾਸਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਧੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1.ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਹੈ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੋਬਾਇਲ ਸੈੱਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ

2.ਇਸ ਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਛੋਹ ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਸਤਹਿ ਤੇ ਪੋਟਾ ਫੇਰਨਾ ਦਸਤਕ ਦੇਣਾ ਚੂੰਢੀ ਵੱਢਣੀ ਆਦਿ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

3.ਇਹ ਤੇਜ਼ ਚਾਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

4.ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੂਗਲ ਇਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

5.ਵਿਕਾਸਕਰਤਾ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਫ਼ਤ ਚ ਨਵੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

6.ਗੂਗਲ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਉਪਲਭਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

7.ਗੂਗਲ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਬਿਜ ਡਾਕ ਜਾਲ ਸੇਵਾਦਾਤਾ ਲਘੂ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਯਾਦ ਪੱਤੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

8.ਐਂਡਰਾਇਡ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਹਲਕੇ ਫੁਲਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਐੱਸਕਿਊਐੱਲ ਲਾਈਟ ਅੰਕੜਾ ਆਧਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
9.ਅੱਜ ਮਾਈਕਰੋਮੈਕਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਂਡਰਾਇਡ ਆਧਾਰਿਤ ਫੋਨ ਬਣਾਉਣ ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਨਾਲ ਫੋਨ ਸੈੱਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚ ਕਾਫੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਈ ਹੈ

ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਸਮੇਂ

ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀਆਂ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਐਪਲ ਸੋਨੀ ਸੈਮਸੰਗ ਮਾਈਕਰੋਮੈਕਸ ਐੱਲਜੀ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਇਲ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਲਓ ਕਿ ਜਿਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਫੋਨ ਤੁਸੀਂ ਚੁਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿੱਤੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਉਸ ਵਿਚਲੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਰੈਮ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿਚ ਵੱਧ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਰੱਖਣ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ ਅੰਦਰੂਨੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੋਨ ਸੁਣਨ ਫੋਨ ਕਾਰਨ ਸਨੇਹਾ ਭੇਜਣ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਿਤਰਕਸ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਬਾਇਲ ਸੈੱਟ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਚਿੱਤਰ ਅਣੂਆਂ ਵਿਚਲਾ ਚਿਤਰਕਸ਼ੀ ਜੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਤਹਿ ਦੀ ਚਿੱਤਰ ਅਣੂ ਘਣਤਾ ਦਾ ਸਤਹਿ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਤੇ ਸਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਆਦਿ ਵੇਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਚਿੱਤਰ ਅਣੂ ਘਣਤਾ ਵਾਲਾ ਮੋਬਾਇਲ ਹੀ ਖ਼ਰੀਦੋ ਮੋਬਾਇਲ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਖ਼ਰੀਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪੁਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਐਪਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੋਬਾਇਲ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ

ਸਸਤਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਕਾਰਨ ਐਂਡਰਾਇਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਲਗਾ ਲਓ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਂਡਰਾਇਡ ਦੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਓ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਦ ਪੱਤਾ ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ ਇੱਕ ਜੀਵੀ ਤੋਂ 64 ਜੀ ਬੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਯਾਦ ਪਤੇ ਦੀ ਚੋਣ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਹੈ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਚਿੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸਚਿੱਤਰਾਂ ਆਦਿ ਮੋਬਾਇਲ ਨੂੰ ਸੁਸਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਹ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਦੀਰਘ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਅਤੇ ਲਘੂ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ 2 ਮੋਬਾਇਲ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਇਲ ਹੀ ਖ਼ਰੀਦੋ ਵਰੰਟੀ ਜੰਤਰ ਅੰਕੜਾ ਤਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ

ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਮੋਬਾਇਲ ਖਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਉਸ ਦੇ ਸੰਸਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪਤਾ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਟਕੈਟ ਸਭ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਉੱਨਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲ ਤੇ ਭੰਡਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀ ਯਾਦ ਪੱਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਵੱਡੀ ਯਾਦ ਪੱਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਹਰੇ ਸਿੰਮ ਪੱਤੇ ਵਾਲਾ ਕਾਰਡ ਬਿੱਲ ਮੋਬਾਇਲ ਦਾ ਉਰਜਾਊ ਲੈਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ

ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੇ ਨਫ਼ੇ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ

ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਸਸਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਨਫ਼ੇ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ ਜਿਵੇਂ

1.ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਬਾਕੀ ਫੋਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਫੋਨ ਅਤੇ ਝਰੋਖਾ ਫੋਨ ਨਾਲ ਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਸਤੇ ਹਨ

2.ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੂਚੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਚ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

3.ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾਨਾਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬੇਹੱਦ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ ਇਹ ਐਸ ਐਮ ਐਸ ਬਿਜ ਡਾਕ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦੀ ਚਰਚਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

4.ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਮਸੰਗ ਸੋਨੀ ਐੱਚ ਟੀ ਸੀ ਮਾਇਕ੍ਰੋਮੈਕਸ ਕਾਰਬਨ ਆਦਿ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਹਰੇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਆਦੇਸ਼ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ

5.ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਤਹਿ ਤੇ ਖਿਸਕਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੀ ਕੰਮ ਸੂਚਕ ਪੱਟੀ ਬੇਹੱਦ ਆਧੁਨਿਕ ਹੈ ਦੀਰਘ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਯੰਤਰ ਜੀਪੀਐਸ ਅੰਕੜਾ ਮੇਲ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਟਨ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਜਾਲ ਖੋਜਕ ਸਮੇਂ ਗੀਤ ਵੀ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

6. ਇਸ ਦਾ ਐਪ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗੂਗਲ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਇਸ ਉੱਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਫ਼ਤ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਆਦਿ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਐਂਡਰਾਇਡ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਬੇਹੱਦ ਸੌਖਾ ਹੈ ਖੋਜਕਾਰਜ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਪਰਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਜ ਡਾਕ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ ਐਪ ਦੀਰਘ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

7. ਐਂਡਰਾਇਡ ਵਿੱਚ ਗੂਗਲ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਮੇਲ ਯੂ ਟਿਊਬ ਗੂਗਲ ਐਪ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੀ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

8. ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਕਾਸਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸੰਕੇਤ ਵਰਤ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸੰਕੇਤ ਅੰਤਰਜਾਲ ਤੀਹ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ

ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਨੁਕਸਾਨ

ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਜਾਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁ ਕੰਮਾਂ ਕਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਰੈਮ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਣ ਨਾਲ ਚਾਲ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਵੀ ਖ਼ਪਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਊਰਜਾਉਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਆਕਾਰ 5 ਤੋਂ 20 ਐੱਮਬੀ ਤਕ ਅਰਥਾਤ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗੇਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਫੋਨ ਲਈ ਵੱਧ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਰਹਿਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਈ ਮੁਫ਼ਤ ਚ ਉਤਾਰੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਭੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਸੈਮਸੰਗ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਰਾਵੀ ਫੌਂਟ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਚ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਿਜ ਡਾਕ ਸੰਖੇਪ ਸਨੇਹਾ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ :

ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਫੋਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਬੱਚੇ ਉਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਨਾਲ ਫ਼ੋਨ ਵਿਗਾੜ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਸਤਹਿ ਤੇ ਝਰੀਟਾਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਸਮੇਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ

1.ਸਤਹਿ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਜੇਕਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਬਿੰਦੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤਾਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਪਿੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ

2.ਵਾਰ ਵਾਰ ਗ਼ਲਤ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀਆਂ ਵਰਤ ਕੇ ਤਾਲਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਫੋਨ ਰੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਗੂਗਲ ਇਹ ਖਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਮੂਨਾ ਬਿੰਦੀਆਂ ਰੋਕ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ

3.ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਇਲ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰੱਖੋ ਝਰੀਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤੇ ਚੰਗਾ ਢੱਕਣ ਚੜ੍ਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਤਹਿ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚ ਕਬਰ ਵੀ ਚੜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

4.ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਮੀ ਜਾਂ ਸਲ੍ਹਾਬ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

5.ਅੰਤਰਜਾਲ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਿੰਮ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈ ਲਓ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦਾ ਥ੍ਰੀ ਜੀ ਮੇਲ ਲੈਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਖੇਤਰ ਰਲਾਇੰਸ ਦੇ ਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

6. ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭੀ ਸੰਪਰਕ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਲਦੇ ਰੋ ਐਪ ਸਟੋਰ ਤੇ ਕਈ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਉਪਲਭਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਐਕਸਲ ਐੱਕਸਐੱਮਐੱਲ ਜਾਂ ਸੀ ਐੱਸ ਬੀ ਰੂਪ ਦੀ ਸੰਪਰਕ ਸੂਚੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚ ਪਾਓ ਫੋਨ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਜਾਂ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਸੂਤਰ ਸੰਪਰਕ ਅੰਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਪੂਰਨੇ ਪਾ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

7. ਦੂਹਰੇ ਸਿਮ ਪੱਤੇ ਵਾਲੇ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਧੁਨ ਸਚਿੱਤਰ ਘੰਟੀ ਸੰਖੇਪ ਸੁਨੇਹਾ ਸੇਵਾ ਅੰਤਰਜਾਲਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਓ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਖੇਪ ਸੁਨੇਹਾ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੋਬਾਈਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸਿਮ 1 ਜਾਂ 2 ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਸਿੰਮ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਿਮ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

8.ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਯਾਦ ਪੱਤੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਾਧੂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

9.ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਦੀ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਮਲਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉੱਨਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

10.ਜੇਕਰ ਲਘੂ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਜੇ ਲਘੂ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਚਾਲੂ ਬਿਤਾਏ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾਊ ਜੰਤਰ ਖਪਤ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

11.ਮੋਬਾਇਲ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਜਿਹਾ ਵਿਗਾੜ ਵਿਰੋਧੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਲਓ

12.ਜੇ ਮੋਬਾਈਲ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਭਿੱਜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਵਰਤੋ

ੳ. ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਅੰਕੜਾ ਤਾਰ ਕੰਨ ਫ਼ੋਨ ਊਰਜਾਊ ਜੰਤਰ ਆਦਿ ਉਤਾਰ ਦਿਓ

ਅ.ਮੋਬਾਇਲ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਢੱਕਣ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬੈਟਰੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਓ

ੲ.ਮੋਬਾਇਲ ਨੂੰ ਸੂਤੀ ਮੁਲਾਇਮ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰੋ

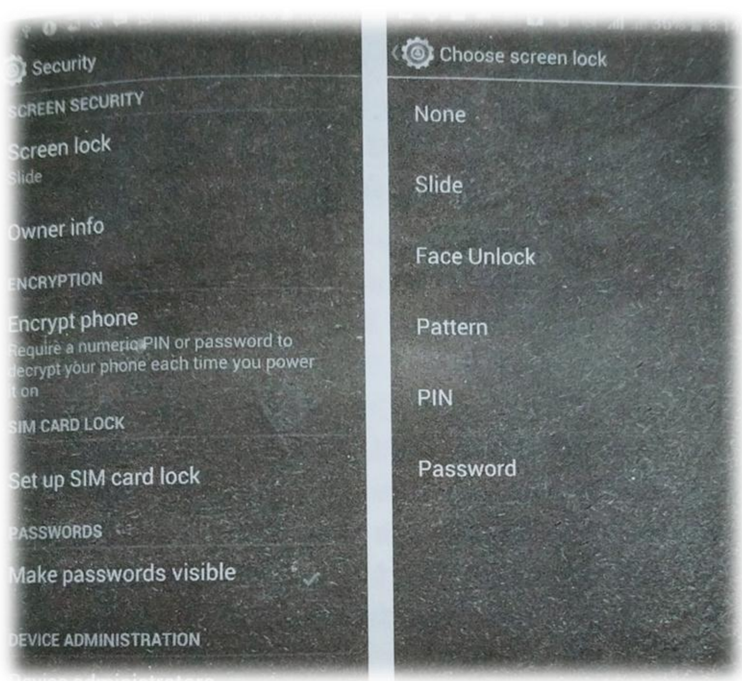

ਸ.ਮੋਬਾਇਲ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਓਪਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਚ ਨਾ ਸੁਕਾਓ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ ਛਾਵੇਂ ਜਾਂ ਪੱਖੇ ਅੱਗੇ ਸੁਕਾਓ

ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਤਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ

ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੋਅ ਸਥਾਈ ਦੀ ਬਜਾਇ ਰਵਾਇਤੀ ਬਟਨਾਂ ਵਾਲਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਵਧੇਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਫੋਨਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਫੋਨ ਮਿਲਾਉਣ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਬੇਹੱਦ ਸੌਖੀ ਹੈ ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਈਲ

ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ

ਸ਼ੋਅ ਸਤਹਿ ਵਾਲੇ ਫੋਨ ਦਾ ਸਤਹਿ ਤਾਲਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜੇਬ੍ਹ ਚ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕੱਢਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤਾਲੇ ਦਾ ਪਛਾਣ ਸ਼ਬਦ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣ ਸਤਹਿ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਨੁਕਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

1. ਸਤਹਿ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੋ
2. ਸਤਹਿ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮਿਲੇਗਾ
3. ਇੱਥੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਲਾਕ ਤੇ ਦਾਬ ਕਰੋ ਸਤਹਿ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਈ ਚੋਣਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

- ਸਲਾਈਡ ਇਸ ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ ਸਤਹਿ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਸੱਜੇ ਸਰਕਾ ਕੇ ਤਾਲਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਫੇਸ ਅਨਲਾਕ : ਵਿਚ ਮੋਬਾਇਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਅੱਖਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਸਤਹਿ ਦਾ ਤਾਲਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਸਮੇਂ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਤਾਲਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ
- ਪੈਟਰਨ ਇਹ ਚੋਣ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਮੂਨਾ ਬਿੰਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਹੀ ਨਮੂਨਾ ਬਿੰਦੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਹਿ ਦਾ ਤਾਲਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮੋਬਾਇਲ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ

ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਖੋਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਚਿੱਤਰ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚੀਕ ਚਹਾੜੇ ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਬੱਚੇ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਜਾਂ ਚਿਤਰਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਜਾਂ ਚਿਤਰਕਾਰੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਕਸਰ ਉਤਾਰਾ ਪੁਸਤਕ ਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹ ਵੀ ਉਹ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੰਗ ਭਰਦੇ ਹਨ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹਾਂਸੀਏ ਤੇ ਪੂਰਨ ਨਿਰੰਤਰਨ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਨਾ ਵਰਤਣ ਦੇਣ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਅਤੇ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਚਿਤਰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਲਾਡਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਚ ਮੋਬਾਇਲ ਪਫੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਬਗੀਚੇ ਜਾਂ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਸਾਰੰਸ਼ :

ਆਧੁਨਿਕ ਦੋਰ ਵਿਚ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਫੋਨ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਆਧੁਨਿਕ ਫੋਨਾਂ ਲਈ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਚ ਐਪਲ, ਆਈਫੋਨ ਅਤੇ ਗੂਗਲ ਐਂਡਰਾਇਡ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੂਗਲ ਮੁਫ਼ਤ ਚ ਐਂਡਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਾਈਕ੍ਰੋਮੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਾਮੀ ਕੰਪਨੀ ਸੈਮਸੰਗ ਲਈ ਵੱਡੀ ਵੰਗਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਈਫੋਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸੈਮਸੰਗ ਨੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਸੋਨੀ---ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

ਐਂਡਰਾਇਡ---ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਫੋਨ

ਕੱਪਕੇਕ--- ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

ਯਾਦ ਪੱਤਾ---ਮੈਮਰੀ ਕਾਰਡ

ਜੀਬੀ---ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੱਰਥਾ

ਮੋਬਾਇਲ ਤਕਨੀਕ--- ਨਵੇਂ ਯੰਤਰ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1. ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਕਦੋਂ ਆਇਆ

ੳ. 2009

ਅ. 2008

ੲ. 2005

ਸ. 2010

2 ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ........... ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ

ੳ. ਐਂਡਰਾਇਡ ਇੰਕ

ਅ.ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਲਿੰਕ

ੲ.ਕਾਫੀ ਲਿੰਕ

ਸ.ਕਾਪਰ ਕੇਕ

3 ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ

ੳ. ਸੈਮਸੰਗ

ਅ. ਸੋਨੀ

ੲ. ਐੱਲਜੀ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

1. ਐਂਡਰਾਇਡ ਦੇ ਸੰਸਕਰਨ ਹਨ

ੳ.ਕੱਪ ਕੇਕ

ਅ. ਹਨੀਕੋਬ

ੲ. ਜੈਲੀਬੀਨ

ਸ.ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5.ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹੈ

ੳ. ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ

ਅ. ਸਿੰਪਲ ਫੋਨ

ੲ. ਬਟਨਾਂ ਵਾਲਾ ਫੋਨ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

6. ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਐਪਲ ਸੋਨੀ ਸੈਮਸੰਗ ਮਾਈਕਰੋਮੈਕਸ ਐੱਲਜੀ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਇਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ

ੳ. ਠੀਕ

ਅ. ਗ਼ਲਤ

7. ਮੋਬਾਈਲ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਹਨ

ੳ. ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਅ. ਮੋਬਾਇਲ ਦਾ ਆਕਾਰ

ੲ. ਵਰੰਟੀ ਕਾਰਡ ਬਿਲ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

8. ਐਂਡਰਾਇਡ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ

ੳ. ਜਾਵਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਅ. ਲਾਵਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ

ੲ. ਭੌਤਿਕ ਭਾਗ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

9.ਆਈਓਐਸ ਕੀ ਹੈ

ੳ. ਐਪਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਅ.ਸੈਮਸੰਗ ਦੁਆਰਾ

ੲ. ਐੱਲ ਜੀ ਦੁਆਰਾ

ਸ. ਸੋਨੀ ਦੁਆਰਾ

10. ਸਿੰਬੀਅਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ

ੳ. ਨੋਕੀਆ

ਅ. ਸੈਮਸੰਗ

ੲ. ਮੋਟਰੋਲਾ

ਸ. ਸੋਨੀ

11. ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੂਚੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ੳ. ਗਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

12. ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬੇਹੱਦ ਤਾਕਤ ਬਾਰੇ ਐੱਸ ਐੱਮ ਐੱਸ ਬਿਜ ਡਾਕ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਚਰਚਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

13. ਆਈਫੋਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਕਾਫੀ ਸਸਤੇ ਹਨ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

14. ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੋਰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾ ਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਈਫੋਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

15. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਈਫੋਨ ਛੋਟੇ ਅਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਹੈਂਡਸੈੱਟ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਨ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਐਂਡਰਾਇਡ ਕੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਅਜੋਕੇ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰੋ।
3. ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੇ ਨਫੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ
4. ਮੋਬਾਇਲ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਝੇ ਕਰੋ।
5. ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੋਬਾਇਲ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://www.thestellarnews.com/news/83876

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjqq8H2-7jvAhUA4zgGHdsICdUQFjAIegQIBxAD&url=https%3A%2F%2Fwww.bbc.com%2Fpunjabi%2Findia-48929103&usg=AOvVaw2z_Ja-89l_0tUPHOFptt_U

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ਅ	2. ੳ	3. ਸ	4. ਸ	5. ੳ
6. ੳ	7. ਸ	8. ੳ	9. ੳ	10. ੳ
11. ਅ	12. ਅ	13. ਅ	14. ਅ	15. ਅ

DPBI536

ਅਧਿਆਇ-14: ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (Content)

1. ਉਦੇਸ਼
2. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
3. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
4. ਸਾਰੰਸ਼
5. ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ
6. ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ
7. ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
8. ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ
9. ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਇਟਸ

ਉਦੇਸ਼:

1. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
2. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**
3. **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਈ-ਮੇਲ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।**

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ :

ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਨੇਕਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਈ ਮੇਲ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾ ਕੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਦਾ ਚੂਨਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੇਲਗਾਮ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਵੀ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਤਰੀਕੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਈ ਮੇਲ ਜਾਂ ਏਟੀਐੱਮ ਪਾਸਵਰਡ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਡਾਟੇ ਉੱਤੇ ਝਪਟਾ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰਨਾ ਆਮ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਇਸੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸੰਕੋਚ ਸਦਕਾ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਏ ਤਾਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਿਸ਼ਾ

ਮਨੁੱਖ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਈ ਲੋਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਮਾਊਸ ਕਲਿੱਕ ਰਾਹੀਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਨੇਕਾਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਈ ਮੇਲ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾ ਕੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਦਾ ਚੂਨਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੇਲਗਾਮ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਵੀ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਤਰੀਕੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਈ ਮੇਲ ਜਾਂ ਏਟੀਐੱਮ ਪਾਸਵਰਡ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਡਾਟੇ ਉੱਤੇ ਝਪਟਾ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰਨਾ ਆਮ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਇਸੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸੰਕੋਚ ਸਦਕਾ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਏ ਤਾਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣੇ ਆਦਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਉਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਫਿਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹਨ ਆਤਮ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ

ਅਪਰਾਧੀ ਕੌਣ

ਅੱਜ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਦਲਦਲ ਚ ਫਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੌਕਰੀਓਂ ਕੱਢੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਮੇ ਭੁੱਖ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੂਜੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਤੇ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤੀ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੌਣ

ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲਾਲਚ ਗ਼ੈਰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ਕਈ ਲਾਲਚੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਟਰੀ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਈ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਡਾਕਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ

ਪ੍ਰਭਾਵ

ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਕਾਰਨ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕੜਾ ਤਬਾਹੀ ਵਿੱਤੀ ਠੱਗੀ ਨਿੱਜਤਾ ਤੇ ਡਾਕਾ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਈ ਫਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਦੀ ਰਾਸ ਨਾ ਆਉਣ ਅਤੇ ਮੋਟੀ ਸਾਈਬਰ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਕੁਝ ਉਪਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਅ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਾਧੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਵਾਰਿਸ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਵਰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਖਰੀਦਿਆ ਹੋਇਆ ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੀ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਜਾਂ ਐਂਟੀ ਵਾਇਰਸ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਧਾਰਨ ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਅਤੇ ਟਵਿਟਰ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਦਿ ਸਾਧਾਰਨ ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਇਰਸਾਂ ਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣ ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨੈੱਟਵਰਕ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਪੈਕ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਆਨਲਾਈਨ ਖ਼ਰੀਦੋ ਫ਼ਰੋਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਟੋਟਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਪੈਕ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਡਾਟੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਕਿਸੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪਰਖੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਪਡੇਟ ਵਿਕਲਪ ਚਾਲੂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਪਡੇਟ ਕਰਦੇ ਰਹੋ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪੈੱਨ ਡਰਾਈਵ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸਵਰਡ ਲਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਂਟੀ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਫਾਲਤੂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਐਂਟੀ ਸਪੇਸ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਲੱਚਰ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਬੰਦਿਸ਼ ਲਗਾਉਣੀ

ਲੱਚਰ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਣਚਾਹੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਨੀ ਕੁਝ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਵਿੱਚ ਕੰਟੈਂਟ ਫਿਲਟਰਿੰਗ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਪੂਲ ਮੀਨੂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਆਪਸ਼ਨ ਕੰਟੈਂਟ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਮਹਿਮਾਨ ਵਾਂਗ ਆਤਮ ਘਰਵਾਲੇ ਪੌਪ ਅੱਪ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹੀ ਹਨ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੌਪ ਅੱਪ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਹਨ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਪਤਾ ਆਈ ਪੀ ਅਡਰੈੱਸ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਡਾਟਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਚ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੌਪ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਸਾਰ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਸਮੇਤ ਕਈ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੌਪ ਅੱਪ ਬਲੌਕਰ ਆਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਈ-ਮੇਲ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਸਾਡੀ ਈ ਮੇਲ ਖਾਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਈਮੇਲ ਸੁਨੇਹੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਾਡੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਵਜੋਂ ਤੇ ਕਈ ਸਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤਾਰ ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਣਚਾਹੀਆਂ ਜਾਂ ਫਾਲਤੂ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਨੂੰ ਸਪੈਮ ਮੇਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਈ ਲੋਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੀ ਜਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਈ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਲਾਟਰੀ ਨਿਕਲਣ ਆਦਿ ਬਹਾਨੇ ਰਾਹੀਂ ਠੱਗੀ ਮਾਰਲੀ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਰਹੀਂ ਝੂਠੀ ਹਮਦਰਦੀ ਖੱਟ ਕੇ ਲੁੱਟ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਈਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਸਪੈਮ ਠੱਗੀ ਲਾਟਰੀ ਵਾਲੀ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਧਮਕੀ ਭਰੀ ਈਮੇਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹਟਾ ਦਿਓ

ਈ ਮੇਲ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਬੜੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੋ

ਕਿਸੇ ਅੰਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਆਈ ਮੇਲ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੋ

ਈ ਮੇਲ ਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੋ

ਪਾਸਵਰਡ ਹੈਕ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਸੈਕਿੰਡ ਮੇਲ ਆਈਡੀ ਫੋਨ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੈੱਟਪ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਓ

ਫਾਲਤੂ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਈ ਮੇਲ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਯਾਹੂ ਗੂਗਲ ਆਦਿ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਫਿਲਟਰ ਫਲਿੱਪ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਅਣਛਾਤੇ ਈਮੇਲ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਓ

ਪਾਸਵਰਡ ਰੱਖੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ

ਈ ਮੇਲ ਫੇਸਬੁੱਕ ਫੇਸਬੁੱਕ ਟਵਿੱਟਰ ਗੂਗਲ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਝੰਜਟ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਹੈ ਕਈ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦਾ ਨਾ ਪਾਸਵਰਡ ਹੀ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਈ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਜਾਂ ਫੋਨ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸਵਰਡ ਦੀ ਹੈਕ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੱਧ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਾਸਵਰਡ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜੀਅ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਈ ਲੋਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚ ਖ਼ਰਾਬੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਹਵਾਦਾਰ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਸੰਭਾਲਦੀ ਸਿੱਧੀ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੀਪੀਯੂ ਦੀ ਕੈਮਰਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਾਫਟ ਬੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰੋ

ਮੋਨੀਟਰ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਭ ਮੁਲਾਇਮ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਪਰੇਅ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਲੈਪਟਾਪ ਨੂੰ ਇੱਧਰ ਲੈ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਝਟਕੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਛੋਟੀ ਚ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡ ਸਿਲੈਕਟਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਪੈਨ ਡ੍ਰਾਈਵ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਾਧਨ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਸਟੋਰੇਜ ਵਜੋਂ ਨਾ ਵਰਤੋ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੱਕ ਡਾਟਾ ਸੰਸਥਾ ਨਿਰੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੈੱਨ ਡਰਾਈਵ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪਾਸਵਰਡ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਮੱਧਮ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰੀਸਾਈਕਲ ਬਿਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਡਿਲੀਟ ਕਰ ਦਿਓ ਡੈਕਸਟਾਪ ਤੇ ਪਈਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਤੇ ਹੋਲਡਰਨ ਚੌਕੇ ਕਿਸ ਡ੍ਰਾਈਵ ਚ ਸੇਵ ਕਰ ਲਓ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਵਿੱਚੋ ਵਿੱਚ ਬੈਠਕ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਥੈਲੀਆਂ ਗਰਦਨ ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਪਿੱਠ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਅਕੜਾਹਟ ਸਰਵਾਈਕਲ ਹਥੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਝ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬੋਝ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹਨ

ਸਾਰੰਸ਼

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਐਂਟੀ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜਿਹੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਾਇਰਵਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਾਲਤੂ ਈ ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਝੰਜਟ ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘਟਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਾਸਵਰਡ ਰੱਖਣ ਸਿਰਫ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਸੈਰੋਟਿਨਨ ਬਕਾਇਦਾ ਅਪਡੇਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਖੌਫਨਾਕ ਦੌਰ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਫਾਲਤੂ ਈਮੇਲ ਸੁਨੇਹਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਵਾਇਰਸ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਸਾਈਬਰ ਠੱਗਾਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੇ ਭੜਕਾਊ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਈਬਰ ਥਾਣੇ ਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਤੇ ਨਕੇਲ ਕੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਾਈਬਰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਖੌਫਨਾਕ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੈਅ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਲੱਚਰ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਣਚਾਹੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਨੀ ਕੁਝ ਵੈੱਬ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਵਿੱਚ ਕੰਟੈਂਟ ਫਿਲਟਰਿੰਗ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਪੂਲ ਮੀਨੂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਆਪਸ਼ਨ ਕੰਟੈਂਟ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਮਹਿਮਾਨ ਵਾਂਗ ਆਤਮ ਘਰਵਾਲੇ ਪੌਪ ਅੱਪ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹੀ ਹਨ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੌਪ ਅੱਪ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਹਨ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਪਤਾ ਆਈ ਪੀ ਅਡਰੈੱਸ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਡਾਟਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਚ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੌਪ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਸਾਰ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਪਲੋਰਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੌਪ ਅੱਪ ਬਲੌਕਰ ਆਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮੁੱਖ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਬਦ:

ਪਾਸਵਰਡ---ਸਕਰੀਨ ਜ਼ਿੰਦਰਾ

ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ---ਅਪਰਾਧ

ਵਾਇਰਸ--- ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ

ਡਾਟਾ ਚੋਰੀ---ਨੈੱਟ ਚੋਰੀ

ਅਪਡੇਟ---ਅੱਗੇ ਕਰਨਾ/ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣਾ

ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ--- ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣ ਕਈ

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ:

1.ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ੳ. ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ /ਮਾਊਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਲਿੱਕ

ਅ. ਤਲਵਾਰ ਰਾਹੀਂ

ੲ. ਬੰਦੂਕ ਰਾਹੀਂ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਅਪਰਾਧੀਕਾ

ਅ. ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ

ੲ. ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਿਊਟਰ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ

ੳ. ਇੱਕ

ਅ. ਤਿੰਨ

ੲ. ਦੋ

ਸ. ਪੰਜ

4. ਅਪਰਾਧ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ੳ. ਆਤਮ ਪ੍ਰਸੰਸਾ

ਅ. ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ੲ. ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

5. ਸਾਈਬਰ ਕਰਾਈਮ ਅਪਰਾਧੀ ਕੌਣ ਹਨ

ੳ. ਕੱਚੇ ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ

ਅ. ਨੌਕਰੀਓਂ ਕੱਢੇ ਨੌਜਵਾਨ

ੲ. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

6. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ੳ. ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ

ਅ. ਮਸ਼ਹੂਰ ਐਂਟੀਵਾਇਰਸ

ੲ. ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਪਡੇਟ ਵਿਕਲਪ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

7 ਫਾਲਤੂ ਜਿਹਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਐਂਟੀ ਸਪੈਮ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ੳ. ਸਹੀ

ਅ. ਗ਼ਲਤ

8. ਪੌਪ ਅੱਪ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ੳ. ਆਫਲਾਈਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਅ. ਆਨਲਾਈਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ੲ. ਚਿੱਤਰਕਲਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

9. ਅਣਚਾਹੀਆਂ ਜਾਂ ਫਾਲਤੂ ਈਮੇਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ੳ. ਸਪੈਮ ਮੇਲ

ਅ. ਨੀਡ ਮੇਲ

ੲ. ਅਰਜੈਂਟ ਮੇਲ

ਸ. ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

10 ਈਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ੳ. ਈਮੇਲ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੋ

ਅ. ਅਣਪਛਾਤੇ ਖਾਤੇ ਵਾਲੀ ਈ ਮੇਲ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੋ

ੲ. ਈਮੇਲ ਪਾਸਵਰਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਰੱਖੋ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

11. ਪਾਸਵਰਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨੁਕਤੇ ਹਨ

ੳ. ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੇ ਨਾ ਰੱਖੋ

ਅ. ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਤੇ ਨਾ ਰੱਖੋ

ੲ. ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਤੇ ਨਾ ਰੱਖੋ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

12. ਪਾਸਵਰਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਖਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਇੰਨਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੋ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

13. ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਕਢਵਾਉਣ ਦਾ ਤਰੁੰਤ ਵੇਰਵਾ ਜਾਣਨ ਐਸ ਐਮ ਐਸ ਅਲਰਟ ਲਗਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ.ਸਹੀ

14. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਡੈਬਿਟ ਅਤੇ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ……………ਰੱਖੋ

ੳ. ਗੁਪਤ

ਅ. ਖੁੱਲ੍ਹੀ

ੲ. ਸਾਂਝੀ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

15. ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਲੈਪਟਾਪ ਨੂੰ ਏਧਰ ਓਧਰ ਲੈ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਝਟਕੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਬੈੱਡ ਸੈਕਟਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ

ੳ. ਗ਼ਲਤ

ਅ. ਸਹੀ

ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।

2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
3. ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਵਾਇਰਸ ਬਚਾਅ ਲਈ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ।
4. ਈ-ਮੇਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
5. ਪਾਸਵਰਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 2011.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਗਰੈਸ਼ੀਅਸ ਬੁੱਕ, ਪਟਿਆਲਾ, 2015.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016.
- ਡਾ. ਸੀ.ਪੀ ਕੰਬੋਜ, ਅਜੋਕਾ ਫੋਨ ਸੰਸਾਰ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2016.

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿੰਕ

https://pa.wikipedia.org/wiki/%E0%A8%B8%E0%A9%82%E0%A8%9A%E0%A8%A8%E0%A8%BE_%E0%A8%A4%E0%A8%95%E0%A8%A8%E0%A8%BE%E0%A8%B2%E0%A9%8B%E0%A8%9C%E0%A9%80

http://www.diprpunjab.gov.in/?q=node/3985

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. ੳ	2. ਅ	3. ੲ	4. ਸ	5. ਸ
6. ਸ	7. ੳ	8. ਅ	9. ੳ	10. ਸ
11. ਸ	12. ਅ	13. ਅ	14. ੳ	15. ਅ